

GOSPODARKA TURYSTYCZNA W KRAKOWIE

*Raport o stanie
na lata 2007-2010*

Opracowano w US Kraków
na zlecenie
Urzędu Miasta Krakowa

Styczeń 2011

Opracowano w US Kraków

Zespół w składzie:

Grzegorz Ruta

Ryszard Gawlik

Iwona Wrona

Ewa Klimowska

Małgorzata Piwowarczyk

Marcin Koczanowski

Marek Skuciński

Spis treści

Wstęp	4
Turystyka w Krakowie.....	6
1.1. Objasnienia podstawowych pojęć	6
1.2. Turystyka w Krakowie na tle Polski i województwa.....	8
1.3. Baza noclegowa w Krakowie	12
1.4. Korzystający z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania w Krakowie	14
1.5. Udzielone noclegi oraz stopień wykorzystania miejsc noclegowych w Krakowie w latach 2007- 2010 roku	26
1.6. Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania w Krakowie według krajów	34
1.7. Muzea, teatry i galerie w Krakowie	45
1.8. Obiekty gastronomiczne w Krakowie	47
Gospodarka turystyczna Krakowa	56
2.1. Podmioty gospodarcze zarejestrowane i zlikwidowane.....	56
2.2. Podmioty z udziałem kapitału zagranicznego, wartość kapitału podstawowego i zagranicznego.....	66
2.3. Pracujący i wynagrodzenia.....	69
2.4. Wolne miejsca pracy	75
2.5. Finanse	77
2.6. Sprzedaż detaliczna i infrastruktura handlowa.....	90

Wstęp

Zamieszczone w raporcie informacje pochodzą z badań statystycznych przeprowadzonych w latach 2007 – 2010. Ze względu na krótki horyzont czasowy oraz niewystarczającą nieraz kompletność i reprezentatywność analizowanych prób, zaprezentowane wyniki powinny być traktowane jako pewne wskazanie poglądowe zmian zachodzących w obrębie turystyki miasta Krakowa.

Niniejsze opracowanie składa się z dwóch części. W pierwszej zamieszczono informacje dotyczące bazy noclegowej, korzystających z noclegów z uwzględnieniem turystów zagranicznych, wykorzystania pokoi i miejsc noclegowych, w tym przez turystów zagranicznych. Dane te pochodzą z miesięcznych sprawozdań o wykorzystaniu turystycznego obiektu zbiorowego zakwaterowania z lat 2007-2010 i dotyczą obiektów noclegowych zlokalizowanych w Krakowie. W tej części zamieszczone są także dane z badania ankietowego przeprowadzonego wśród krakowskich restauracji.

W części drugiej przedstawiono wybrane dane dotyczące obszaru gospodarki turystycznej miasta Krakowa. Obszar ten wyodrębniony został na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności z 2007 roku (PKD)¹. Najogólniej mówiąc, stanowią go te działalności, które wytwarzają charakterystyczne dla turystyki produkty lub usługi nabywane zawsze lub incydentalnie przez wszystkich lub niektórych uczestników ruchu turystycznego. W ramach tak zdefiniowanego obszaru gospodarki turystycznej wyodrębniono mniejsze, bardziej jednorodne grupy rodzajów działalności. Grupom tym nadano umowne nazwy. Wyniki niektórych badań zaprezentowano nie tylko w odniesieniu do całego obszaru gospodarki turystycznej, ale także (tam, gdzie było to możliwe) w odniesieniu do poszczególnych grup, jako jego części. Zestawienie grup wraz z odpowiednim symbolem i opisem działalności wg. PKD 2007 zamieszczono poniżej:

Grupa 01 Rękodzieło i sprzedaż detaliczna

- 47.71.Z Sprzedaż detaliczna odzieży prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach
- 47.72.Z Sprzedaż detaliczna obuwia i wyrobów skórzanych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach
- 47.75.Z Sprzedaż detaliczna kosmetyków i artykułów toaletowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach
- 47.77.Z Sprzedaż detaliczna zegarków, zegarów i biżuterii prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach
- 47.78.Z Sprzedaż detaliczna pozostałych nowych wyrobów prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach
- 47.79.Z Sprzedaż detaliczna artykułów używanych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach

Grupa 02 Hotele

- 55.10.Z Hotele i podobne obiekty zakwaterowania
- 55.20.Z Obiekty noclegowe turystyczne i miejsca krótkotrwałego zakwaterowania
- 55.30.Z Pola kempingowe (włączając pola dla pojazdów kempingowych) i pola namiotowe
- 55.90.Z Pozostałe zakwaterowanie

¹ PKD jest umownie przyjętym, hierarchicznie usystematyzowanym podziałem rodzajów działalności społeczno-gospodarczej jakie realizują jednostki (podmioty gospodarcze).

Grupa 03 Restauracje

- 56.10.A Restauracje i inne stałe placówki gastronomiczne
- 56.10.B Ruchome placówki gastronomiczne
- 56.21.Z Przygotowywanie i dostarczanie żywności dla odbiorców zewnętrznych (katering)
- 56.30.Z Przygotowywanie i podawanie napojów

Grupa 04 Transport

- 50.30.Z Transport wodny śródlądowy pasażerski
- 49.31.Z Transport lądowy pasażerski, miejski i podmiejski
- 51.10.Z Transport lotniczy pasażerski
- 49.32.Z Działalność taksówek osobowych
- 49.39.Z Pozostały transport lądowy pasażerski, gdzie indziej niesklasyfikowany
- 52.21.Z Działalność usługowa wspomagająca transport lądowy
- 77.11.Z Wynajem i dzierżawa samochodów osobowych i furgonetek

Grupa 05 Biura podróży, przewodnicy

- 79.11.A Działalność agentów turystycznych
- 79.11.B Działalność pośredników turystycznych
- 79.12.Z Działalność organizatorów turystyki
- 79.90.A Działalność pilotów wycieczek i przewodników turystycznych
- 79.90.B Działalność w zakresie informacji turystycznej
- 79.90.C Pozostała działalność usługowa w zakresie rezerwacji, gdzie indziej niesklasyfikowana

Grupa 06 Kultura

- 59.14.Z Działalność związana z projekcją filmów
- 90.01.Z Działalność związana z wystawianiem przedstawień artystycznych
- 90.02.Z Działalność wspomagająca wystawianie przedstawień artystycznych
- 90.03.Z Artystyczna i literacka działalność twórcza
- 90.04.Z Działalność obiektów kulturalnych
- 91.02.Z Działalność muzeów
- 91.03.Z Działalność historycznych miejsc i budynków oraz podobnych atrakcji turystycznych

Grupa 07 Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej

- 91.04.Z Działalność ogrodów botanicznych i zoologicznych oraz obszarów i obiektów ochrony przyrody
- 93.13.Z Działalność obiektów służących poprawie kondycji fizycznej
- 93.19.Z Pozostała działalność związana ze sportem
- 93.21.Z Działalność wesołych miasteczek i parków rozrywki
- 93.29.Z Pozostała działalność rozrywkowa i rekreacyjna
- 96.04.Z Działalność usługowa związana z poprawą kondycji fizycznej
- 77.21.Z Wypożyczanie i dzierżawa sprzętu rekreacyjnego i sportowego

Dla scharakteryzowania sytuacji ekonomicznej podmiotów działających w wyodrębnionym obszarze gospodarki turystycznej miasta Krakowa wybrano pewien zestaw cech. Stanowią go:

- liczba zarejestrowanych i zlikwidowanych podmiotów gospodarczych,
- przeżywalność podmiotów gospodarczych,
- wartość kapitału podstawowego i zagranicznego podmiotów z kapitałem zagranicznym,
- liczba pracujących i wartość wynagrodzeń,
- wolne miejsca pracy,
- dane finansowe o dużych i średnich podmiotach, w tym wartość towarów i usług, przychody z całokształtu działalności, nakłady na środki trwałe, przychody netto, wartość podatku VAT,
- dane z rejestrów administracyjnych ministerstwa finansów o przychodach i kosztach małych podmiotów gospodarczych, wartość sprzedaży detalicznej i infrastruktura handlowa.

Turystyka w Krakowie

1.1. Objasnienia podstawowych pojęć

Turystyka- to ogół czynności osób podróżujących i przebywających w miejscu poza ich zwykłym otoczeniem przez okres nieprzekraczający 12 miesięcy, w celach wypoczynkowych, służbowych lub innych, z wyłączeniem celu podjęcia pracy zarobkowej.

Uczestnikami turystyki są **odwiedzający**. Kategoria ta dotyczy **turystów** (tzn. odwiedzających, którzy przynajmniej przez jedną noc korzystali z miejsc zbiorowego lub indywidualnego zakwaterowania w odwiedzanym miejscu) **iodwiedzających jednodniowych (beznoclegowych)**².

Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania definiowane są jako obiekty, które oferują podróżnym nocleg w pokojach lub innych pomieszczeniach, przy czym liczba oferowanych miejsc musi być większa niż pewne określone minimum, wynikające z potrzeb pojedynczej rodziny. Wszystkie miejsca w obiekcie muszą podlegać wspólnemu zarządowi na zasadach komercyjnych, nawet jeśli obiekt nie ma charakteru dochodowego.

Do **obiektów hotelowych** zaliczono: hotele, motele, pensjonaty i inne obiekty hotelowe.

W badaniu przyjęto następujące definicje poszczególnych obiektów noclegowych:

Hotel - obiekt hotelarski zlokalizowany głównie w zabudowie miejskiej, dysponujący co najmniej 10 pokojami, w tym większość miejsc w pokojach jedno- i dwuosobowych, świadczący szeroki zakres usług związanych z pobytem klientów. Każdy hotel musi świadczyć usługi gastronomiczne. W zależności od wyposażenia obiektu i zakresu świadczonych usług wyróżnia się pięć kategorii hoteli: najwyższa – 5gwiazdek, najniższa – 1 gwiazdka.

Motel– obiekt położony przy drodze, dysponujący parkingiem, posiadający co najmniej 10 pokoi, w tym większość miejsc w pokojach jedno- i dwuosobowych. W zależności od wyposażenia obiektu i poziomu świadczonych usług rozróżnia się pięć kategorii moteli: najwyższa – 5gwiazdek, najniższa – 1gwiazdka.

Pensjonat– obiekt hotelarski, który świadczy usługi hotelarskie łącznie z całodziennym wyżywieniem i dysponuje co najmniej 7 pokojami. Musi świadczyć usługi gastronomiczne. W zależności od wyposażenia obiektu i zakresu świadczonych usług rozróżnia się pięć kategorii pensjonatów: najwyższa – 5gwiazdek, najniższa – 1gwiazdka.

² „Metodologia Unii Europejskiej w dziedzinie statystyki turystyki”, GUS, Departament Warunków Życia, Warszawa 1998.

Inny obiekt hotelowy – obiekt noclegowy, podzielony na pokoje, podlegający jednemu zarządowi, świadczący pewne usługi, w tym przynajmniej codzienne sprzątanie pokoi, ślanie łóżek i mycie urządzeń sanitarnych (np. obiekt spełniający zadania hotelu, motelu lub pensjonatu, któremu nie została nadana kategoria).

Do **pozostałych obiektów** zaliczono: hostele, domy wycieczkowe, schroniska, schroniska młodzieżowe, szkolne schroniska młodzieżowe, ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, domy pracy twórczej, zakłady uzdrowiskowe, pozostałe niesklasyfikowane.

Podregiony(NTS 3)- trzeci szczebel poziomu regionalnego Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS), obejmuje 66 podregionów grupujących jednostki szczebla powiatowego, wprowadzony Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 listopada 2007r. w sprawie wprowadzenia Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych. Skład podregionów województwa małopolskiego:

Podregion krakowski – powiaty: bocheński, krakowski, miechowski, myślenicki, proszowicki, wielicki;

Podregion m. Kraków – miasto Kraków;

Podregion nowosądecki –powiaty: gorlicki, limanowski, nowosądecki, nowotarski, tatrzański, m. Nowy Sącz;

Podregion oświęcimski – powiaty: chrzanowski, olkuski, oświęcimski, suski, wadowicki;

Podregion tarnowski – powiaty: brzeski, dąbrowski, tarnowski, m. Tarnów;

1.2. Turystyka w Krakowie na tle Polski i województwa

Województwo małopolskie i miasto Kraków są jednym z najważniejszych ośrodków turystycznych w Polsce. Świadczy o tym duży udział liczby turystów Małopolski i Krakowa w liczbie turystów całej Polski. W latach 2000 - 2009 turyści z Małopolski stanowili średnio 14,2% wszystkich korzystających z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania w Polsce. Dla turystów z miasta Krakowa średni udział wyniósł 6,5% wszystkich korzystających z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania w Polsce.

W okresie 2000 – 2009 począwszy od 2001 roku do 2007 notowano nieprzerwany wzrost liczby turystów korzystających z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania zarówno w województwie, jak i w Krakowie. W roku 2008 w stosunku do roku 2007 bilans napływu/odpływu liczby turystów korzystających z noclegów w województwie małopolskim wyniósł -119 tys. (spadek o 4,2%), dla Krakowa był on jeszcze bardziej niekorzystny i wyniósł niemal -148 tys. osób (10,3%). Według danych w 2009 roku nastąpił wzrost korzystających z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania. W roku 2009 w stosunku do roku 2008 bilans ten wyniósł 9 tys. osób (wzrost o 0,3%), natomiast dla Krakowa był on o wiele korzystniejszy i wyniósł ponad 53 tys. osób (4,1%). Porównując poszczególne podregiony województwa tylko w podregionie miasta Kraków i krakowskim odnotowano wzrost, zaś w podregionach: nowosądeckim, oświęcimskim i tarnowskim liczba osób korzystających z noclegów w 2009 roku w stosunku do 2008 roku zmalała odpowiednio o 3,4%, 12,2% oraz 5,0%. Szczegółowe dane zawiera tabela 1.

Tabela 1. Korzystający z noclegów w obiektach zbiorowego zakwaterowania w 2007, 2008 i 2009r. według podregionów województwa małopolskiego

PODREGION	LICZBA KORZYSTAJĄCYCH Z NOCLEGÓW			NAPŁYW/ODPŁYW	
	2007	2008	2009	tys. os.	%
Województwo małopolskie	2 830 461	2 711 416	2 720 627	9 211	0,3
Podregion m. Kraków	1 434 804	1 287 223	1 340 420	53 197	4,1
Podregion krakowski	213 585	196 578	208 617	12 039	6,1
Podregion nowosądecki	976 269	1 006 778	972 101	-34 677	-3,4
Podregion oświęcimski	135 932	141 793	124 434	-17 359	-12,2
Podregion tarnowski	69 871	79 044	75 055	-3 989	-5,0

*skład podregionów omówiony na str. 8

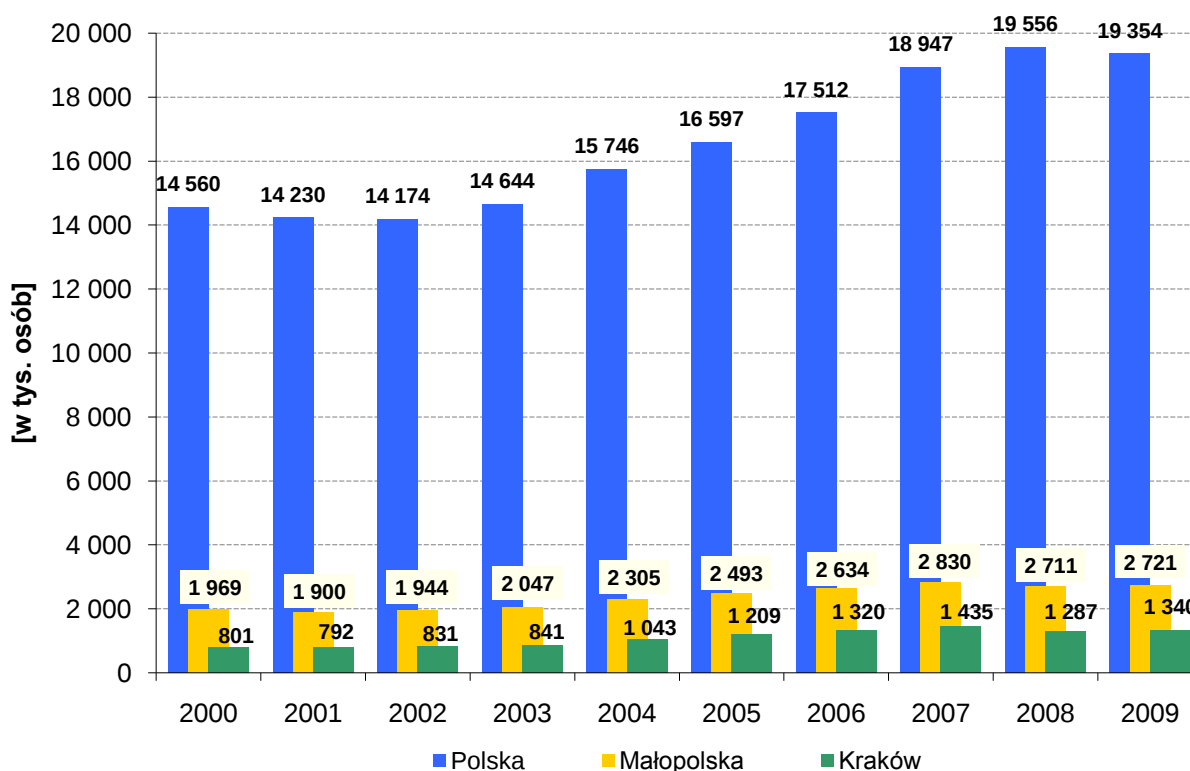
Dla Polski ogółem liczba turystów korzystających z noclegów w obiektach zbiorowego zakwaterowania oraz turystów zagranicznych w roku 2009 względem roku 2008 spadła odpowiednio o 1,0% oraz o 4,6%.

W 2000 roku udział turystów korzystających z noclegów w województwie małopolskim w liczbie turystów dla Polski ogółem wynosił 13,5%. W 2009 roku udział ten osiągnął poziom 14,1%. W przypadku Krakowa udział w turystach korzystających z noclegów w całej Polsce w 2000 r. wynosił 5,5%, natomiast w 2009 r. osiągnął poziom 6,9% wszystkich turystów odwiedzających Polskę.

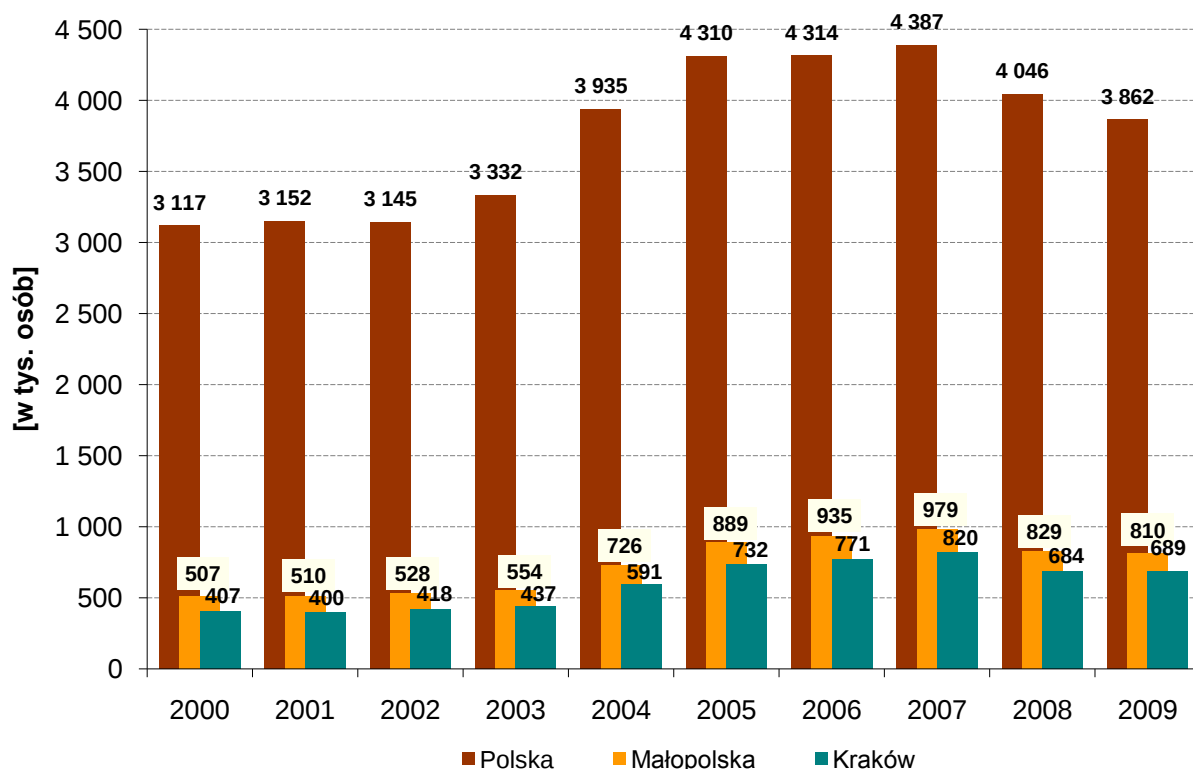
Wśród turystów zagranicznych udział Krakowa jest jeszcze większy. W 2000 roku 13,1% turystów zagranicznych odwiedzających Polskę korzystało z noclegów w Krakowie, w 2008 roku natomiast było to już 16,9%, zaś w 2009 r. udział Krakowa wzrósł do 17,8%.

Kraków nadal jest głównym celem osób odwiedzających Małopolskę. W 2000 roku 40,7% turystów odwiedzających województwo korzystało z noclegów w Krakowie, w 2008 roku było to już 47,5%, zaś w 2009 roku odsetek ten wzrósł do poziomu 49,2%. Wśród turystów zagranicznych Kraków jest jeszcze bardziej popularny - od 2000 - 2008 roku średnio 81% turystów zagranicznych korzystających z noclegów w województwie małopolskim wybiera jego stolicę. Procent ten stale rośnie i w 2009 roku wyniósł 85,1% (w stosunku do 2008 roku wzrósł o 2,6 pkt. procentowych).

Wykres 1. Turyści korzystający z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania w latach 2000 – 2009 w Polsce, Małopolsce i Krakowie

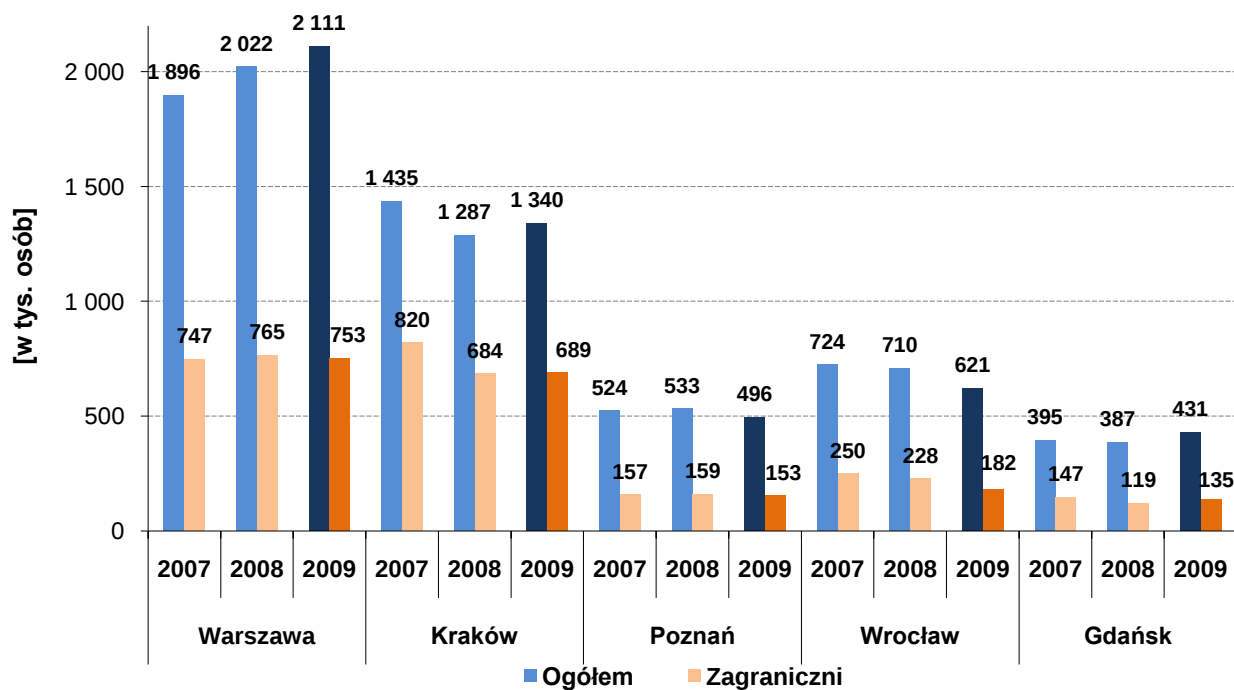
Wykres 2. Turyści zagraniczni korzystający z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania w latach 2000 – 2009 w Polsce, Małopolsce i Krakowie

O silnej pozycji Krakowa jako ośrodka turystycznego świadczy również porównanie z innymi miastami Polski. Pod względem liczby korzystających z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania w latach 2007 – 2009 Kraków ustępuje jedynie Warszawie, przewyższając inne duże miasta: Wrocław niemal dwukrotnie, Poznań ponad dwukrotnie i Gdańsk ponad trzykrotnie. Pod względem liczby turystów zagranicznych korzystających z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania Kraków również jest na drugim miejscu zaraz po Warszawie, a w 2007 r. nawet ją wyprzedził.

Porównując dane o liczbie turystów korzystających z noclegów dla lat 2008 i 2009, można zauważyć, że największy spadek odnotowany został w przypadku Wrocławia – 12,5% oraz Poznania – 6,9%. Liczba turystów ogółem wzrosła zaś w Gdańsku (o 11,5%), Warszawie (4,4%) i Krakowie (4,1%). Liczba turystów zagranicznych korzystających z noclegów spadła w 2009 roku w stosunku do roku 2008 o w Warszawie, Poznaniu i Wrocławiu.

Wykres 3. Turyści korzystający z noclegów w turystycznych w obiektach zbiorowego zakwaterowania w 2009 roku w wybranych miastach Polski

1.3. Baza noclegowa w Krakowie

Prezentowane w tabeli 2 dane dotyczące ilości obiektów zbiorowego zakwaterowania w Krakowie pochodzą z Krajowego Rejestru Urzędowego Podmiotów Gospodarki Narodowej REGON. Pokazują one ilość podmiotów z obszaru miasta Krakowa, których działalność gospodarcza według klasyfikacji PKD związana jest z zakwaterowaniem. Według tych danych rejestrowych na koniec I półrocza 2010 roku w Krakowie istniało 677 obiektów, w których można było wynająć nocleg, z tego 352 to hotele i podobne obiekty, a 271 to obiekty noclegowe turystyczne i miejsca krótkotrwałego zakwaterowania. Niestety na podstawie danych rejestrowych nie można stwierdzić, jakiego rodzaju i jakiej klasy są to obiekty oraz jakie dokładnie usługi noclegowe oferują. Dlatego w dalszej części opracowania, do obiektów noclegowych zaliczane są obiekty, które złożyły sprawozdanie KT-1 o wykorzystaniu turystycznego obiektu zbiorowego zakwaterowania, dla nich bowiem posiadamy dane jakościowe oraz informację o korzystających.

Tabela 2. Ilość obiektów zbiorowego zakwaterowania w Krakowie w 2009 i 2010 roku według rejestru REGON

RODZAJE OBIEKTÓW wg PKD 2007	OBIEKTY OGÓŁEM	
	2009 Stan na 31.XII	2010 Stan na 30.VI
OBIEKTY OGÓŁEM	641	677
55.10.Z. Hotele i podobne obiekty zakwaterowania	310	352
55.20.Z. Obiekty noclegowe turystyczne i miejsca krótkotrwałego zakwaterowania	286	271
55.30.Z. Pola kempingowe (włączając pola dla pojazdów kempingowych) i pola namiotowe	4	4
55.90.Z. Pozostałe zakwaterowanie	41	50

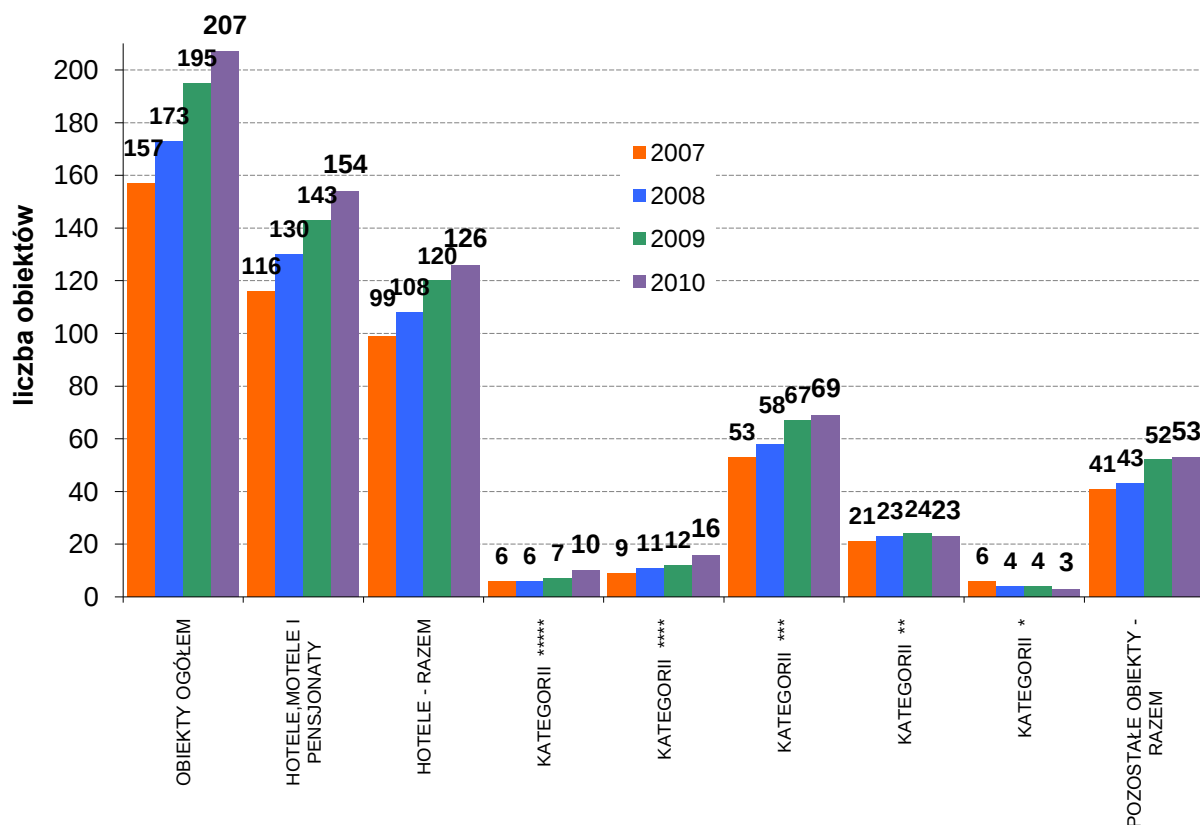
Prezentowane poniżej dane dotyczące liczby obiektów noclegowych w Krakowie, liczby osób korzystających z noclegów oraz udzielonych noclegów pochodzą ze sprawozdania KT-1 o wykorzystaniu turystycznego obiektu zbiorowego zakwaterowania. Jest to badanie pełne, obowiązkowe, odbywające się w cyklu miesięcznym. Zaznaczyć należy, że pomimo istniejącego obowiązku nie wszystkie jednostki składają sprawozdania, co ma wpływ na prezentowane dane. Pokazana, więc w poniższej tabeli liczba obiektów noclegowych w Krakowie nie oddaje ich pełnej liczebności – prezentuje dane o obiektach, które złożyły sprawozdania. Dane prezentowane w tabeli 3 oraz na wykresie 4 wskazują, że począwszy od roku 2007 do roku 2010 następuje stały wzrost liczby obiektów noclegowych w Krakowie niemal we wszystkich rodzajach obiektów zbiorowego zakwaterowania. W roku 2010 największy przyrost wystąpił wśród „pozostałych obiektów”. Według danych liczba tych jednostek w stosunku do roku 2009 wzrosła o 9 podmiotów i na 31 VII 2010 r. wyniosła 61. Warto zauważyć, że wzrosła również liczba hoteli czterogwiazdkowych.

Zgodnie z danymi ilość tych podmiotów zwiększyła się z 12 w 2009 roku do 17 w 2010 roku. Również w porównaniu z poprzednimi latami w większości kategorii wzrosła liczba miejsc noclegowych, jakimi dysponowały turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania. Podobnie jak w przypadku ilości obiektów noclegowych największy wzrost, tj. 48,4% zaobserwowano w „pozostałych obiektach” oraz w hotelach czterogwiazdkowych (wzrost o 19,0%). Zaznaczyć należy, że prezentowane dane nie zawierają informacji z części hosteli oraz obiektów noclegowych niesklasyfikowanych, które ze względu na ich wielkość oraz zmienność trudno objąć badaniami statystycznymi.

Tabela 3. Miejsca noclegowe i pokoje w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania w Krakowie w latach 2007-2010 (stan na 30 VII)

Rodzaje obiektów	Obiekty ogółem				Miejsca noclegowe				Pokoje			
	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
OBIEKTY OGÓŁEM	157	173	195	215	19401	22419	22474	24708	x	x	x	x
HOTELE, MOTELE I PENSJONATY	116	130	143	154	14690	15910	16446	17993	6756	7135	7682	8708
HOTELE – RAZEM z tego	99	108	120	126	13862	14832	15485	16569	6693	7063	7598	8157
KATEGORII *****	6	6	7	10	1669	1650	1778	1764	903	900	928	952
KATEGORII ****	9	11	12	17	2026	2183	2676	3185	1030	1111	1313	1620
KATEGORII ***	53	58	67	68	5288	5857	6919	7293	2631	2800	3294	3554
KATEGORII **	21	23	24	23	3997	4402	3762	3815	1703	1930	1739	1799
KATEGORII *	6	4	4	3	669	434	459	279	319	181	185	117
W TRAKCIE KATEGORYZACJI	4	6	6	5	213	306	290	233	107	141	139	115
PENSJONATY	5	7	8	7	177	176	213	193	63	72	84	76
POZOSTAŁE OBIEKTY - RAZEM	41	43	52	61	4711	6509	4525	6715	x	x	x	x

Wykres 4. Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania w Krakowie w 2007, 2008, 2009 oraz 2010 roku

1.4. Korzystający z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania w Krakowie

Dane o ilości osób korzystających z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania w Krakowie zawarte są w tabelach 4 – 8 oraz prezentowane na wykresach 5, 6, 7.

Analizując dane z ostatnich kilku lat o liczbie turystów korzystających z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania (patrz wykresy 1 i 2) widać, że dla turystyki Krakowa szczególnie udany był rok 2007. To w tym roku odnotowano największą liczbę turystów odwiedzających stolicę Małopolski. Stał się on przez to punktem odniesienia dla kolejnych lat badań nad ruchem turystycznym. O pewnej wyjątkowości roku 2007 świadczy także to, że liczba osób korzystających z noclegów była wyższa niż w kolejnych dwóch latach, pomimo mniejszej liczby obiektów zbiorowego zakwaterowania.

Wzrost korzystających z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania w Krakowie w drugim kwartale 2010 względem 2007 dotyczył niemal każdej kategorii obiektów – wyjątkiem były hotele o najniższym standardzie, a więc jedno- i dwu- gwiazdkowe, gdzie widoczne są duże spadki. Porównując dane z tabeli 4 za okres I – VI 2010 z analogicznym okresem roku

poprzedniego widać, że niemal w każdym miesiącu i każdym rodzaju obiektów rok 2010 był korzystniejszy niż poprzedni. Niemal w każdym analizowanym miesiącu liczba osób korzystających z noclegów była wyższa. Największe wzrosty liczby korzystających odnotowano w maju i czerwcu wśród hoteli pięcio-, cztero- i trzygwiazdkowych. W okresie I-III 2010 roku z noclegów w Krakowie skorzystało 247,4 tys. osób tj. o niemal 10 tys. osób więcej niż w podobnym okresie roku 2009. Drugi kwartał przyniósł jeszcze lepsze wyniki, gdyż z noclegów skorzystało ponad 425 tys. osób, o 40 tys. więcej niż w 2009 roku i ponad 23 tys. więcej niż w najlepszym, jak dotąd roku 2007. Wzrost liczby osób korzystających z noclegów widoczny jest również wśród turystów zagranicznych. Mimo, że w I kwartale 2009 roku było ich mniej niż w analogicznym okresie roku 2008, to kolejne kwartały przyniosły już wzrost. Ta tendencja utrzymała się także w pierwszym półroczu 2010 roku, w którym odnotowano wzrost względem pierwszego półrocza 2009 roku. Najwięcej turystów zagranicznych korzystających z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania w całym 2009 roku odnotowano w miesiącu sierpniu (83723 osoby), natomiast w pierwszym półroczu 2010 najlepszy pod względem turystów zagranicznych okazał się maj (79084 osób). Podobnie było wśród wszystkich turystów korzystających z noclegów. Tu również w 2009 i 2010 roku najlepsze okazały się odpowiednio sierpień i maj, przy czym maj 2010 okazał się korzystniejszy niż najlepszy miesiąc 2009 roku.

Tabela 4. Turyści korzystający z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania w Krakowie według miesięcy i kategorii obiektów w latach 2007 - 2010

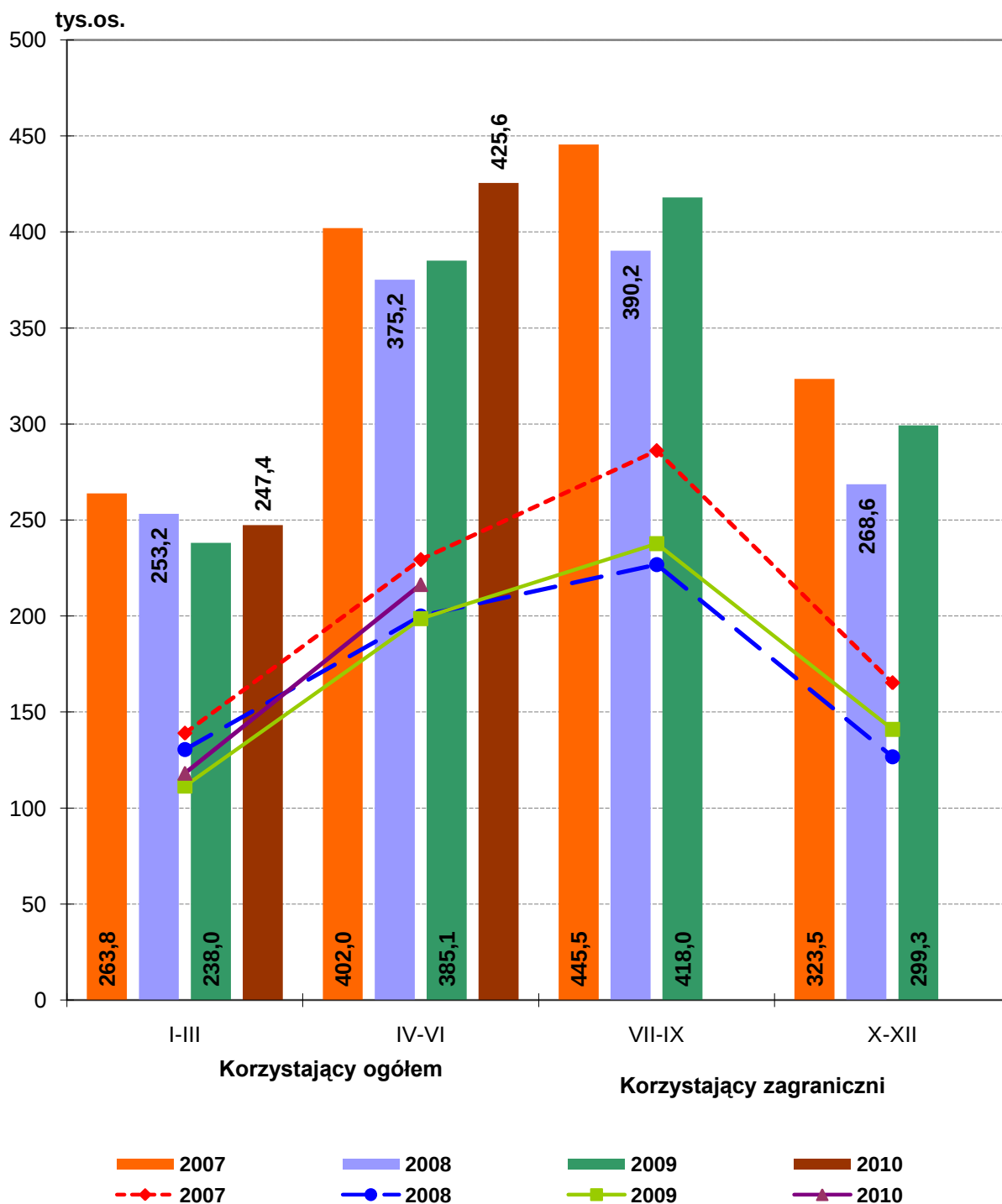
WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Suma
		Korzystający												
OBIEKTY OGÓŁEM	2007	73488	74921	115391	115463	144390	142129	141396	158020	146114	141662	103325	78505	1434804
	2008	72075	83600	97517	120743	136750	117681	125610	134322	130304	119697	82683	66241	1287223
	2009	66031	69803	102213	115951	140784	128373	134880	145126	137993	130133	90302	78831	1340420
	2010	64427	71836	111141	117556	155368	152635							672963
HOTELE, MOTELE I PENSJONATY-RAZEM	2007	61299	64204	99400	96648	117883	118214	114787	130091	125672	119849	90211	68640	1206898
	2008	61857	73012	86449	103962	112816	95367	102854	105408	108057	100874	69366	57643	1077665
	2009	55792	58886	88247	97352	114411	105314	110268	120753	117600	111019	78241	39602	1097485
	2010	55089	60426	95795	99534	129812	126924							567580
HOTELE - RAZEM	2007	58829	61697	96134	93096	114271	114511	110785	126129	122365	116570	87456	66384	1168227
	2008	58323	69729	82440	98858	106071	91360	97135	109450	111965	104773	71855	59701	1061660
	2009	53431	56472	84726	93564	109090	101375	106134	116749	113709	106721	75087	66941	1083999
	2010	51435	56539	89572	94095	122861	119964							534466
KATEGORII ****	2007	8063	7895	12192	13718	16675	16222	15605	16894	16670	16689	12031	8655	161309
	2008	7891	10110	11967	14289	16507	10646	12455	14739	11860	12487	9592	8047	140590
	2009	6559	7058	8896	10791	13355	13046	12904	14674	14718	12945	9331	9632	133909
	2010	6696	6885	9599	10946	17171	16928							68225

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Suma
		Korzystający												
KATEGORII ****	2007	9304	9466	14079	9784	17974	18509	18325	24727	23422	20953	17837	12669	197049
	2008	10175	12489	10924	13649	9042	11051	18665	18521	18956	17164	13513	10203	164352
	2009	9139	9602	19420	17249	19378	18992	22527	25446	22847	23074	16159	14151	217984
	2010	10699	11600	19973	19518	26570	26037							114397
KATEGORII ***	2007	22514	26149	39930	39242	45522	45269	43154	47299	46126	45629	34460	26919	462213
	2008	23577	30723	36382	44346	49181	42516	39942	43328	48370	44081	30010	24696	457152
	2009	23547	24953	37832	42250	49674	45508	46015	49475	51491	48491	33915	29531	482682
	2010	23194	26741	43073	43120	53761	51872							241761
KATEGORII **	2007	15165	14561	24390	24574	27936	25470	26826	29352	27912	23970	17451	13065	270672
	2008	13868	13444	18238	20713	25679	22099	22639	24847	23929	22441	13983	12378	234258
	2009	12098	12340	15046	19032	21716	19362	20344	24122	20747	18156	12930	11151	207044
	2010	9083	9307	13915	16611	20882	19711							89509
KATEGORII *	2007	2108	2353	3791	4200	4331	7241	5355	5957	6278	7400	4084	3781	56879
	2008	2008	2107	3918	4879	3813	3302	2193	2666	3200	3183	1851	1293	34413
	2009	1544	1511	2307	2598	3972	2964	2260	1121	2173	2342	1425	1191	25408
	2010	911	976	1660	2502	2817	3599							12465
W TRAKCIE KATEGORYZACJI	2007	1675	1273	1752	1578	1833	1800	1520	1900	1957	1929	1593	1295	20105
	2008	804	856	1011	982	1849	1746	1241	1307	1742	1518	417	1026	14499
	2009	544	1008	1225	1644	995	1503	2084	1911	1733	1713	1327	1285	16972
	2010	852	1030	1352	1398	1660	1817							8109
PENSJONATY - RAZEM	2007	452	350	501	515	698	615	705	789	655	563	579	350	6772
	2008	472	465	520	546	803	701	691	910	670	704	438	453	7373
	2009	530	642	603	745	932	800	937	949	857	713	765	609	9082
	2010	499	540	619	615	790	828							3891
INNY OBIEKT HOTELOWY	2007	2018	2157	2765	3037	2914	3088	3297	3173	2652	2716	2176	1906	31899
	2008	3062	2818	3489	4558	5942	3306	5028	3132	3238	3195	2051	1605	41424
	2009	1831	1772	2918	3043	4389	3139	3197	3055	3034	3585	2389	2052	34404
	2010	3155	3347	5604	4824	6161	6132							29223
POZOSTAŁE OBIEKTY	2007	12189	10717	15991	18815	26507	23915	26609	27929	20442	21813	13114	9865	227906
	2008	10218	10588	11068	16781	23934	22314	22756	24872	18339	14924	10828	6540	193162
	2009	10239	10917	13966	18599	26373	23059	24612	24373	20393	19114	12061	9229	212935
	2010	9338	11410	15346	18022	25556	25711							105383

Na wykresie 5 widać, że w porównaniu z rokiem 2007 liczba osób korzystających z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania, była niższa w każdym z kwartałów lat 2008 i 2009 oraz pierwszym kwartale 2010 roku. Dopiero drugi kwartał 2010 roku przyniósł poprawę i liczba osób korzystających z noclegów przekroczyła poziom z roku 2007. Wzrost liczby

korzystających z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania względem analogicznego okresu poprzedniego roku zaczął się w drugim kwartale 2009 i utrzymał się do końca drugiego kwartału 2010.

Wykres 5. Turyści korzystający z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania w Krakowie według kwartałów w latach 2007-2010

W tabeli 5 oraz tabeli 7 zaprezentowane są wskaźniki dynamiki liczby osób korzystających z noclegów lat 2009 -2010 w poszczególnych kategoriach obiektów względem 2007 roku.

Tabela5. Wskaźnik dynamiki turystów korzystających z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania w Krakowie w latach 2007 - 2010 według miesięcy i kategorii obiektów

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		2007=100											
OBIEKTY OGÓŁEM	2008	98,1	111,6	84,5	104,6	94,7	82,8	88,8	85,0	89,2	84,5	80,0	84,4
	2009	89,9	93,2	88,6	100,4	97,5	90,3	95,4	91,8	94,4	91,9	87,4	100,4
	2010	87,7	95,9	96,3	101,8	107,6	107,4						
HOTELE, MOTELE I PENSJONATY-RAZEM	2008	100,9	113,7	87,0	107,6	95,7	80,7	89,6	81,0	86,0	84,2	76,9	84,0
	2009	91,0	91,7	88,8	100,7	97,1	89,1	96,1	92,8	93,6	92,6	86,7	57,7
	2010	89,9	94,1	96,4	103,0	110,1	107,4						
HOTELE - RAZEM	2008	99,1	113,0	85,7	106,2	92,8	79,8	87,7	86,8	91,5	89,9	82,2	89,9
	2009	90,8	91,5	88,1	100,5	95,5	88,5	95,8	92,6	92,9	91,6	85,9	100,8
	2010	87,4	91,6	93,2	101,1	107,5	104,8						
KATEGORII *****	2008	97,9	128,0	98,1	104,1	98,0	65,6	79,8	87,2	71,1	74,8	79,7	93,0
	2009	81,3	89,4	73,0	78,7	80,1	80,4	82,7	86,9	88,3	77,6	77,6	111,3
	2010	83,0	87,2	78,7	79,8	103,0	104,4						
KATEGORII ****	2008	109,4	131,9	77,6	139,5	50,3	59,7	101,9	74,9	80,9	81,9	75,8	80,5
	2009	98,2	101,4	137,9	176,3	107,8	102,6	122,9	102,9	97,5	110,1	90,6	111,7
	2010	115,0	122,5	141,9	199,5	147,8	140,7						
KATEGORII ***	2008	104,7	117,5	91,1	113,0	108,0	93,9	92,6	91,6	104,9	96,6	87,1	91,7
	2009	104,6	95,4	94,7	107,7	109,1	100,5	106,6	104,6	111,6	106,3	98,4	109,7
	2010	103,0	102,3	107,9	109,9	118,1	114,6						
KATEGORII **	2008	91,4	92,3	74,8	84,3	91,9	86,8	84,4	84,7	85,7	93,6	80,1	94,7
	2009	79,8	84,7	61,7	77,4	77,7	76,0	75,8	82,2	74,3	75,7	74,1	85,4
	2010	59,9	63,9	57,1	67,6	74,7	77,4						
KATEGORII *	2008	95,2	89,5	103,3	116,2	88,0	45,6	41,0	44,8	51,0	43,0	45,3	34,2
	2009	73,2	64,2	60,9	61,9	91,7	40,9	42,2	18,8	34,6	31,6	34,9	31,5
	2010	43,2	41,5	43,8	59,6	65,0	49,7						
W TRAKCIE KATEGORYZACJI	2008	48,0	67,2	57,7	62,2	100,9	97,0	81,6	68,8	89,0	78,7	26,2	79,2
	2009	32,5	79,2	69,9	104,2	54,3	83,5	137,1	100,6	88,6	88,8	83,3	99,2
	2010	50,9	80,9	77,2	88,6	90,6	100,9						
PENSJONATY - RAZEM	2008	104,4	132,9	103,8	106,0	115,0	113,9	98,0	115,3	102,3	125,0	75,6	129,4
	2009	117,3	183,4	120,4	144,7	133,5	130,1	132,9	120,3	130,8	126,6	132,1	174,0
	2010	110,4	154,3	123,6	119,4	113,2	134,6						
INNY OBIEKT HOTELOWY	2008	151,7	130,6	126,2	150,1	203,9	107,0	152,5	98,7	122,1	117,6	94,3	84,2
	2009	90,7	82,2	105,5	100,2	150,6	101,7	97,0	96,3	114,4	132,0	109,8	107,7
	2010	156,3	155,2	202,7	158,8	211,4	198,6						
POZOSTAŁE OBIEKTY	2008	83,8	98,8	69,2	89,2	90,3	93,3	85,5	89,1	89,7	68,4	82,6	66,3
	2009	84,0	101,9	87,3	98,9	99,5	96,4	92,5	87,3	99,8	87,6	92,0	93,6
	2010	76,6	106,5	96,0	95,8	96,4	107,5						

Tabela 6. Turyści zagraniczni korzystający z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania w Krakowie według miesięcy i kategorii obiektów w latach 2007 - 2010

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Suma
		Korzystający zagraniczni												
OBIEKTY OGÓŁEM	2007	34496	37259	67347	66688	82274	80471	90524	105367	90224	75193	52722	37413	819978
	2008	33252	42914	54310	65568	73628	60845	75090	79864	71875	63534	35121	28055	684056
	2009	27770	30147	53485	62968	70632	65118	79910	83723	74125	67919	37976	35098	688871
	2010	28285	31596	58293	61815	79084	75549							334622
HOTELE, MOTELE I PENSJONATY-RAZEM	2007	29956	34083	61136	59108	73646	72760	77300	90732	84895	69830	49381	34246	737073
	2008	29917	39760	49523	60474	66729	53608	63862	70137	66822	60140	33141	26444	620557
	2009	24826	26766	49089	56890	64079	58544	69006	73749	67233	62478	34844	32643	620147
	2010	25186	27641	52390	55532	72355	69107							302211
HOTELE - RAZEM	2007	29245	33453	60165	57645	72236	71326	75423	88844	83685	68486	48467	33664	722639
	2008	28538	38643	47905	58470	64034	51861	61320	67937	64841	58449	32338	25858	600194
	2009	23992	25883	47525	55370	62076	57214	67192	72026	65769	61323	34147	32125	604642
	2010	23877	26355	49223	53112	69613	66450							288630
KATEGORII *****	2007	4314	5295	9470	9778	12386	12037	12013	13180	13529	8719	8160	4338	113219
	2008	5218	7523	8160	9275	11053	6333	9341	11130	8781	8770	6025	4836	96445
	2009	3946	3754	6228	7808	9437	9718	10495	11550	10806	9300	5592	6324	94958
	2010	4438	4281	5951	7449	12482	11482							46083
KATEGORII ****	2007	5041	6033	9982	7109	13374	14041	14065	20255	18735	14762	11066	8267	142730
	2008	5559	8384	6595	9732	7063	7424	13594	13674	12440	11470	7976	5439	109350
	2009	4483	5381	12404	11216	12548	12289	16039	18409	13895	14279	9374	8302	138619
	2010	5879	6512	12492	11048	16051	15821							67803
KATEGORII ***	2007	13166	15342	26774	26395	29530	29608	30815	34447	31920	29426	19927	15207	302557
	2008	12518	18134	22384	27417	30966	26102	26558	29637	30649	25697	14368	11858	276288
	2009	11258	12755	22085	26380	28913	26579	30199	31083	31575	29136	15143	13840	278946
	2010	11007	12943	25081	26561	31986	30522							138100
KATEGORII **	2007	5355	5345	11565	11542	14251	11912	14618	16384	15580	11018	6995	3715	128280
	2008	4475	3692	8299	8915	11952	9714	9940	11646	10313	9886	3279	2817	94928
	2009	3523	3091	4978	7722	8959	6822	8422	9449	7625	6932	3213	3006	73742
	2010	2235	2081	4418	6502	7845	6806							29887
KATEGORII *	2007	696	925	1757	2063	1742	2969	3220	3582	2998	3690	1619	1634	26895
	2008	616	717	2167	2896	2140	1691	1408	1345	1942	2031	542	537	18032
	2009	636	495	1323	1532	1638	978	943	388	1059	937	333	221	10483
	2010	76	286	885	1118	689	1172							4226
W TRAKCIE KATEGORYZACJI	2007	673	513	617	758	953	759	692	996	923	871	700	503	8958
	2008	152	193	300	235	860	597	479	505	716	595	148	371	5151
	2009	146	407	507	712	581	828	1094	1147	809	739	492	432	7894
	2010	242	252	396	434	560	647							2531
PENSJONATY - RAZEM	2007	133	74	125	183	244	220	327	360	236	216	145	41	2304

WYSZCZEGÓLNIENIE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Suma	
	Korzystający zagraniczni													
	2008	85	57	127	84	233	171	245	368	208	232	33	50	1893
	2009	64	103	75	138	200	149	222	227	152	178	71	98	1677
	2010	96	100	90	135	187	143							751
INNY OBIEKT HOTELOWY	2007	578	556	846	1280	1166	1214	1550	1528	974	1128	769	541	12130
	2008	1294	1060	1491	1920	2462	1576	2297	1832	1773	1459	770	536	18470
	2009	770	780	1489	1382	1803	1181	1592	1496	1312	977	626	420	13828
	2010	1213	1186	3077	2285	2555	2514							12830
POZOSTAŁE OBIEKTY	2007	4540	3176	6211	7580	8628	7711	13224	14635	5329	5363	3341	3167	82905
	2008	3335	3154	4787	5094	6899	7237	11228	9727	5053	3394	1980	1611	63499
	2009	2944	3381	4396	6078	6553	6574	10904	9974	6892	5441	3132	2455	68724
	2010	3099	3955	5903	6283	6729	6442							32411

Wykres 6. Turyści korzystający z noclegów w hotelach w Krakowie według miesięcy i kategorii obiektów w 2009r.

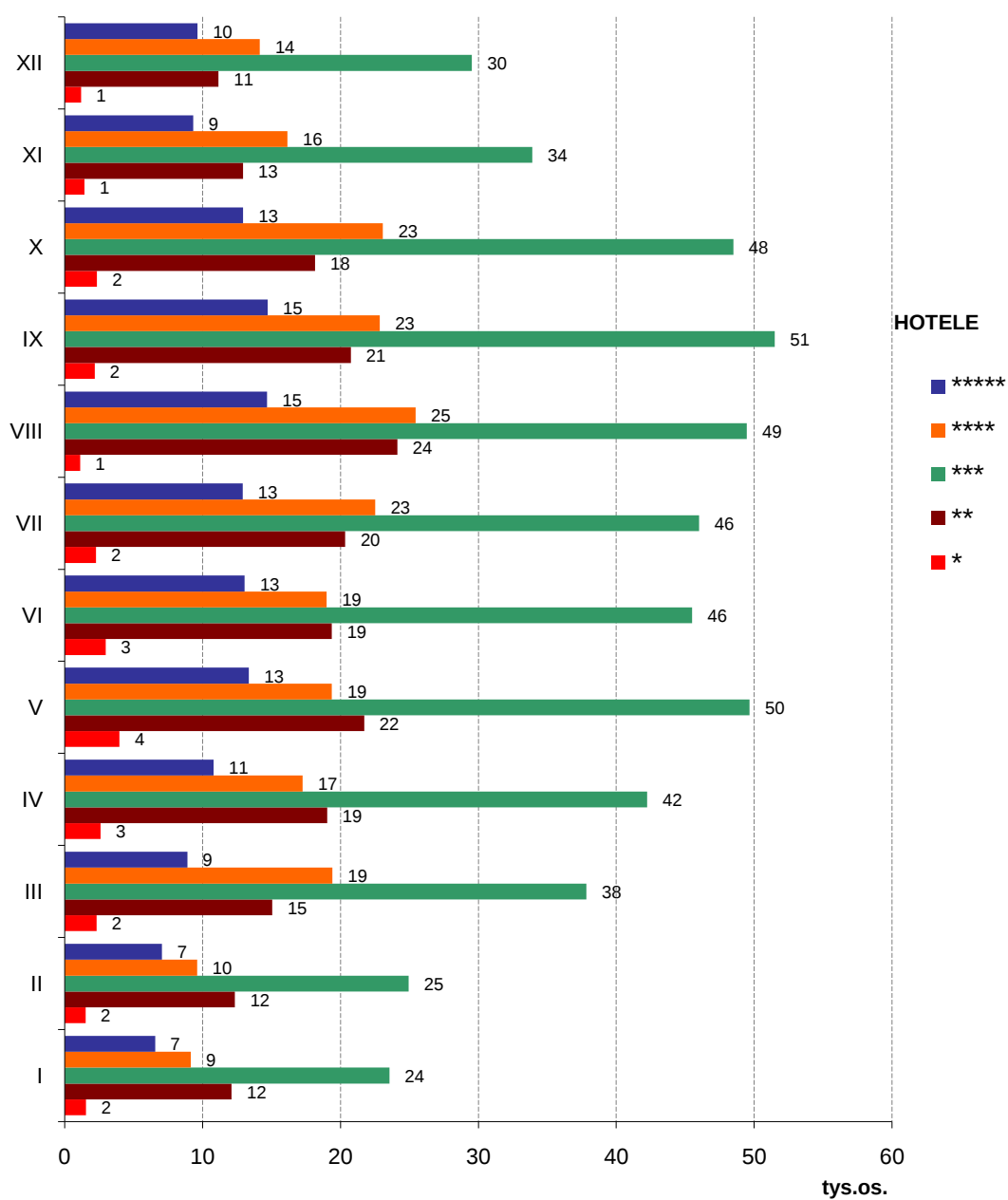

Tabela 7. Wskaźnik dynamiki turystów zagranicznych korzystających z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania w Krakowie w latach 2007 - 2010 według miesięcy i kategorii obiektów

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		2007=100											
OBIEKTY OGÓŁEM	2008	96,4	115,2	80,6	98,3	89,5	75,6	83,0	75,8	79,7	84,5	66,6	75,0
	2009	80,5	80,9	79,4	94,4	85,8	80,9	88,3	79,5	82,2	90,3	72,0	93,8
	2010	82,0	84,8	86,6	92,7	96,1	93,9						
HOTELE, MOTELE I PENSJONATY-RAZEM	2008	99,9	116,7	81,0	102,3	90,6	73,7	82,6	77,3	78,7	86,1	67,1	77,2
	2009	82,9	78,5	80,3	96,2	87,0	80,5	89,3	81,3	79,2	89,5	70,6	95,3
	2010	84,1	81,1	85,7	94,0	98,2	95,0						
HOTELE - RAZEM	2008	97,6	115,5	79,6	101,4	88,6	72,7	81,3	76,5	77,5	85,3	66,7	76,8
	2009	82,0	77,4	79,0	96,1	85,9	80,2	89,1	81,1	78,6	89,5	70,5	95,4
	2010	81,6	78,8	81,8	92,1	96,4	93,2						
KATEGORII *****	2008	121,0	142,1	86,2	94,9	89,2	52,6	77,8	84,4	64,9	100,6	73,8	111,5
	2009	91,5	70,9	65,8	79,9	76,2	80,7	87,4	87,6	79,9	106,7	68,5	145,8
	2010	102,9	80,8	62,8	76,2	100,8	95,4						
KATEGORII ****	2008	110,3	139,0	66,1	136,9	52,8	52,9	96,7	67,5	66,4	77,7	72,1	65,8
	2009	88,9	89,2	124,3	157,8	93,8	87,5	114,0	90,9	74,2	96,7	84,7	100,4
	2010	116,6	107,9	125,1	155,4	120,0	112,7						
KATEGORII ***	2008	95,1	118,2	83,6	103,9	104,9	88,2	86,2	86,0	96,0	87,3	72,1	78,0
	2009	85,5	83,1	82,5	99,9	97,9	89,8	98,0	90,2	98,9	99,0	76,0	91,0
	2010	83,6	84,4	93,7	100,6	108,3	103,1						
KATEGORII **	2008	83,6	69,1	71,8	77,2	83,9	81,5	68,0	71,1	66,2	89,7	46,9	75,8
	2009	65,8	57,8	43,0	66,9	62,9	57,3	57,6	57,7	48,9	62,9	45,9	80,9
	2010	41,7	38,9	38,2	56,3	55,0	57,1						
KATEGORII *	2008	88,5	77,5	123,3	140,4	122,8	57,0	43,7	37,5	64,8	55,0	33,5	32,9
	2009	91,4	53,5	75,3	74,3	94,0	32,9	29,3	10,8	35,3	25,4	20,6	13,5
	2010	10,9	30,9	50,4	54,2	39,6	39,5						
W TRAKCIE KATEGORYZACJI	2008	22,6	37,6	48,6	31,0	90,2	78,7	69,2	50,7	77,6	68,3	21,1	73,8
	2009	21,7	79,3	82,2	93,9	61,0	109,1	158,1	115,2	87,6	84,8	70,3	85,9
	2010	36,0	49,1	64,2	57,3	58,8	85,2						
PENSJONATY - RAZEM	2008	63,9	77,0	101,6	45,9	95,5	77,7	74,9	102,2	88,1	107,4	22,8	122,0
	2009	48,1	139,2	60,0	75,4	82,0	67,7	67,9	63,1	64,4	82,4	49,0	239,0
	2010	72,2	135,1	72,0	73,8	76,6	65,0						
INNY OBIEKT HOTELOWY	2008	223,9	190,6	176,2	150,0	211,1	129,8	148,2	119,9	182,0	129,3	100,1	99,1
	2009	133,2	140,3	176,0	108,0	154,6	97,3	102,7	97,9	134,7	86,6	81,4	77,6
	2010	209,9	213,3	363,7	178,5	219,1	207,1						
POZOSTAŁE OBIEKTY	2008	73,5	99,3	77,1	67,2	80,0	93,9	84,9	66,5	94,8	63,3	59,3	50,9
	2009	64,8	106,5	70,8	80,2	76,0	85,3	82,5	68,2	129,3	101,5	93,7	77,5
	2010	68,3	124,5	95,0	82,9	78,0	83,5						

Tabela 7 prezentuje dane o najczęściej wybieranych obiektach zbiorowego zakwaterowania przez turystów zagranicznych oraz wykres 6 o najpopularniejszych kategoriach hoteli wśród turystów ogółem. Spośród wszystkich obiektów zbiorowego zakwaterowania turyści zagraniczni najczęściej nocowali w hotelach, w każdym analizowanym kwartale lat 2009 i 2010 od 84 do 91 procent turystów zagranicznych nocowało w tych obiektach. Najwięcej turystów zagranicznych, ok. 40%, wybierało hotele trzygwiazdkowe, hotele czterogwiazdkowe wybierało od 18 do 23 procent, natomiast hotele o najwyższym standardzie wybierało od 12 do 15 procent turystów zagranicznych odwiedzających Kraków. Najmniej osób z zagranicy korzystało z usług pensjonatów oraz hoteli jednogwiazdkowych.

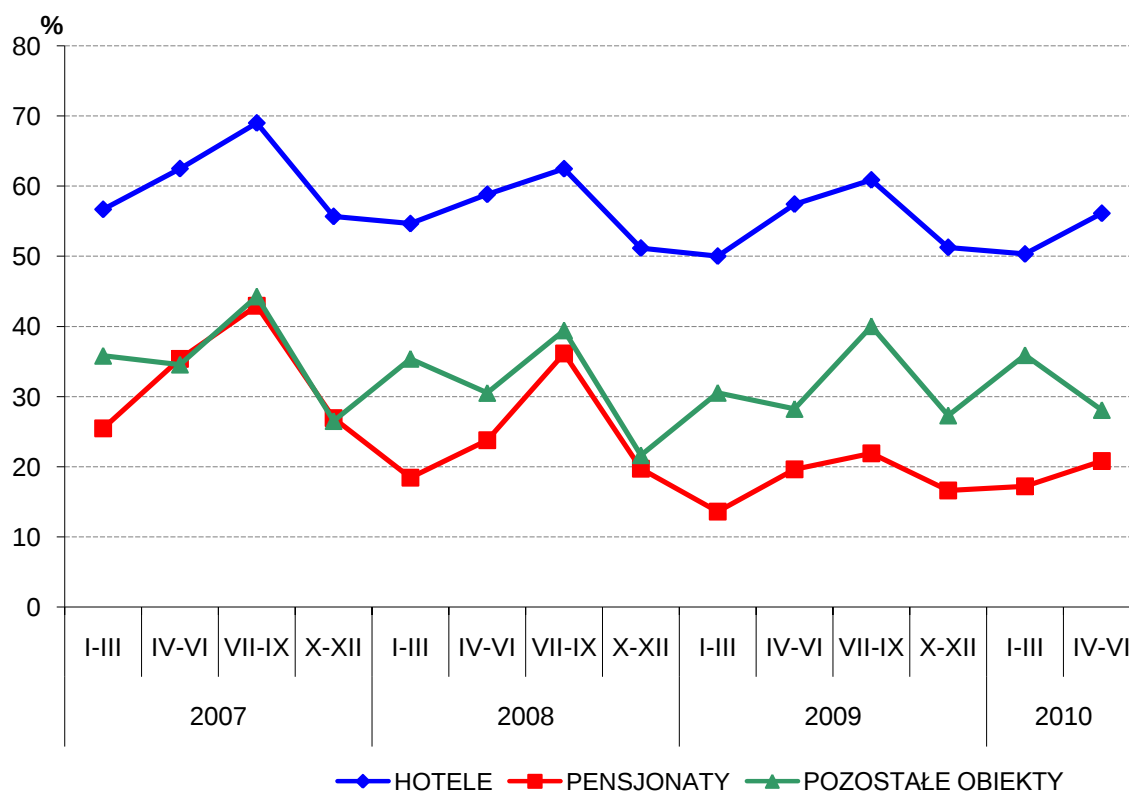
Tabela 8. Udział turystów zagranicznych w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania w Krakowie w latach 2007 - 2010

WYSZCZEGÓLNIENIE		I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
		Korzystający zagraniczni w %			
OBIEKTY OGÓŁEM	2007	100,00			
	2008				
	2009				
	2010				
HOTELE, MOTELE I PENSJONATY-RAZEM	2007	90,0	89,6	88,4	92,8
	2008	91,4	90,4	88,5	94,5
	2009	90,4	90,3	88,3	92,2
	2010	89,0	91,0		
HOTELE – RAZEM z tego	2007	88,3	87,7	86,7	91,1
	2008	88,2	87,2	85,6	92,1
	2009	87,4	87,9	86,2	90,5
	2010	84,2	87,4		
KATEGORIE *****	2007	13,7	14,9	13,5	12,8
	2008	16,0	13,3	12,9	15,5
	2009	12,5	13,6	13,8	15,0
	2010	12,4	14,5		
KATEGORIE ****	2007	15,1	15,0	18,5	20,6
	2008	15,7	12,1	17,5	19,6
	2009	20,0	18,1	20,3	22,7
	2010	21,1	19,8		
KATEGORIE ***	2007	39,7	37,3	34,0	39,0
	2008	40,6	42,2	38,3	41,0
	2009	41,4	41,2	39,1	41,2
	2010	41,5	41,2		
KATEGORIE **	2007	16,0	16,4	16,3	13,1
	2008	12,6	15,3	14,1	12,6
	2009	10,4	11,8	10,7	9,3
	2010	7,4	9,8		
KATEGORIE *	2007	2,4	3,0	3,4	4,2
	2008	2,7	3,4	2,1	2,5
	2009	2,2	2,1	1,0	1,1
	2010	1,1	1,4		
W TRAKCIE KATEGORYZACJI	2007	1,3	1,1	0,9	1,3
	2008	0,5	0,8	0,7	0,9
	2009	1,0	1,1	1,3	1,2
	2010	0,8	0,8		
PENSJONATY - RAZEM	2007	0,2	0,3	0,3	0,2

WYSZCZEGÓLNIENIE		I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
		Korzystający zagraniczni w %			
	2008	0,2	0,2	0,4	0,2
	2009	0,2	0,2	0,3	0,2
	2010	0,2	0,2		
INNY OBIEKT HOTELOWY	2007	1,4	1,6	1,4	1,5
	2008	2,9	3,0	2,6	2,2
	2009	2,7	2,2	1,9	1,4
	2010	4,6	3,4		
POZOSTAŁE OBIEKTY	2007	10,0	10,4	11,6	7,2
	2008	8,6	9,6	11,5	5,5
	2009	9,6	9,7	11,7	7,8
	2010	11,0	9,0		

Jak pokazuje wykres 7 większość osób korzystających z noclegów w hotelach to turyści zagraniczni. W miesiącach VII – IX, a więc w pełni sezonu turystycznego, stanowili oni w latach 2007, 2008 i 2009 odpowiednio 69%, 63% i 61% wszystkich korzystających. Liczba turystów z zagranicy ma więc duży wpływ na rozwój i kondycję branży hotelarskiej w Krakowie.

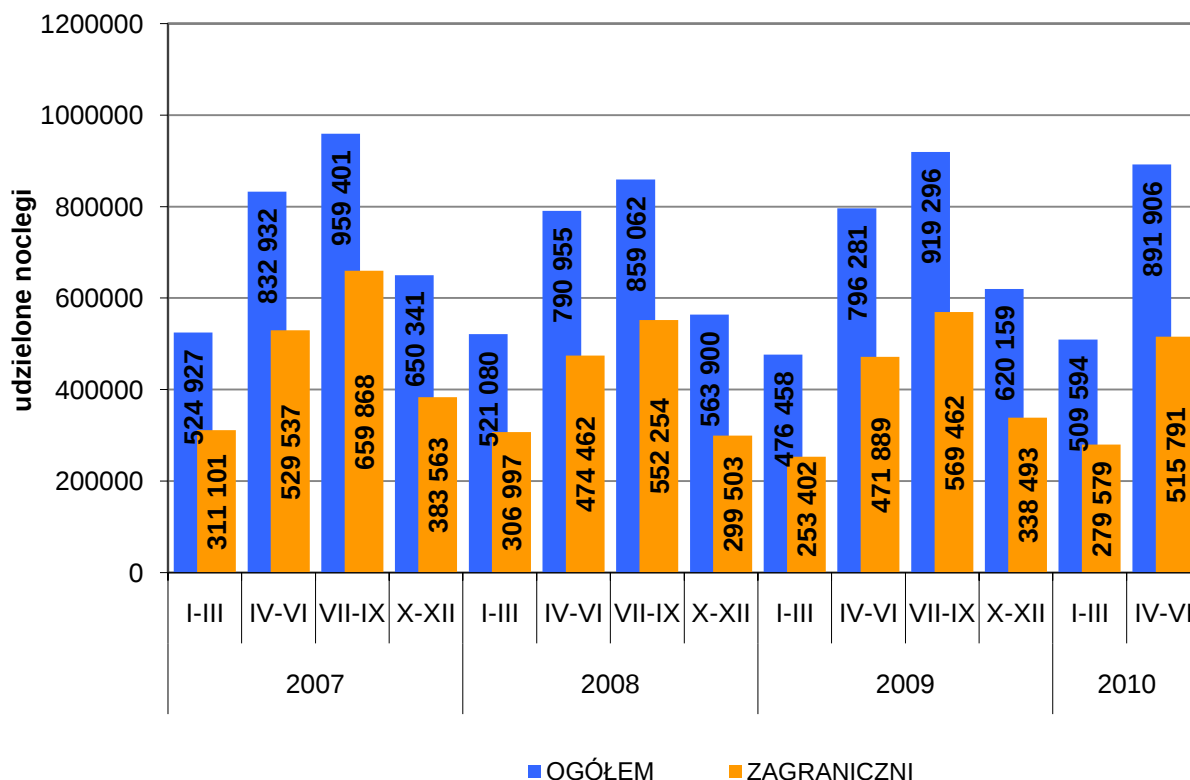
Wykres7. Odsetek liczby turystów zagranicznych korzystających z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania z ogółu korzystających w Krakowie według kwartałów i kategorii obiektów w 2007, 2008, 2009 oraz 2010 roku

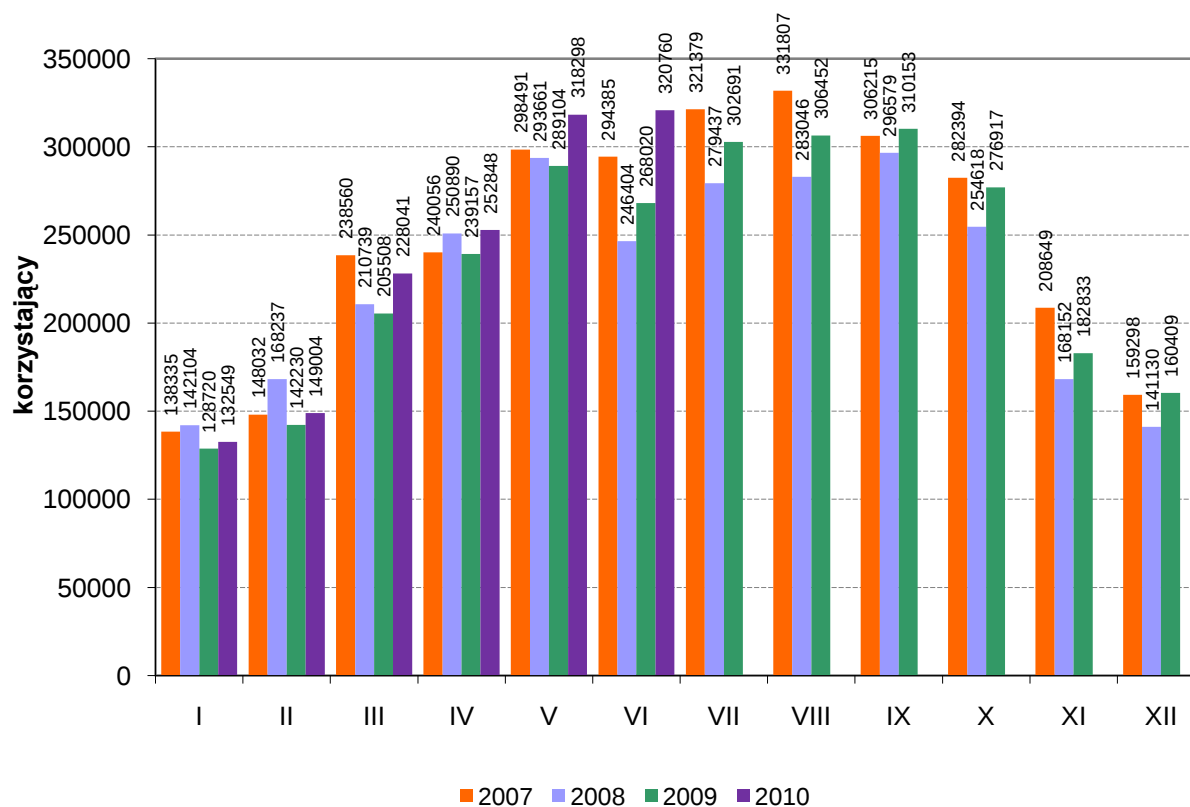
1.5. Udzielone noclegi oraz stopień wykorzystania miejsc noclegowych w Krakowie w latach 2007- 2010 roku

W 2009 roku we wszystkich krakowskich turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania, które złożyły sprawozdanie statystyczne udzielono 2812194 noclegów, z czego 1633246 tj. 58% turystom zagranicznym. W porównaniu z rokiem 2008 nastąpił wzrost udzielonych noclegów odpowiednio o 2,8% wśród ogółu udzielonych noclegów, natomiast noclegi udzielone turystom zagranicznym pozostały na niemal identycznym poziomie. Najwięcej noclegów udzielono tradycyjnie w sezonie letnim. Porównując okres I – VI 2010 z analogicznym okresem roku 2009 w każdym miesiącu odnotowano wzrost liczby udzielonych noclegów zarówno turystom krajowym, jak i zagranicznym.

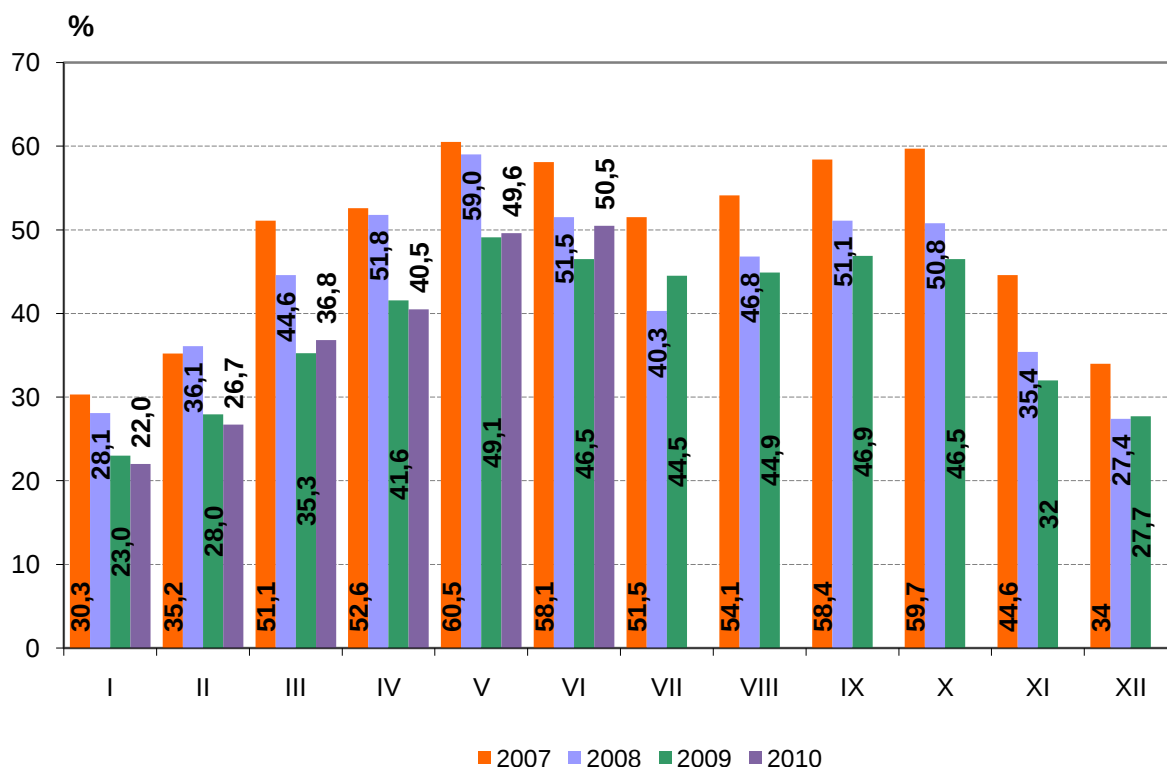
Wykres 8. Noclegi udzielone w obiektach zbiorowego zakwaterowania w Krakowie w 2007, 2008, 2009 oraz 2010r. według kwartałów

Wykres 9. Noclegi udzielone w obiektach zbiorowego zakwaterowania w Krakowie według miesięcy w latach 2007–2010

Wykres 10. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania w Krakowie według miesięcy w 2007, 2008, 2009 oraz 2010 roku

Patrząc na wykres 8 widać, że wzrost liczby udzielonych noclegów rozpoczął się od III kwartału 2009 roku. Od tego okresu liczba udzielonych noclegów w każdym kolejnym miesiącu przewyższała analogiczny okres roku poprzedniego. Ten kierunek utrzymał się także w 2010 roku, którego II kwartał jest korzystniejszy nie tylko od 2009 roku, ale także 2007. Na wykresie 10 widać, że w 2009 roku mimo, że udzielono więcej noclegów niż w roku 2008 spadał stopień wykorzystania miejsc noclegowych. Wiąże się to, najprawdopodobniej z rosnącą liczbą obiektów noclegowych i poprawą stanu i zasobów bazy noclegowej. Najwyższy stopień wykorzystania miejsc noclegowych we wszystkich obiektach zbiorowego zakwaterowania w Krakowie w 2009 roku obserwowano w miesiącach maju, czerwcu, wrześniu i październiku. W pierwszym półroczu 2010 roku najwyższy stopień wykorzystania miejsc noclegowych odnotowano w maju i czerwcu. W przypadku hoteli, moteli oraz pensjonatów ujętych zbiorczo, najwyższy stopień wykorzystania miejsc noclegowych w 2009 roku przypada na wrzesień. W 2010 roku największy wzrost zaobserwowano w maju i czerwcu, w miesiącach tych stopień wykorzystania miejsc noclegowych w hotelach, motelach i pensjonatach był wyższy o odpowiednio 1 i 4 pkt. procentowe w stosunku do roku 2009. W pozostałych obiektach najwyższe wskaźniki wykorzystania miejsc noclegowych począwszy od 2007 do 2009 roku zaobserwowano w miesiącu maju (w 2010 r. najwyższy wskaźnik był w czerwcu).

Tabela 9. Noclegi udzielone w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania w Krakowie w 2009 r. według miesięcy i kategorii obiektów

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Suma
OBIEKTY OGÓŁEM	Noclegi udzielone	128720	142230	205508	239157	289104	268020	302691	306452	310153	276917	182833	160409	2812194
	z tego turystom zagranicznym	62140	70298	120964	150784	166542	154563	190299	190078	189085	165991	88473	84029	1633246
	stopień wykorzystania %	23,0	27,95	35,26	41,57	49,12	46,5	44,5	44,9	46,9	46,5	32,0	27,7	38,8
HOTELE, MOTELE I PENSJONATY RAZEM	noclegi udzielone	107009	117758	177563	201424	238506	222188	240553	253455	289430	237710	156771	138514	2380881
	z tego turystom zagranicznym	55252	61641	111475	135573	152085	139754	162600	168618	168456	153214	80723	77036	1466427
	stopień wykorzystania %	23,2	28,29	36,95	42,79	50,13	47,82	47,6	49,9	52,8	49,4	33,4	29,1	40,9
HOTELE - RAZEM	noclegi udzielone	101720	112321	170222	193294	227318	213841	231968	245418	250658	229131	150688	133734	2260313
	z tego turystom zagranicznym	52992	59364	107630	131619	146726	136325	158645	164575	164022	150114	78751	75974	1426737
	stopień wykorzystania %	26,2	28,92	38,1	43,7	51,26	48,98	48,7	51,3	54,0	50,6	34,0	29,6	42,1
KATEGORII *****	noclegi udzielone	12737	14014	18501	25562	30004	28711	31425	34285	32684	29307	19774	21002	298006
	z tego turystom zagranicznym	8552	8558	14378	20151	23008	23090	27196	28693	25742	22724	13045	15501	230638
	stopień wykorzystania %	24,4	30,0	34,4	49,1	57,5	55,1	58,9	62,2	61,2	52,9	36,8	38,1	46,7
KATEGORII ****	noclegi udzielone	17153	19301	33898	31744	37327	37641	43532	49400	43536	44021	29730	27031	414314
	z tego turystom zagranicznym	9962	11734	23809	23259	26530	27034	32880	37326	29841	30714	18777	17884	289750
	stopień wykorzystania %	24,0	29,9	42,2	38,5	48,3	48,4	54,2	61,7	55,2	54,0	37,7	33,2	43,9
KATEGORII ***	noclegi udzielone	46923	49870	81207	91487	107405	100807	103983	106698	121372	110678	70032	60684	1051146
	z tego turystom zagranicznym	26622	30584	54657	64841	71971	67004	74718	73440	83007	76529	38047	34857	696277
	stopień wykorzystania %	23,5	30,5	40,9	47,3	51,9	50,4	50,1	49,6	57,9	51,7	33,2	28,5	43,0
KATEGORII **	noclegi udzielone	20971	24297	29070	35041	42675	37604	43314	48191	44473	36396	24655	19611	406298
	z tego turystom zagranicznym	6365	6645	10972	17788	20331	15035	18577	21480	20395	16430	7176	6000	167194
	stopień wykorzystania %	23,9	25,8	31,3	38,4	47,8	43,6	38,4	43,0	41,5	42,3	29,3	22,7	35,7
KATEGORII *	noclegi udzielone	2865	3086	5208	5776	7691	6009	5231	2764	5148	5090	3801	2792	55461
	z tego turystom zagranicznym	1152	1040	2657	3609	3450	2306	2473	810	3161	1814	546	735	23753
	stopień wykorzystania %	21,4	25,4	38,7	44,4	57,2	46,2	38,0	32,0	61,5	58,9	45,4	32,3	41,8
W TRAKCIE KATEGORYZACJI	noclegi udzielone	1071	1753	2338	3684	2216	3069	4483	4080	3445	3639	2696	2614	35088
	z tego turystom zagranicznym	339	803	1157	1971	1436	1856	2801	2826	1876	1903	1160	997	19125
	stopień wykorzystania %	17,0	25,1	28,8	36,7	52,3	41,7	51,5	56,2	49,2	50,3	38,4	38,7	40,5
PENSJONATY -	noclegi udzielone	1283	976	1197	1713	2000	1870	2012	1713	2122	1647	1597	1452	19582

Tabela 9. Dok.

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Suma
RAZEM	z tego turystom zagranicznym	353	239	332	569	959	660	530	757	921	411	496	214	6441
	stopień wykorzystania %	19,1	16,2	18,1	26,8	30,3	29,3	30,5	25,9	33,2	25,0	25,0	22,0	25,1
INNY OBIEKT HOTELOWY	noclegi udzielone	4006	4461	6144	6417	9188	6477	6573	6324	6650	6932	4486	3328	70986
	z tego turystom zagranicznym	1907	2038	3513	3385	4400	2769	3425	3276	3513	2689	1476	848	33239
	stopień wykorzystania %	16,7	20,51	23,05	28,9	35,7	29,9	29,7	27,7	32,3	32,4	21,9	17,9	26,4
POZOSTALE OBIEKTY	noclegi udzielone	21711	24472	27945	37733	50598	45832	62138	52997	50723	39207	26062	21895	461313
	z tego turystom zagranicznym	6888	8657	9489	15211	14457	14809	27699	21460	20629	12777	7750	6993	166819
	stopień wykorzystania %	22,1	26,42	27,3	36,04	44,89	41,03	35,6	30,3	29,8	34,3	25,7	21,4	31,2

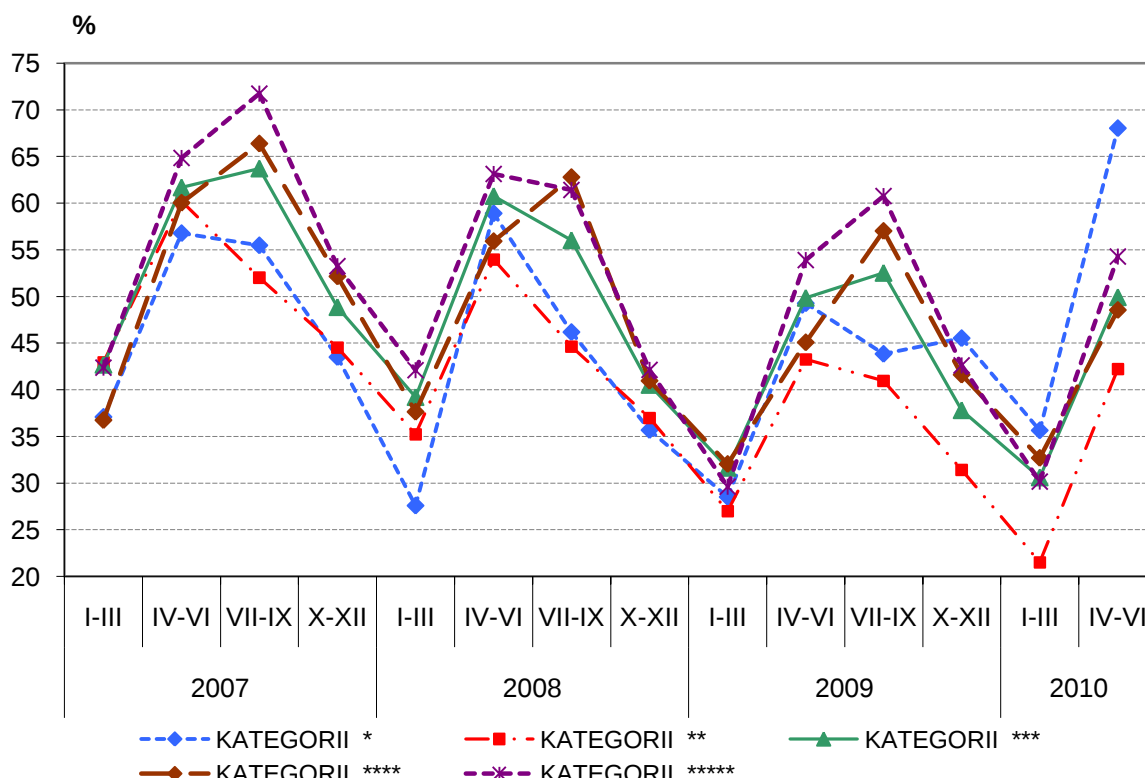
Tabela 10. Noclegi udzielone w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania w Krakowie w 2010 r. według miesięcy i kategorii obiektów

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	Suma
OBIEKTY OGÓŁEM	noclegi udzielone	132549	149004	228041	252848	318298	320760	1401500
	z tego turystom zagranicznym	66698	77056	135825	150779	184824	180188	795370
	Stopień wykorzystania %	22,0	26,7	36,8	40,5	49,6	50,5	37,7
HOTELE, MOTELE I PENSJONATY-RAZEM	noclegi udzielone	107603	120113	198013	211411	266865	263377	1167382
	z tego turystom zagranicznym	57478	65953	122615	134293	168486	162481	711306
	Stopień wykorzystania %	21,6	26,4	38,9	41,3	51,2	51,3	38,5
HOTELE - RAZEM	noclegi udzielone	99817	111296	186363	199034	252085	247851	1096446
	z tego turystom zagranicznym	54026	62230	116709	127398	160589	154664	675616
	Stopień wykorzystania %	21,7	26,4	39,7	42,4	52,1	52,6	39,2
KATEGORII *****	noclegi udzielone	13685	14350	20981	23335	33366	33051	138768
	z tego turystom zagranicznym	10274	10387	14914	17675	25167	24129	102546
	Stopień wykorzystania %	24,8	27,6	38,1	43,2	58	61,6	42,2
KATEGORII ****	noclegi udzielone	20864	21629	36559	36702	49993	49172	214919
	z tego turystom zagranicznym	13060	13548	24760	23281	33150	32276	140075
	Stopień wykorzystania %	25,0	29,2	43,9	40,4	53,2	52,0	40,6
KATEGORII ***	noclegi udzielone	45413	54784	97097	95743	119125	117238	529400
	z tego turystom zagranicznym	26065	32476	65482	66856	81556	78304	350739
	Stopień wykorzystania %	21,0	27,7	43,1	43,4	53,0	53,4	40,3

Tabela 10. Dok.

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	Suma
KATEGORII **	noclegi udzielone	15032	16513	25229	34366	40833	38138	170111
	z tego turystom zagranicznym	3832	4686	8851	16155	17675	16473	67672
	Stopień wykorzystania %	16,8	19,6	28,2	39,0	44,4	43,3	31,9
KATEGORII *	noclegi udzielone	3061	1902	4083	5671	5083	6488	26288
	z tego turystom zagranicznym	139	542	1651	2161	1472	1926	7891
	Stopień wykorzystania %	35,4	24,3	47,2	67,8	58,8	77,5	51,8
W TRAKCIE KATEGORYZACJI	noclegi udzielone	1762	2118	2414	3217	3685	3764	16960
	z tego turystom zagranicznym	656	591	1051	1270	1569	1556	6693
	Stopień wykorzystania %	24,4	32,4	33,1	46,0	52,7	53,8	40,4
PENSJONATY - RAZEM	noclegi udzielone	836	844	983	1178	2167	2080	8088
	z tego turystom zagranicznym	220	210	173	280	957	860	2700
	Stopień wykorzystania %	12,8	14,0	16,1	19,9	35,3	35,4	22,3
INNY OBIEKT HOTELOWY	noclegi udzielone	6950	7973	10667	11199	12613	13446	62848
	z tego turystom zagranicznym	3232	3513	5733	6615	6940	6957	32990
	Stopień wykorzystania %	21,7	28,9	31,8	30,0	41,0	36,4	31,6
POZOSTAŁE OBIEKTY	noclegi udzielone	24946	28891	30028	41437	51433	57383	234118
	z tego turystom zagranicznym	9220	11103	13210	16486	16338	17707	84064
	Stopień wykorzystania %	24,0	28,3	27,1	36,8	42,5	47,5	34,4

Wykres 11. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w hotelach w Krakowie w poszczególnych kwartałach w latach 2007-2010 według kategorii obiektów

Jak widać na wykresie 11 w każdym z prezentowanych lat w II kwartale roku, w każdej kategorii hotelów występuje wzrost stopnia wykorzystania miejsc noclegowych. Widać jednocześnie, że II i III kwartały są najlepsze dla branży hotelowej. W każdym roku, za wyjątkiem 2010, najwyższy stopień wykorzystania miejsc noclegowych osiągają hotele o najwyższym standardzie – pięciogwiazdkowe, a także czterogwiazdkowe. W 2010 roku w II kwartale najwyższy stopień wykorzystania miejsc noclegowych odnotowały hotele jednogwiazdkowe – wiąże się to jednak ze spadkiem ich liczby, a nie wzrostem osób korzystających. Nadal najpopularniejszymi obiektami są hotele trzy- i czterogwiazdkowe.

Tabela 11. Przeciętna długość pobytu turystów ogółem i turystów zagranicznych w obiektach zbiorowego zakwaterowania w Krakowie według miesięcy w 2009 i 2010 roku

WYSZCZEGÓLNIENIE		Miesiąc											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		Długość pobytu turystów ogółem											
OBIEKTY OGÓŁEM	2009	1,9	2,0	2,0	2,1	2,1	2,1	2,2	2,1	2,2	2,1	2,0	2,0
	2010	2,1	2,1	2,1	2,2	2,0	2,1						
HOTELE, MOTELE I PENSJONATY-RAZEM	2009	1,9	2,0	2,0	2,1	2,1	2,1	2,2	2,1	2,5	2,1	2,0	3,5
	2010	2,0	2,0	2,1	2,1	2,1	2,1						
HOTELE - RAZEM	2009	1,9	2,0	2,0	2,1	2,1	2,1	2,2	2,1	2,2	2,1	2,0	2,0
	2010	1,9	2,0	2,1	2,1	2,1	2,1						
PENSJONATY - RAZEM	2009	2,4	1,5	2,0	2,3	2,1	2,3	2,1	1,8	2,5	2,3	2,1	2,4
	2010	1,7	1,6	1,6	1,9	2,7	2,5						
INNY OBIEKT HOTELOWY	2009	2,2	2,5	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,2	1,9	1,9	1,6
	2010	2,2	2,4	1,9	2,3	2,0	2,2						
POZOSTAŁE OBIEKTY	2009	2,1	2,2	2,0	2,0	1,9	2,0	2,5	2,2	2,5	2,1	2,2	2,4
	2010	2,7	2,5	2,0	2,3	2,0	2,2						
		Długość pobytu turystów zagranicznych											
OBIEKTY OGÓŁEM	2009	2,2	2,3	2,3	2,4	2,4	2,4	2,4	2,3	2,6	2,4	2,3	2,4
	2010	2,4	2,4	2,3	2,4	2,3	2,4						
HOTELE, MOTELE I PENSJONATY-RAZEM	2009	2,2	2,3	2,3	2,4	2,4	2,4	2,4	2,3	2,5	2,5	2,3	2,4
	2010	2,3	2,4	2,3	2,4	2,3	2,4						
HOTELE - RAZEM	2009	2,2	2,3	2,3	2,4	2,4	2,4	2,4	2,3	2,5	2,4	2,3	2,4
	2010	2,3	2,4	2,4	2,4	2,3	2,3						
PENSJONATY - RAZEM	2009	5,5	2,3	4,4	4,1	4,8	4,4	2,4	3,3	6,1	2,3	7,0	2,2
	2010	2,3	2,1	1,9	2,1	5,1	6,0						
INNY OBIEKT HOTELOWY	2009	2,5	2,6	2,4	2,4	2,4	2,3	2,2	2,2	2,7	2,8	2,4	2,0
	2010	2,7	3,0	1,9	2,9	2,7	2,8						
POZOSTAŁE OBIEKTY	2009	2,3	2,6	2,2	2,5	2,2	2,3	2,5	2,2	3,0	2,3	2,5	2,8
	2010	3,0	2,8	2,2	2,6	2,4	2,7						

Tabela 11 prezentuje średnią długość pobytu turystów w obiektach zbiorowego zakwaterowania. Między poszczególnymi miesiącami roku 2009 oraz 2010 nie zachodzą znaczące zmiany długości pobytu zarówno turystów ogółem, jak również turystów zagranicznych. W hotelach średnia długość pobytu wynosi zwykle 2 dni, zarówno wśród turystów krajowych, jak i zagranicznych. Lepiej pod tym względem mają się pensjonaty, szczególnie w 2009 roku w których turyści zagraniczni zatrzymywali się nawet przez 7 dni (taki wynik odnotowano jednorazowo w listopadzie 2009 roku). Widać zatem, że aby lepiej wykorzystać potencjał turystyczny Krakowa i jego bazy noclegowej należy dbać nie tylko o wzrost liczby korzystających, lecz także o wydłużenie ich czasu pobytu.

1.6. Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania w Krakowie według krajów

Tabele 12 i 13 pokazują dane miesięczne o turystach z wybranych krajów korzystających z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania w Krakowie w 2009 i 2010 roku. W 2009 roku najwięcej turystów zagranicznych odnotowano w miesiącu sierpniu, ponad 83,7 tys. osób. Podobnie jak w 2008 roku, tak i w kolejnych latach większość odwiedzających to Europejczycy. Stanowią oni około 80% wszystkich turystów zagranicznych.

W poszczególnych miesiącach ich odsetek jest różny, waha się od 71% w marcu 2009 r. do około 88% w styczniu 2009 r. Większość przyjeżdżających to obywatele Unii Europejskiej. Spośród turystów z państw europejskich spoza UE najliczniej Kraków odwiedzają Norwegowie, Ukraińcy oraz Rosjanie, natomiast turyści spoza Europy to głównie obywatele USA, Izraela oraz Republiki Korei.

Tabela 12. Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania w Krakowie według krajów w 2009 roku

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Suma
		Korzystający zagraniczni (2009r.)												
ŚWIAT - ogółem	os.	27770	30147	53485	62968	70632	65118	79910	83723	74125	67919	37976	35098	688871
	%	100,00												
EUROPA	os.	24373	25935	38049	49412	58409	50670	61561	67273	58570	51442	29468	29561	544723
	%	87,8	86,0	71,1	78,5	82,7	77,8	77,0	80,4	79,0	75,7	77,6	84,2	79,8
UNIA EUROPEJSKA	os.	18617	23136	31796	42349	50026	43022	53572	58522	45952	42565	24221	24294	458072
	%	67,0	76,7	59,4	67,3	70,8	66,1	67,0	69,9	62,0	62,7	63,8	69,2	66,8
w tym:	os.													
	%													
Austria	os.	306	370	549	1323	2905	1487	1125	1206	1019	1253	410	1045	12998
	%	1,1	1,2	1,0	2,1	4,1	2,3	1,4	1,4	1,4	1,8	1,1	3,0	1,8
Belgia	os.	279	904	997	1166	1072	835	1579	1173	943	908	643	455	10954
	%	1,0	3,0	1,9	1,9	1,5	1,3	2,0	1,4	1,3	1,3	1,7	1,3	1,6
Dania	os.	78	156	429	896	1085	651	1398	1042	1276	754	299	215	8279
	%	0,3	0,5	0,8	1,4	1,5	1,0	1,7	1,2	1,7	1,1	0,8	0,6	1,1
Finlandia	os.	142	233	312	1060	766	1147	1554	839	690	533	247	236	7759
	%	0,5	0,8	0,6	1,7	1,1	1,8	1,9	1,0	0,9	0,8	0,7	0,7	1,0
Francja	os.	1633	1927	3079	4032	3554	2883	4038	5194	3133	2647	1699	2492	36311
	%	5,9	6,4	5,8	6,4	5,0	4,4	5,1	6,2	4,2	3,9	4,5	7,1	5,4
Hiszpania	os.	338	800	1223	2041	1578	2098	3995	5366	2809	1746	1006	698	23698
	%	1,2	2,7	2,3	3,2	2,2	3,2	5,0	6,4	3,8	2,6	2,6	2,0	3,1
Niemcy	os.	2697	2722	3944	5915	9077	8991	9217	8946	9786	8178	3779	4415	77667
	%	9,7	9,0	7,4	9,4	12,9	13,8	11,5	10,7	13,2	12,0	10,0	12,6	11,0
Irlandia	os.	746	1547	1982	1437	1054	1055	1593	1375	1386	1903	1220	1124	16422
	%													

Tabela 12. Dok.

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Suma
		Korzystający zagraniczni (2009r.)												
		%												
Litwa	os.	158	92	130	355	919	606	1062	915	349	356	154	313	5409
	%	0,6	0,3	0,2	0,6	1,3	0,9	1,3	1,1	0,5	0,5	0,4	0,9	0,7
Niderlandy	os.	416	681	885	1469	1675	1379	2094	1998	1411	1309	949	766	15032
	%	1,5	2,3	1,7	2,3	2,4	2,1	2,6	2,4	1,9	1,9	2,5	2,2	2,2
Republika Czeska	os.	401	442	814	920	1427	952	1087	979	1303	1036	847	605	10813
	%	1,4	1,5	1,5	1,5	2,0	1,5	1,4	1,2	1,8	1,5	2,2	1,7	1,6
Szwecja	os.	597	839	1629	2640	3763	2093	3316	1727	2869	1912	801	533	22719
	%	2,1	2,8	3,0	4,2	5,3	3,2	4,1	2,1	3,9	2,8	2,1	1,5	3,1
Węgry	os.	361	324	598	2207	2455	1510	1627	1910	1269	2373	583	847	16064
	%	1,3	1,1	1,1	3,5	3,5	2,3	2,0	2,3	1,7	3,5	1,5	2,4	2,2
Wielka Brytania	os.	4899	8576	10660	10247	11787	11173	12257	10801	11735	12429	7730	6700	118994
	%	17,6	28,4	19,9	16,3	16,7	17,2	15,3	12,9	15,8	18,3	20,4	19,1	18,2
Włochy	os.	4854	2574	2842	3771	4005	3393	3908	10543	3449	2808	2078	2339	46564
	%	17,5	8,5	5,3	6,0	5,7	5,2	4,9	12,6	4,7	4,1	5,5	6,7	7,2
INNE EUROPEJSKIE KRAJE	os.	4846	1334	2539	2958	4643	3541	4832	5001	3195	3519	2003	3631	42042
	%	17,5	4,4	4,7	4,7	6,6	5,4	6,0	6,0	4,3	5,2	5,3	10,3	6,7
Norwegia	os.	808	1253	3463	3742	3261	3304	2479	3005	8656	4992	3013	1419	39395
	%	2,9	4,2	6,5	5,9	4,6	5,1	3,1	3,6	11,7	7,3	7,9	4,0	5,6
Rosja	os.	2499	283	572	585	1161	897	1566	1488	942	605	606	1431	12635
	%	9,0	0,9	1,1	0,9	1,6	1,4	2,0	1,8	1,3	0,9	1,6	4,1	2,2
Ukraina	os.	1826	833	1323	1574	2261	1650	2408	2600	1484	1964	1140	1456	20519
	%	6,6	2,8	2,5	2,5	3,2	2,5	3,0	3,1	2,0	2,9	3,0	4,1	3,2
AMERYKA PÓŁNOCNA w tym:	os.	939	1709	2809	4320	5018	5734	7279	5638	5745	4469	2363	1506	47529
	%	3,4	5,7	5,3	6,9	7,1	8,8	9,1	6,7	7,8	6,6	6,2	4,3	6,5
Stany Zjednoczone Ameryki	os.	860	1487	2305	3239	4338	5125	6120	4833	5030	3922	2130	1352	40741
	%	3,1	4,9	4,3	5,1	6,1	7,9	7,7	5,8	6,8	5,8	5,6	3,9	5,6
AZJA w tym:	os.	1779	1853	11862	7253	5673	6816	8311	8578	7809	10111	5521	3228	78794
	%	6,4	6,1	22,2	11,5	8,0	10,5	10,4	10,2	10,5	14,9	14,5	9,2	11,2
Japonia	os.	240	308	595	514	979	1108	873	1258	1328	1119	492	421	9235
	%	0,9	1,0	1,1	0,8	1,4	1,7	1,1	1,5	1,8	1,6	1,3	1,2	1,3
Izrael	os.	460	929	9304	3351	1588	2678	3689	3547	3387	6542	3568	982	40025
	%	1,7	3,1	17,4	5,3	2,2	4,1	4,6	4,2	4,6	9,6	9,4	2,8	5,8
Republika Korei	os.	582	244	870	1371	1312	1379	1890	1965	1092	610	389	414	12118
	%	2,1	0,8	1,6	2,2	1,9	2,1	2,4	2,3	1,5	0,9	1,0	1,2	1,7

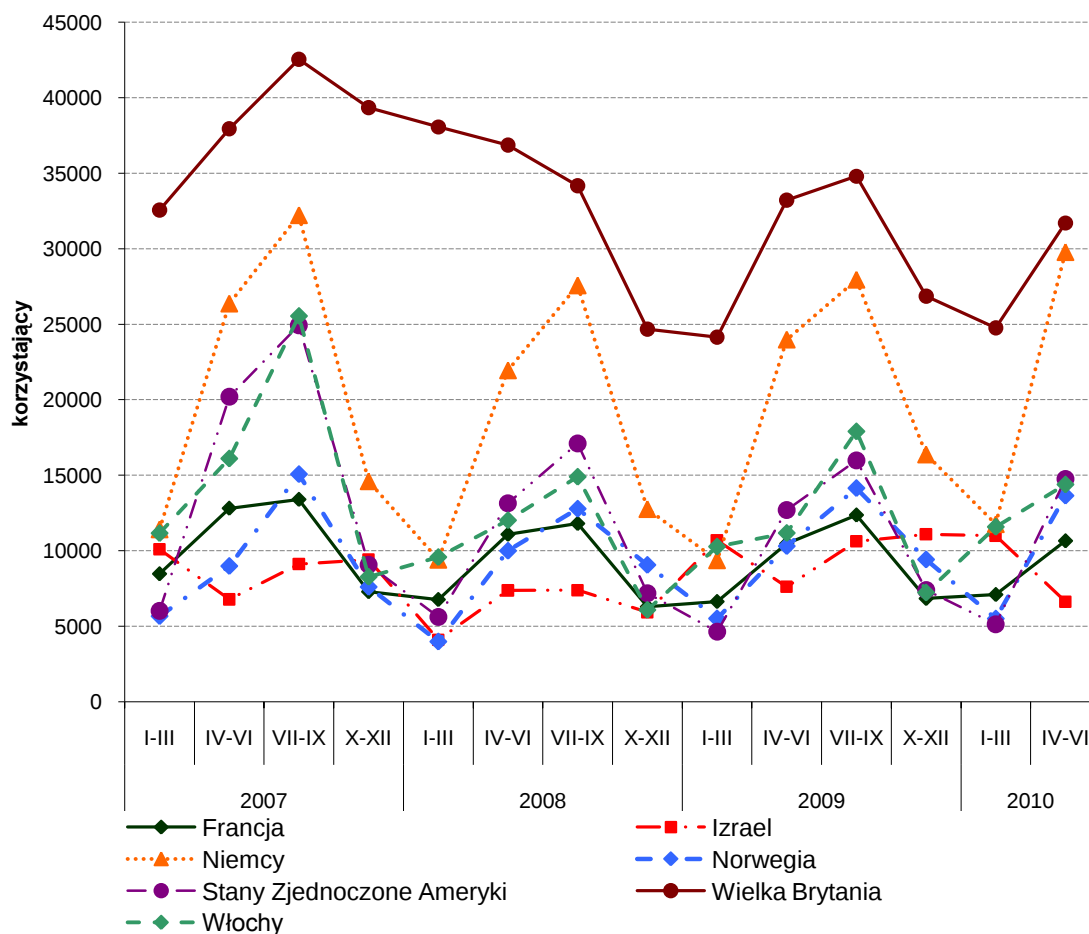
Tabela 13. Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania w Krakowie według krajów w okresie I - VII 2010 roku

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	Suma
		Korzystający zagraniczni (2010)						
ŚWIAT - ogółem	tys. os.	28285	31596	58293	61815	79084	75549	334622
	%	100,00						
EUROPA	tys. os.	24561	26949	43150	51062	63099	58797	267618
	%	86,8	85,3	74,0	82,6	79,8	77,8	81,1
UNIA EUROPEJSKA w tym:	tys. os.	18685	24067	36954	42175	52988	49399	224268
	%	66,1	76,2	63,4	68,2	67,0	65,4	67,7
Austria	tys. os.	312	366	741	1309	1907	1658	6293
	%	1,1	1,2	1,3	2,1	2,4	2,2	1,7
Belgia	tys. os.	422	571	1159	1670	1687	1347	6856
	%	1,5	1,8	2,0	2,7	2,1	1,8	2,0
Dania	tys. os.	175	256	611	1312	815	707	3876
	%	0,6	0,8	1,0	2,1	1,0	0,9	1,1
Finlandia	tys. os.	147	219	511	1141	1071	1078	4167
	%	0,5	0,7	0,9	1,8	1,4	1,4	1,1
Francja	tys. os.	1720	2058	3325	3059	4355	3242	17759
	%	6,1	6,5	5,7	4,9	5,5	4,3	5,5
Hiszpania	tys. os.	361	653	1356	1616	2186	2460	8632
	%	1,3	2,1	2,3	2,6	2,8	3,3	2,4
Niemcy	tys. os.	2623	2843	6289	6625	11402	11749	41531
	%	9,3	9,0	10,8	10,7	14,4	15,6	11,6
Irlandia	tys. os.	665	1280	1775	1342	1278	1521	7861
	%	2,4	4,1	3,0	2,2	1,6	2,0	2,6
Litwa	tys. os.	165	107	393	484	308	1086	2543
	%	0,6	0,3	0,7	0,8	0,4	1,4	0,7
Niderlandy	tys. os.	600	1129	1036	1522	2573	1884	8744
	%	2,1	3,6	1,8	2,5	3,3	2,5	2,6
Republika Czeska	tys. os.	391	505	821	920	1202	1161	5000
	%	1,4	1,6	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5
Szwecja	tys. os.	496	610	1761	2001	3167	1502	9537
	%	1,8	1,9	3,0	3,2	4,0	2,0	2,7
Węgry	tys. os.	246	346	975	1643	2010	1389	6609
	%	0,9	1,1	1,7	2,7	2,5	1,8	1,8
Wielka Brytania	tys. os.	4528	9401	10825	9233	11630	10834	56451

Tabela 13. Dok.

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	Suma
	%	16,0	29,8	18,6	14,9	14,7	14,3	18,1
Włochy	tys. os.	4954	2875	3749	5533	4628	4225	25964
	%	17,5	9,1	6,4	9,0	5,9	5,6	8,9
INNE EUROPEJSKIE KRAJE w tym:	tys. os.	4701	1253	2799	3642	4941	4088	21424
	%	16,6	4,0	4,8	5,9	6,2	5,4	7,2
Norwegia	tys. os.	915	1451	3148	4816	4529	4298	19157
	%	3,2	4,6	5,4	7,8	5,7	5,7	5,4
Rosja	tys. os.	2308	403	941	945	1772	1658	8027
	%	8,2	1,3	1,6	1,5	2,2	2,2	2,8
Ukraina	tys. os.	1563	674	1326	1846	2193	1193	8795
	%	5,5	2,1	2,3	3,0	2,8	1,6	2,9
AMERYKA PÓŁNOCNA w tym:	tys. os.	1315	1530	2779	3283	6543	7259	22709
	%	4,6	4,8	4,8	5,3	8,3	9,6	6,2
Stany Zjednoczone Ameryki	tys. os.	1178	1422	2548	2748	5692	6329	19917
	%	4,2	4,5	4,4	4,4	7,2	8,4	5,5
AZJA w tym:	tys. os.	1703	2621	11499	5871	7028	6701	35423
	%	6,0	8,3	19,7	9,5	8,9	8,9	10,2
Japonia	tys. os.	296	312	588	636	1470	1222	4524
	%	1,0	1,0	1,0	1,0	1,9	1,6	1,3
Izrael	tys. os.	420	1282	9296	2750	1518	2355	17621
	%	1,5	4,1	15,9	4,4	1,9	3,1	5,2
Republika Korei	tys. os.	440	311	548	624	1624	632	4179
	%	1,6	1,0	0,9	1,0	2,1	0,8	1,2

Wykres 12. Turyści z wybranych krajów korzystający z noclegów w obiektach zbiorowego zakwaterowania według kwartałów w 2007, 2008, 2009 i 2010 roku

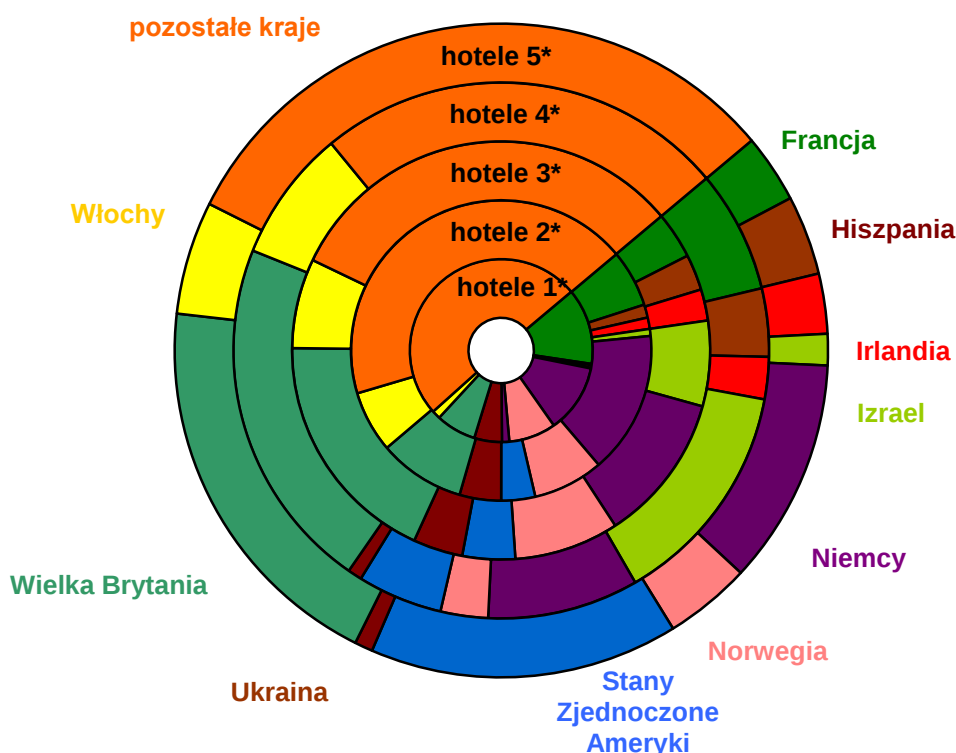
Spośród wszystkich zagranicznych gości najwięcej do Krakowa przybywa obywateli Wielkiej Brytanii, którzy stanowili w 2009 roku w poszczególnych kwartałach od 13% do 28% wszystkich korzystających z noclegów.

Jak prezentuje wykres 12 obywatele Wielkiej Brytanii przybywają licznie do Krakowa przez cały rok, nie tylko w miesiącach letnich, choć ich liczba, począwszy od III kwartału 2007 roku ciągle spada. Dopiero II kwartał 2009 roku przyniósł poprawę, a liczba turystów z Wysp Brytyjskich osiągnęła poziom III kwartału 2008. W pierwszym półroczu roku 2010 obserwujemy podobną tendencję jak w analogicznym okresie roku 2009. Według danych liczba turystów brytyjskich, którzy odwiedzili Kraków w I kwartale 2010 roku wyniosła 24,7 tys. osób, natomiast w II kwartale było to już 31,7 tys. osób, co daje wzrost o 28,0%. W roku 2009 przyrost ten wyniósł 37,6 %. Turyści z innych krajów, w przeciwieństwie do Brytyjczyków odwiedzają Kraków raczej sezonowo, najliczniej w okresie IV – IX. Wśród nich najwięcej jest turystów z Niemiec, Włoch oraz Stanów Zjednoczonych.

Tabela 14. Turyści z wybranych krajów korzystający z noclegów w hotelach w Krakowie według kategorii obiektów w 2009 roku

KRAJ	HOTELE 5*		HOTELE 4*		HOTELE 3*		HOTELE 2*		HOTELE 1*		HOTELE W TRAKCIE KATEGORYZACJI		HOTELE OGÓŁEM	
	Korzystający	Udzielone noclegi	Korzystający	Udzielone noclegi	Korzystający	Udzielone noclegi	Korzystający	Udzielone noclegi	Korzystający	Udzielone noclegi	Korzystający	Udzielone noclegi	Korzystający	Udzielone noclegi
OGÓŁEM	94958	230638	138619	289750	278946	696277	73742	167194	10483	23753	7894	19125	604642	1426737
Austria	1097	2366	2636	4539	5330	12660	2347	4954	84	280	191	426	11685	25225
Belgia	1255	3026	2257	5836	4192	11571	1579	3775	88	195	137	319	9508	24722
Republika Czeska	968	1668	2037	2719	3289	6154	1752	2708	210	393	61	102	8317	13744
Dania	720	1769	887	2166	3816	12657	1122	3158	85	319	130	354	6760	20423
Finlandia	704	1827	1300	2844	3899	10734	666	1697	11	26	78	274	6658	17402
Francja	3224	7481	10227	17348	10113	25625	4540	11199	1411	3475	359	872	29874	66000
Niemcy	10615	21174	12638	24259	32085	83059	11306	29686	1269	3830	724	1755	68637	163763
Węgry	832	1837	856	1784	5110	11356	4204	9248	2093	4253	86	163	13181	28641
Irlandia	2822	8028	3530	10559	6742	19072	900	2967	50	122	268	701	14312	41449
Włochy	5317	12816	11053	21146	19347	48991	4882	12101	157	218	471	1182	41227	96454
Litwa	135	260	402	626	1591	2482	1193	1595	201	254	34	49	3556	5266
Niderlandy	1478	3582	2499	5835	5807	15394	1276	3070	240	642	197	488	11497	29011
Hiszpania	3730	9626	5703	11840	7734	18892	1041	2344	25	69	314	753	18547	43524
Szwecja	2006	5213	2500	5815	11070	31349	2313	5312	260	569	184	510	18333	48768
Wielka Brytania	18452	48390	29736	71327	51194	148645	6862	18837	745	1756	1540	4196	108529	293151
Norwegia	4064	11784	3976	11437	22594	65935	5601	13303	872	2462	395	1101	37502	106022
Rosja	726	1677	1231	2611	4482	9107	3855	5712	565	1082	148	235	11007	20424
Ukraina	851	1635	1187	2002	10702	14826	3300	5491	513	1019	77	125	16630	25098
Stany Zjednoczone	14515	39620	7118	16544	11380	28218	2698	7662	135	303	1209	2646	37055	94993
Izrael	1472	4004	19035	32886	18433	45723	558	805	9	13	324	671	39831	84102
Japonia	1680	4016	2205	3851	4256	8363	273	677	0	0	66	178	8480	17085
Republika Korei	2735	3422	848	1419	8416	8669	46	76	0	0	2	4	12047	13590
Pozostałe kraje	15560	35417	14758	30357	27364	56795	11428	20817	1460	2473	899	2021	71469	147880

Wykres 13. Turyści z wybranych krajów korzystający z noclegów w hotelach w Krakowie według kategorii obiektów w 2009 roku

Wykres 13 oraz tabele 14 i 15 przedstawiają turystów z wybranych krajów korzystających w 2009 roku z noclegów w hotelach w Krakowie według kategorii.

W hotelach pięciogwiazdkowych najczęściej zatrzymują się obywatele Wielkiej Brytanii, USA, Niemiec oraz Włoch, Norwegii i Hiszpanii. Podobnie jest w hotelach czterogwiazdkowych, w których dodatkowo pojawia się znaczący udział turystów z Izraela oraz Francji. W hotelach trzygwiazdkowych rośnie udział turystów z takich krajów jak Szwecja, Republika Czeska, Holandia, Izrael, Węgry, Norwegia. Natomiast w hotelach dwu- i jednogwiazdkowych udział turystów spada w niemal wszystkich krajach. W tabeli 15 widać, jakie były preferencje turystów z poszczególnych krajów w wyborze kategorii hoteli. Podobnie jak przed rokiem, największy odsetek turystów zagranicznych stanowili turyści korzystający z noclegów w hotelach trzygwiazdkowych, ponad 46%. Hotele trzygwiazdkowe były najczęściej wybierane przez turystów niemal ze wszystkich prezentowanych krajów. Wyjątkiem są turyści z Francji, którzy najczęściej zatrzymywali się w hotelach czterogwiazdkowych oraz turyści ze Stanów Zjednoczonych, którzy w ponad 39% wybierali hotele o najwyższym standardzie.

Tabela 15. Turyści z wybranych krajów(w %) korzystający z noclegów w hotelach w Krakowie według kategorii obiektów w 2009 r.

KRAJ	HOTELE 5*		HOTELE 4*		HOTELE 3*		HOTELE 2*		HOTELE 1*		HOTELE W TRAKCIE KATEGORYZACJI		HOTELE OGÓŁEM	
	Korzystający	Udzielone noclegi	Korzystający	Udzielone noclegi	Korzystający	Udzielone noclegi	Korzystający	Udzielone noclegi	Korzystający	Udzielone noclegi	Korzystający	Udzielone noclegi	Korzystający	Udzielone noclegi
OGÓŁEM	15,7	16,2	22,9	20,3	46,1	48,8	12,2	11,7	1,7	1,7	1,3	1,3	100%	100%
Austria	9,4	9,4	22,6	18,0	45,6	50,2	20,1	19,6	0,7	1,1	1,6	1,7		
Belgia	13,2	12,2	23,7	23,6	44,1	46,8	16,6	15,3	0,9	0,8	1,4	1,3		
Republika Czeska	11,6	12,1	24,5	19,8	39,5	44,8	21,1	19,7	2,5	2,9	0,7	0,7		
Dania	10,7	8,7	13,1	10,6	56,4	62,0	16,6	15,5	1,3	1,6	1,9	1,7		
Finlandia	10,6	10,5	19,5	16,3	58,6	61,7	10,0	9,8	0,2	0,1	1,2	1,6		
Francja	10,8	11,3	34,2	26,3	33,9	38,8	15,2	17,0	4,7	5,3	1,2	1,3		
Niemcy	15,5	12,9	18,4	14,8	46,7	50,7	16,5	18,1	1,8	2,3	1,1	1,1		
Węgry	6,3	6,4	6,5	6,2	38,8	39,6	31,9	32,3	15,9	14,8	0,7	0,6		
Irlandia	19,7	19,4	24,7	25,5	47,1	46,0	6,3	7,2	0,3	0,3	1,9	1,7		
Włochy	12,9	13,3	26,8	21,9	46,9	50,8	11,8	12,5	0,4	0,2	1,1	1,2		
Litwa	3,8	4,9	11,3	11,9	44,7	47,1	33,5	30,3	5,7	4,8	1,0	0,9		
Niderlandy	12,9	12,3	21,7	20,1	50,5	53,1	11,1	10,6	2,1	2,2	1,7	1,7		
Hiszpania	20,1	22,1	30,7	27,2	41,7	43,4	5,6	5,4	0,1	0,2	1,7	1,7		
Szwecja	10,9	10,7	13,6	11,9	60,4	64,3	12,6	10,9	1,4	1,2	1,0	1,0		
Wielka Brytania	17,0	16,5	27,4	24,3	47,2	50,7	6,3	6,4	0,7	0,6	1,4	1,4		
Norwegia	10,8	11,1	10,6	10,8	60,2	62,2	14,9	12,5	2,3	2,3	1,1	1,0		
Rosja	6,6	8,2	11,2	12,8	40,7	44,6	35,0	28,0	5,1	5,3	1,3	1,2		
Ukraina	5,1	6,5	7,1	8,0	64,4	59,1	19,8	21,9	3,1	4,1	0,5	0,5		
Stany Zjednoczone	39,2	41,7	19,2	17,4	30,7	29,7	7,3	8,1	0,4	0,3	3,3	2,8		
Izrael	3,7	4,8	47,8	39,1	46,3	54,4	1,4	1,0	0,0	0,0	0,8	0,8		
Japonia	19,8	23,5	26,0	22,5	50,2	48,9	3,2	4,0	0,0	0,0	0,8	1,0		
Republika Korei	22,7	25,2	7,0	10,4	69,9	63,8	0,4	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0		
Pozostałe kraje	21,8	23,9	20,6	20,5	38,3	38,4	16,0	14,1	2,0	1,7	1,3	1,4		

Tabela 16. Turyści z wybranych krajów (w %) korzystający z noclegów w hotelach w Krakowie według miesięcy w 2009 i 2010 roku

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		Korzystający zagraniczni (%)											
OGÓŁEM	2009	100,00											
	2010	100,00											
Austria	2009	1,1	0,0	1,0	2,3	4,6	2,4	1,4	1,4	1,4	2,0	1,1	3,0
	2010	1,2	1,2	1,4	2,3	2,6	2,3						
Belgia	2009	1,1	3,2	1,6	1,7	1,6	1,3	1,9	1,5	1,2	1,4	1,8	1,3
	2010	1,6	1,8	1,8	2,4	2,1	1,8						
Republika Czeska	2009	1,4	1,5	1,3	1,1	2,0	1,3	1,2	1,1	1,4	1,2	1,6	1,6
	2010	1,3	1,6	1,3	1,4	1,4	1,3						
Dania	2009	0,3	0,6	0,7	1,2	1,4	1,0	1,6	1,2	1,6	1,1	0,7	0,6
	2010	0,7	0,9	0,8	1,7	1,0	0,9						
Finlandia	2009	0,5	0,6	0,5	1,6	1,1	1,8	1,9	1,0	1,0	0,8	0,7	0,6
	2010	0,5	0,7	0,7	1,9	1,4	1,4						
Francja	2009	6,3	6,5	5,1	5,7	4,7	4,4	4,7	5,5	4,0	3,5	4,2	7,1
	2010	5,2	5,7	3,6	4,2	4,9	4,1						
Niemcy	2009	9,9	9,5	7,4	9,3	13,0	14,1	12,2	10,9	12,8	11,7	9,8	12,7
	2010	9,6	9,1	8,9	10,1	14,4	15,5						
Węgry	2009	1,3	1,1	1,1	3,3	3,1	2,1	2,0	2,1	1,6	3,2	1,2	2,6
	2010	0,9	1,1	1,7	2,6	2,3	1,7						
Irlandia	2009	2,9	5,7	3,8	2,3	1,5	1,4	1,6	1,6	1,9	2,8	3,2	3,3
	2010	2,3	4,3	3,4	2,3	1,6	2,0						
Włochy	2009	15,6	5,8	5,6	6,4	6,1	5,6	5,3	13,8	4,3	4,2	5,8	6,2
	2010	15,4	6,3	7,0	9,8	6,1	5,8						
Litwa	2009	0,6	0,3	0,2	0,4	1,1	0,8	0,7	0,8	0,3	0,4	0,3	0,9
	2010	0,6	0,4	0,5	0,8	0,3	1,4						
Niderlandy	2009	1,6	2,0	1,3	1,8	2,2	2,1	2,1	2,1	1,7	1,8	1,7	2,0
	2010	2,3	3,2	1,5	1,7	3,0	2,6						
Hiszpania	2009	1,1	2,1	1,4	2,8	2,0	3,1	4,6	5,9	3,7	2,2	2,4	1,7
	2010	1,1	1,5	1,6	2,3	2,6	3,2						
Szwecja	2009	2,1	2,7	2,5	4,0	4,2	2,7	4,0	1,8	3,9	2,9	2,1	1,6
	2010	1,9	1,8	3,1	2,9	3,6	1,8						
Wielka Brytania	2009	18,8	30,5	20,5	17,1	17,4	17,2	16,2	13,3	16,3	18,9	21,2	19,3
	2010	16,7	32,3	19,2	15,2	15,0	14,4						
Norwegia	2009	3,2	4,6	7,1	6,4	5,0	5,4	3,2	4,0	12,7	7,8	8,5	4,2
	2010	3,6	4,8	5,8	8,6	6,1	5,9						
Rosja	2009	9,5	1,0	1,0	0,8	1,5	1,4	2,0	1,8	1,2	0,9	1,6	4,0
	2010	8,9	1,2	1,8	1,7	2,2	2,0						
Ukraina	2009	6,1	2,7	2,5	2,5	3,2	2,3	2,4	2,6	1,7	2,7	2,8	4,1

Tabela 16. Dok.

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		Korzystający zagraniczni (%)											
	2010	5,4	2,1	2,3	3,1	2,7	1,4						
Stany Zjednoczone	2009	3,2	5,3	4,2	5,4	6,4	8,1	8,0	6,1	7,1	5,8	5,9	4,0
	2010	4,6	4,9	4,6	4,6	7,5	8,6						
Izrael	2009	1,9	3,6	19,6	6,0	2,5	4,6	5,4	4,9	5,1	10,7	10,4	3,0
	2010	1,6	4,8	18,9	5,1	2,1	3,5						
Japonia	2009	0,9	1,0	1,1	0,9	1,5	1,8	1,2	1,6	1,9	1,7	1,3	1,2
	2010	1,1	1,0	1,0	1,1	2,1	1,7						
Republika Korei	2009	2,4	0,9	1,8	2,5	2,1	2,4	2,8	2,7	1,7	1,0	1,1	1,3
	2010	1,8	1,2	1,1	1,2	2,3	0,9						
Pozostałe kraje	2009	8,2	8,8	8,6	14,5	11,7	12,6	13,4	12,3	11,7	11,3	10,6	13,7
	2010	11,8	8,1	7,8	13,0	12,6	15,8						

Tabela 17. Noclegi udzielone turystom zagranicznym z wybranych krajów w hotelach w Krakowie według miesięcy w 2009 i 2010 roku

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		Udzielone noclegi (%)											
OGÓŁEM	2009	100,00											
	2010	100,00											
Austria	2009	1,0	0,0	0,9	2,1	3,8	2,3	1,4	1,2	1,3	1,9	0,9	3,3
	2010	1,2	1,1	1,2	2,1	2,5	2,1						
Belgia	2009	1,0	2,8	1,7	1,9	1,7	1,6	2,3	1,7	1,4	1,4	2,3	1,4
	2010	1,4	1,6	1,6	2,7	2,3	1,9						
Republika Czeska	2009	0,9	1,0	0,9	0,7	1,3	0,9	0,9	0,9	1,2	0,9	1,1	0,9
	2010	1,0	1,1	1,0	1,0	0,9	0,9						
Dania	2009	0,3	0,5	1,0	1,6	2,0	1,2	2,0	1,5	2,0	1,5	0,8	0,6
	2010	0,7	0,9	1,1	2,3	1,3	1,2						
Finlandia	2009	0,4	0,5	0,5	2,0	1,3	2,0	2,1	1,2	1,1	0,7	0,7	0,7
	2010	0,5	0,5	0,6	1,7	1,7	1,6						
Francja	2009	5,9	6,8	4,8	5,8	4,5	4,1	4,3	5,2	3,4	2,9	3,9	7,1
	2010	4,5	5,1	2,8	4,2	4,7	3,9						
Niemcy	2009	10,3	8,4	7,1	9,2	13,1	14,5	12,6	11,0	12,9	12,8	9,1	12,0
	2010	10,1	8,1	9,1	10,8	15,2	15,5						
Węgry	2009	1,2	0,9	1,0	2,7	2,9	1,9	2,1	2,0	1,6	2,8	1,0	2,3
	2010	0,9	0,8	1,5	2,2	2,3	1,5						
Irlandia	2009	3,3	6,8	4,9	2,7	2,0	2,0	1,8	2,1	2,3	3,3	3,9	4,0
	2010	2,5	5,1	4,4	2,7	1,9	2,2						
Włochy	2009	16,4	5,5	5,8	6,2	5,9	5,5	5,0	13,8	4,8	4,2	5,3	6,5
	2010	16,2	7,1	8,5	9,9	6,5	6,1						

Tabela 17. Dok.

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		Udzielone noclegi (%)											
Litwa	2009	0,5	0,2	0,2	0,2	0,7	0,5	0,4	0,4	0,2	0,3	0,3	0,6
	2010	0,3	0,2	0,5	0,6	0,2	0,8						
Niderlandy	2009	1,9	2,2	1,3	1,9	2,3	2,2	2,2	2,2	1,9	1,8	1,8	2,4
	2010	2,7	3,4	1,7	1,9	3,6	3,0						
Hiszpania	2009	1,1	1,9	1,4	2,9	2,0	3,1	4,5	6,4	3,3	2,1	2,7	1,7
	2010	1,0	1,3	1,5	2,5	2,6	3,1						
Szwecja	2009	2,5	2,8	2,5	4,4	4,9	2,9	4,6	2,1	4,4	3,3	2,5	1,7
	2010	2,0	1,9	3,0	3,1	4,0	1,8						
Wielka Brytania	2009	21,0	34,0	24,4	19,2	20,7	19,6	18,6	15,6	18,3	21,1	23,7	23,4
	2010	19,4	35,3	22,1	17,0	16,5	16,8						
Norwegia	2009	3,9	5,0	9,1	7,5	6,3	6,3	4,3	5,1	14,0	9,0	9,8	5,4
	2010	4,0	5,9	6,8	9,6	7,9	7,1						
Rosja	2009	8,1	0,9	0,8	0,5	1,0	1,2	1,6	1,4	0,8	0,6	1,5	3,4
	2010	7,6	1,0	1,1	1,2	1,6	1,4						
Ukraina	2009	4,3	2,0	1,9	1,5	2,1	1,4	1,5	1,5	1,0	1,7	2,0	2,7
	2010	4,2	1,8	1,4	1,8	1,7	1,0						
Stany Zjednoczone	2009	3,9	5,7	4,5	5,9	7,1	8,7	9,1	7,2	6,9	5,9	6,0	4,7
	2010	5,5	5,2	4,9	5,0	7,5	9,0						
Izrael	2009	2,0	2,7	15,8	6,1	2,3	4,0	5,0	4,4	5,0	10,0	9,5	2,3
	2010	1,3	3,7	17,4	5,2	2,0	3,5						
Japonia	2009	0,7	0,8	0,8	0,8	1,2	1,9	1,2	1,3	1,5	1,3	1,1	1,0
	2010	1,1	1,0	0,8	0,8	1,6	1,5						
Republika Korei	2009	1,2	0,4	0,8	1,2	1,0	1,2	1,3	1,3	0,8	0,6	0,6	0,6
	2010	0,8	0,5	0,5	0,5	1,1	0,4						
Pozostałe kraje	2009	8,2	8,5	8,0	13,0	10,1	11,2	11,3	10,4	10,0	9,9	9,6	11,4
	2010	11,0	7,4	6,5	11,4	10,5	13,6						

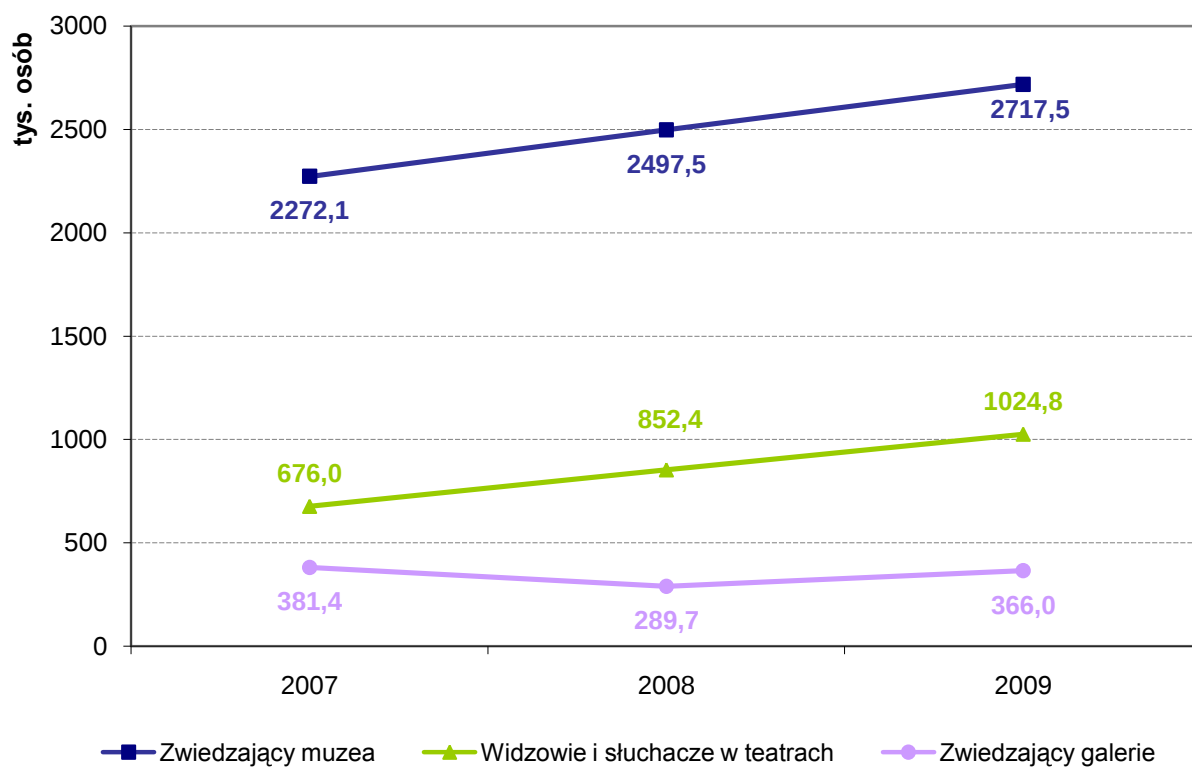
1.7. Muzea, teatry i galerie w Krakowie

Prezentowane poniżej dane o podmiotach instytucji kultury pochodzą ze sprawozdań rocznych dotyczących działalności artystycznej i rozrywkowej, działalności muzeów i instytucji paramuzealnych oraz działalności wystawienniczej. Liczba podmiotów prezentowanych w tabeli pokazuje podmioty, które dopełniły obowiązku statystycznego i złożyły sprawozdanie ze swej działalności. Według danych z tabeli od 2007 roku ciągle rośnie liczba widzów w teatrach i instytucjach muzycznych. W 2009 roku liczba widzów przekroczyła ponad milion osób i była wyższa o przeszło 170 tys. w porównaniu do 2008 roku oraz 348 tys. w odniesieniu do 2007 roku. Podobnie jest w liczbie osób zwiedzających muzea, tutaj również odnotowano ciągle wzrosty. W 2009 roku zwiedzających w muzeach było ponad 2,7 miliona osób, tj. niemal o 220 tys. osób więcej niż w 2008 r. oraz o ponad 445 tys. osób więcej niż w 2007 roku. Wśród zwiedzających muzea spada liczba osób przychodzących w zorganizowanych grupach, co świadczy o wzroście indywidualnych odwiedzin muzeów. Inna sytuacja jest w galeriach. Mimo wzrostu liczby organizowanych wystaw, spadła w porównaniu do 2007 roku liczba osób odwiedzających galerie. W 2009 roku było ich o ponad 15 tys. mniej niż w 2007 r. jednak o 76 tys. więcej niż w 2008 roku. Dane te zostały zobrazowane na wykresie 14.

Tabela18. Teatry, muzea i galerie w Krakowie w latach 2007 - 2009

Wyszczególnienie	2007	2008	2009
TEATRY			
Teatry i instytucje muzyczne	15	13	17
Widzowie i słuchacze w teatrach	676015	852393	1024786
MUZEA			
Muzea i oddziały muzealne ogółem	40	42	44
w tym oddziały	16	16	15
Zwiedzający muzea ogółem	2272078	2497515	2717480
w tym w zorganizowanych grupach	707381	696174	637065
GALERIE			
Galerie	46	55	52
Wystawy	476	537	591
Zwiedzający galerie	381440	289681	365984

Wykres 14. Zwiedzający i widzowie w wybranych instytucjach kultury w Krakowie w latach 2007 - 2009

1.8. Obiekty gastronomiczne w Krakowie

W październiku 2010 r. do obiektów gastronomicznych znajdujących się w centrum Krakowa została rozesłana ankieta, której zakres przedstawiony jest w tabeli 19. Ankietę skierowano do działających obiektów gastronomicznych, które wybrano z rejestru REGON wg stanu na 31.XII.2009 roku. Do obiektów gastronomicznych zaliczono podmioty, które mają kod PKD 56.10.ZRestauracje i pozostałe placówki gastronomiczne oraz 56.30.ZPrzygotowywanie i podawanie napojów. Na podstawie kodu pocztowego oraz ulicy danej jednostki w rejestrze REGON do badania wybrano obiekty gastronomiczne z centrum Krakowa– okolice Rynku Głównego oraz Kazimierza (w przybliżeniu granice stanowiły aleje: Słowackiego, Mickiewicza, Krasińskiego, dalej ulice: Powiśle, Podgórska, Starowiślna, Dietla, Blich, Radziwiłłowska, Pawia). Do tak zdefiniowanej zbiorowości należało 1810 obiektów gastronomicznych, z których wylosowano do badania 181 jednostek. Na ankietę odpowiedziało 47% lokali gastronomicznych. Zgromadzone dane podzielono na 18 opisujących je zmiennych, w ich skład wchodzi zarówno zmienne ilościowe, jak i jakościowe.

Tabela 19. Charakterystyka zmiennych opisujących dane zebrane w badaniu ankietowym obiektów gastronomicznych

Zmienne		Zakres wartości
Zm. ilościowe	Liczba miejsc siedzących w lokalu Liczba sal w lokalu Liczba osób zatrudnionych w lokalu w sierpniu oraz w lipcu 2010 r.	liczby całkowite
Zm. jakościowe	Posiadanie wydzielonej sali dla osób palących Posiadanie „ogródka” Możliwość płatności w euro Organizowanie imprez tematycznych, wieczorów artystycznych, koncertów i innych imprez Grupa klientów, do której lokal chce dotrzeć Rodzaj dostępnych posiłków (śniadanie, obiad, deser, pizza, ciepłe przekąski, alkohol) Miesiące, w których jest obsługiwana największa liczba klientów Rodzaj działań Urzędu Miasta Krakowa w zakresie promocji lub turystyki, z którymi dana jednostka się spotkała Informacja czy lokal brał udział w którejś z edycji Akcji Rekomendacji Krakowskich Restauracji organizowanej przez Urząd Miasta Krakowa	odpowiedź do wyboru lub odpowiedź opisowa
Koniunktura	Sytuacja finansowa jednostki Sprzedaż usług Pozycja wobec konkurencji Przewidywany popyt na usługi Sytuacja w branży turystycznej Polityka władz miasta w sferze promocji turystyki	pogarsza się pozostaje bez zmian poprawia się

Objaśnienie pojęć statystycznych użytych w tabeli 20:

Średnia arytmetyczna – sumawartości danej cechy podzielona przez liczbę zbadanych obiektów gastronomicznych; przeciętna wartość danej cechy przypadająca na jeden obiekt.

Minimum i maksimum – najmniejsza i największa wartość danej cechy wśród zbadanych obiektów gastronomicznych.

Kwantyle (wartości cechy badanej zbiorowości obiektów gastronomicznych, które dzielą zbiorowość na dwie określone części pod względem liczby jednostek, części te pozostają do siebie w określonych proporcjach):

- **Kwartył dolny** – dzieli zbiorowość zbadanych obiektów gastronomicznych na dwie części w ten sposób, że 25% obiektów ma wartości cechy niższe bądź równe kwartyłowi dolnemu, a pozostałe 75% równe bądź wyższe od tego kwartyła
- **Mediana** –dzieli zbiorowość zbadanych obiektów gastronomicznych na dwie części w ten sposób, że połowa obiektów ma wartości cechy niższe bądź równe medianie, a druga połowa równe bądź wyższe od mediany, stąd mediana nazywana jest wartością środkową
- **Kwartył górny** –dzieli zbiorowość zbadanych obiektów gastronomicznych na dwie części w ten sposób, że 75% obiektów ma wartości cechy niższe bądź równe kwartyłowi górnemu, a pozostałe 25% równe bądź wyższe od tego kwartyła

Odchylenie standardowe– określa przeciętne zróżnicowanie poszczególnych wartości badanej cechy od średniej arytmetycznej. Im mniejsza wartość odchylenia, tym obserwacje są bardziej skupione wokół średniej.

Współczynnik zmienności – to iloraz odchylenia standardowego i średniej podawany w procentach. W odróżnieniu od odchylenia standardowego, które określa bezwzględne zróżnicowanie cechy, współczynnik zmienności jest miarą względną, czyli zależną od wielkości średniej arytmetycznej.

Współczynnik skośności– określa siłę oraz kierunek asymetrii rozkładu, przy czym im większa jego wartość tym silniejsza asymetria. Współczynnik skośności przyjmuje wartość zero dla rozkładu symetrycznego, wartości ujemne dla rozkładów o lewostronnej asymetrii i wartości dodatnie dla rozkładów o prawostronnej asymetrii. Asymetria lewostronna oznacza, że wartości danej cechy mają tendencję do skupiania się przy górnej granicy obszaru zmienności, a tylko kilka obiektów gastronomicznych odstaje od tego zbioru i przyjmuje wartości skrajnie niskie zaniżając średnią. Z kolei asymetria prawostronna oznacza, że wartości danej cechy mają tendencję do skupiania się przy dolnej granicy obszaru zmienności, a tylko kilka obiektów gastronomicznych odstaje od tego zbioru i przyjmuje wartości skrajnie wysokie zawyżając średnią.

Tabela 20. Statystyki opisowe danych zebranych w badaniu ankietowym obiektów gastronomicznych

Wyszczególnienie	Średnia	Mediana	Minimum	Maksimum	Dolny kwartył	Górny kwartył	Odchylenie standardowe	Współczynnik zmienności	Skośność
Liczba miejsc siedzących	86,8	80	20	230	58	103	43,6	50,2	1,1
Liczba sal	2,7	2	1	5	2	3	1,1	41,3	0,8
Liczba miejsc siedzących przypadająca na jedną salę	33,3	30	13	115	24	40	16,2	48,7	3,3
Liczba zatrudnionych w styczniu 2010 r.	13,5	12	4	23	10	18	5,0	36,8	-0,1
Liczba zatrudnionych w lipcu 2010 r.	14,6	14	4	30	11	19	5,6	38,4	0,3

Wartości współczynnika zmienności z tabeli 20 pokazują, że wszystkie spośród analizowanych liczb wykazują dość dużą zmienność.

Liczba miejsc siedzących w badanych obiektach gastronomicznych zmienia się w przedziale od 20 do 230, z tego połowa obiektów dysponuje nie więcej niż 80 miejscami, zaś druga połowa co najmniej tą liczbą. W większości jednostek liczba miejsc jest podobna, a tylko kilka obiektów wyróżnia się ich większą liczbą – 25% obiektów dysponuje miejscami w liczbie od 103 do 230, a pozostałe 75% nie więcej niż 103 miejscami.

Największa grupa obiektów gastronomicznych dysponuje 2 salami w lokalu. 75% badanych jednostek dysponuje nie więcej niż 3 salami, zaś pozostałe 25% ma do dyspozycji od 3 do 5 sal. Z kolei tylko 7% badanych obiektów posiada 1 salę w lokalu.

Statystyki opisujące liczbę miejsc siedzących przypadających na jedną salę pokazują, że zmienna ta rozkłada się od 13 do 115. Średnia liczba miejsc przypadających na jedną salę w badanych obiektach wynosi 33,3.

Zestawienie statystyk opisujących liczbę osób zatrudnionych w badanych obiektach gastronomicznych w styczniu oraz lipcu 2010 r. wskazuje na to, iż istnieje istotna różnica w liczbie zatrudnionych osób w wymienionych miesiącach. Średnia liczby osób zatrudnionych w styczniu wynosiła 13,5, zaś w lipcu wzrosła do 14,6. Mediana dla liczby zatrudnionych w styczniu i lipcu wynosiła odpowiednio 12 i 14 osób. Poza sezonem turystycznym, czyli w styczniu liczba osób zatrudnionych w jednym obiekcie gastronomicznym wahała się w granicach od 4 do 23, zaś w trakcie sezonu, czyli w lipcu od 4 do 30 osób.

Analiza wybranych zmiennych jakościowych przedstawiona została w tabeli 21.

Tabela 21. Wyniki analizy zmiennych jakościowych

Cecha	Warianty	% badanych obiektów
Posiadanie wydzielonej sali dla osób palących	Tak	30,2
	Nie	69,8
Posiadanie „ogródka”	Tak	62,8
	Nie	37,2
Możliwość płatności w euro	Tak	37,2
	Nie	62,8
Organizowanie imprez specjalnych ^a	Imprezy tematyczne	67,4
	Wieczory artystyczne	34,9
	Koncerty	30,2
	Inne imprezy	62,8
Czy lokal chce dotrzeć do szczególnej grupy klientów	Tak	27,9
	Nie	72,1
Rodzaj dostępnych posiłków ^a	Śniadanie	55,8
	Obiad	83,7
	Deser	90,7
	Pizza	27,9
	Ciepłe przekąski	32,6
	Alkohol	95,3
Miesiące, w których jest obsługiwana największa liczba klientów ^a	Styczeń	2,3
	Luty	2,3
	Marzec	11,6
	Kwiecień	14,0
	Maj	41,9
	Czerwiec	34,9
	Lipiec	51,2
	Sierpień	62,8
	Wrzesień	46,5
	Październik	41,9
	Listopad	16,3
	Grudzień	16,3
Czy lokal brał udział w którejś z edycji Akcji Rekomendacji Krakowskich Restauracji organizowanej przez Urząd Miasta Krakowa	Tak	55,8
	Nie	44,2
Czy jednostka spotkała się z innymi działaniami Urzędu Miasta Krakowa w zakresie promocji lub turystyki	Tak	33,3
	Nie	66,7

a) Pytanie wielokrotnego wyboru, w związku z tym odsetki nie sumują się do 100

Spośród przebadanych obiektów gastronomicznych aż 70% nie posiada wydzielonej sali dla osób palących. 63% badanych jednostek posiada miejsca w tzw. ogródkach. Natomiast możliwość zapłacenia w euro oferuje swoim klientom 34% placówek.

Przynajmniej jeden rodzaj spośród wymienionych imprez specjalnych organizuje 81% badanych lokali. Najczęściej wybieraną odpowiedzią były imprezy tematyczne, które odbywają się w 67%

badanych jednostek. Wieczory artystyczne organizowane są w 35% lokali, zaś koncerty w 30%. Aż 63% badanych jednostek zadeklarowało organizowanie innych imprez. Wśród innych imprez dominowały imprezy okolicznościowe (chrzciny, komunie, wesela itp.) – 43% jednostek, które wybrały wariant „inne” (co stanowi 35% wszystkich badanych jednostek). Drugą najczęściej pojawiającą się odpowiedzią w innych imprezach były imprezy firmowe – 31% jednostek, które wybrały wariant „inne” (co stanowi 26% wszystkich badanych jednostek).

28% badanych obiektów stara się ze swoją ofertą dotrzeć do szczególnej grupy klientów. Dominuje zainteresowanie turystami (58% jednostek, które chcą dotrzeć do konkretnej grupy klientów), kolejną znaczącą grupę stanowi biznes (42%) oraz studenci (17%). Jeśli chodzi o sposób dotarcia do wybranej grupy klientów najczęściej wybieranymi opcjami są: reklama (42% jednostek, które chcą dotrzeć do konkretnej grupy klientów), promocje cenowe oraz rodzaj oferowanych usług (po 17%).

Najczęściej dostępnym posiłkiem jest deser – w 91% badanych obiektów gastronomicznych. Możliwość zjedzenia obiadu zapewnia 84% placówek, zaś pizzy niespełna 28%. Specjalną ofertę śniadaniową ma 56% jednostek, zaś ciepłe przekąski (typu zapiekanka, hot dog) 33%. Jeśli chodzi o możliwość spożycia alkoholu, to jest on dostępny w 95% badanych obiektów.

Wśród miesięcy, w których obsługiwana jest największa liczba klientów najczęściej wymieniane są: sierpień, lipiec oraz wrzesień deklaruje je odpowiednio 63%, 51% i 46% badanych jednostek. Kolejną wskazywaną grupę miesięcy stanowią: październik, maj (po 42%) oraz czerwiec (35%). Warto dodać, że najmniej klientów mają obiekty gastronomiczne w styczniu i lutym (2% wskazań na największą liczbę obsłużonych klientów).

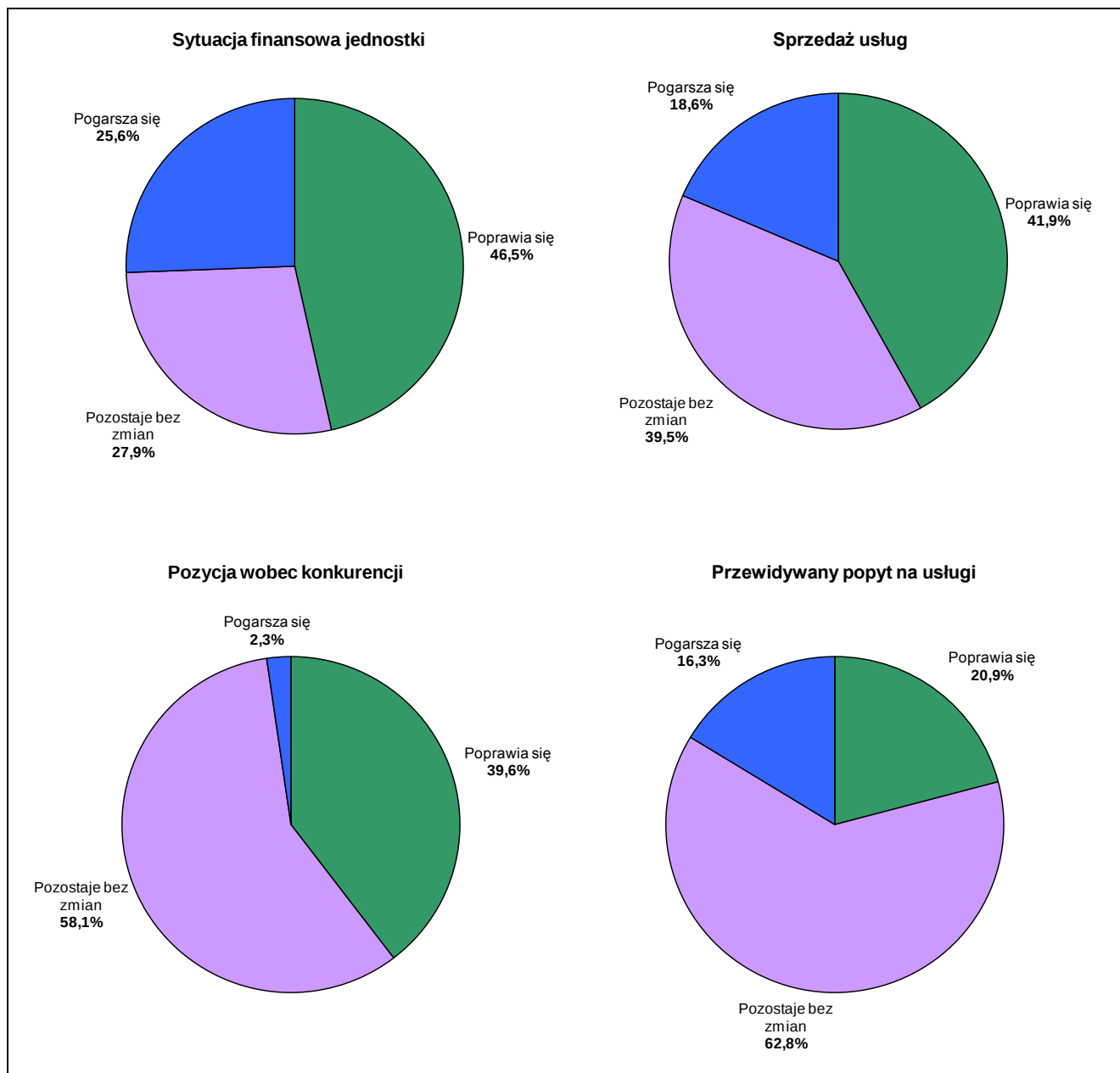
Kolejna badana cecha dotyczyła działań Urzędu Miasta Krakowa w zakresie promocji i turystyki. W Akcji Rekomendacji Krakowskich Restauracji organizowanej przez Urząd Miasta Krakowa do tej pory brało udział 56% badanych obiektów gastronomicznych. Jedna trzecia badanych jednostek spotkała się z innymi działaniami władz miasta w tej dziedzinie. Ponad połowa z nich wskazała na promocję miasta w folderach i filmach reklamowych, dodatkowo 33% wymieniało zamieszczanie informacji o imprezach kulturalnych na stronie internetowej oraz ich przesyłanie drogą mailową.

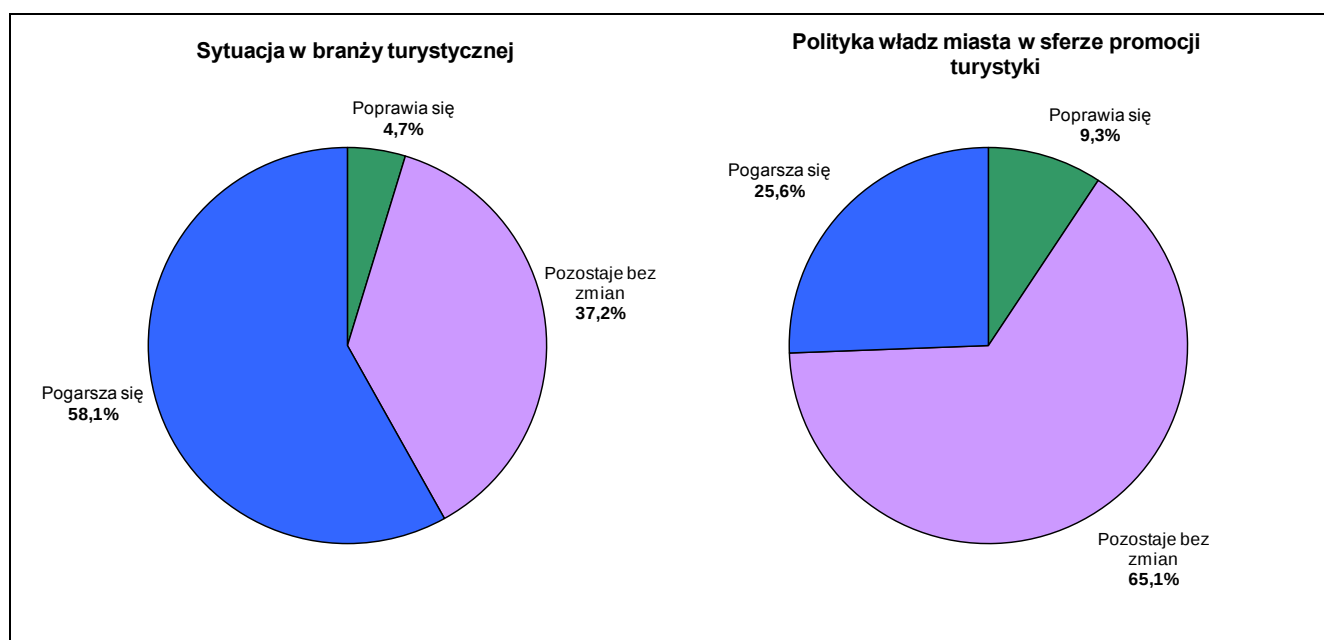
Tabela 22. Wyniki analizy pytań o koniunkturę

Cecha	Warianty	% badanych obiektów
Sytuacja finansowa jednostki	Poprawia się	46,5
	Pozostaje bez zmian	27,9
	Pogarsza się	25,6
Sprzedaż usług	Poprawia się	41,9
	Pozostaje bez zmian	39,5
	Pogarsza się	18,6
Pozycja wobec konkurencji	Poprawia się	39,6
	Pozostaje bez zmian	58,1
	Pogarsza się	2,3
Przewidywany popyt na usługi	Poprawia się	20,9
	Pozostaje bez zmian	62,8
	Pogarsza się	16,3
Sytuacja w branży turystycznej	Poprawia się	4,7
	Pozostaje bez zmian	37,2
	Pogarsza się	58,1
Polityka władz miasta w sferze promocji turystyki	Poprawia się	9,3
	Pozostaje bez zmian	65,1
	Pogarsza się	25,6

Koniunktura gospodarcza to całokształt wskaźników życia gospodarczego charakteryzujących stan gospodarki danego rynku, pozwalających określić tendencje rozwojowe. Jakościowe informacje o stanie koniunktury obiektów gastronomicznych w Krakowie zostały zebrane w przeprowadzonym badaniu ankietowym. Ta krótka ankieta może służyć jako źródło informacji uzupełniających, ale również wyprzedzających w stosunku do statystyki ilościowej. Przeprowadzona ankieta posłużyła zebraniu opinii przedsiębiorców na temat bieżącej sytuacji kierowanych przez nich obiektów gastronomicznych w zakresie takich elementów prowadzonej działalności gospodarczej jak sytuacja finansowa, sprzedaż usług, pozycja wobec konkurencji, przewidywany popyt na usługi oraz ogólna sytuacja branży turystycznej.

Wykres 15. Koniunktura badanych obiektów gastronomicznych

Według większości przebadanych podmiotów (58%) ogólna sytuacja w branży turystycznej pogarsza się, ale jednocześnie większy odsetek obiektów (74%) deklaruje, iż ich sytuacja finansowa się nie pogarsza – w tym sytuacja finansowa aż 46% przedsiębiorstw poprawia się, a 28% pozostaje bez zmian.

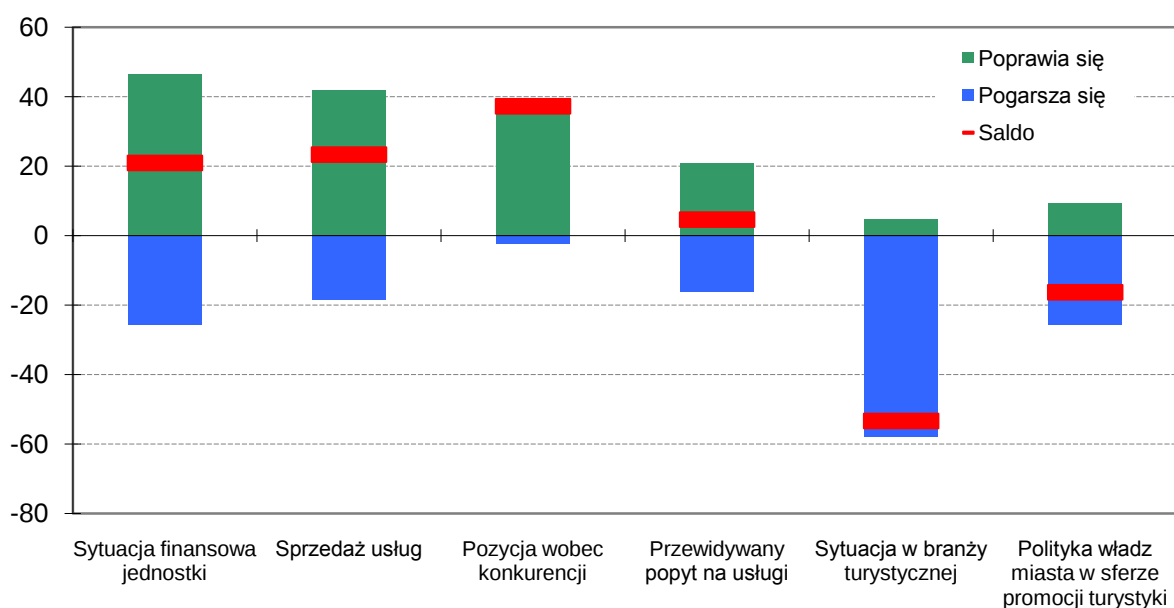
W większości zbadanych obiektów gastronomicznych (42%) sprzedaż usług poprawia się, zaś odnośnie przyszłości większość badanych podmiotów przewiduje, że popyt na usług pozostanie na niezmiennym poziomie (63%).

Większość kierujących obiektami gastronomicznymi (58%) uważa, że ich pozycja wobec konkurencji się nie zmienia, a 40% sądzi, że nawet się poprawia.

Większość jednostek (65%) ocenia, że polityka władz miasta w sferze promocji turystyki pozostaje bez zmian, według 9% się poprawia, zaś według 26% pogarsza się.

Saldo odpowiedzi przedstawione na wykresie 16 uzyskano w wyniku porównania procentowego udziału odpowiedzi pozytywnych z procentowym udziałem odpowiedzi negatywnych. Oznacza to, że saldo odpowiedzi nie uwzględnia środkowego z dopuszczalnych wariantów odpowiedzi, tzw. wariantu neutralnego.

Wykres 16. Saldo koniunktury badanych obiektów gastronomicznych

Najniższe saldo (-53%) występuje w ocenie ogólnej sytuacji branży turystycznej wśród badanych obiektów gastronomicznych w Krakowie. Kolejnym czynnikiem negatywnie ocenianym jest polityka władz miasta w sferze promocji turystyki (saldo -16%). Spośród badanych czynników w przypadku pozycji wobec konkurencji można mówić o pozytywnej koniunkturze – saldo +37%. Sprzedaż usług oraz sytuacja finansowa jednostki również ocenianym są dobrze, saldo odpowiedzi pozytywnych wynosi odpowiednio +23% i +21%. Dla przewidywanego popytu na usługi występuje nieznaczna przewaga ocen pozytywnych, saldo odpowiedzi wynosi +5%. Podsumowując, właściciele badanych obiektów gastronomicznych źle oceniają sytuację panującą w sektorze turystyki, ale jednocześnie z wybieranych odpowiedzi wynika, że sytuacja samej branży gastronomicznej poprawia się.

Z udziału odpowiedzi pozytywnych we wszystkich udzielanych odpowiedziach wynika, że najlepiej oceniana jest sytuacja finansowa jednostki (46% pozytywnych odpowiedzi), a następnie sprzedaż usług (42%), pozycja jednostki wobec konkurencji (40%), przewidywany popyt na usługi (21%), zaś najniższy (równy 5%) udział pozytywnych odpowiedzi odnotowano dla ogólnej sytuacji branży turystycznej.

Najwięcej odpowiedzi o pogarszającej się sytuacji odnotowano w ocenie sytuacji branży turystycznej, stanowiły one 58% wszystkich odpowiedzi. Sytuacja finansowa jednostki również nie jest oceniana pozytywnie według 26% podmiotów, dodatkowo w 19% badanych podmiotów poziom sprzedaży usług spada, a 16% sądzi, że będzie nadal spadać.

Gospodarka turystyczna Krakowa

2.1. Podmioty gospodarcze zarejestrowane i zlikwidowane

Dane na temat liczby podmiotów pochodzą z Krajowego Rejestru Urzędowego Podmiotów Gospodarki Narodowej REGON. Poniższa tabela przedstawia półroczne dane o liczbie działających oraz zlikwidowanych podmiotów gospodarczych w latach 2007-2010 w obszarze gospodarki turystycznej Krakowa.

Za podmioty działające uznano wszystkie podmioty istniejące w rejestrze REGON, natomiast za podmioty zlikwidowane te, które zostały z rejestru wykreślone. Różnicę między liczbą podmiotów działających a zlikwidowanych stanowią podmioty, które zmieniły główny rodzaj działalności. W wyniku wprowadzonej zmiany PKD mogło nastąpić przesunięcie podmiotów między grupami obszaru gospodarki turystycznej lub poza ten obszar. Przesunięcie mogło nastąpić również w drugą stronę - jednostki działające wcześniej poza gospodarką turystyczną mogły zmienić działalność na zawierającą się w tym obszarze.

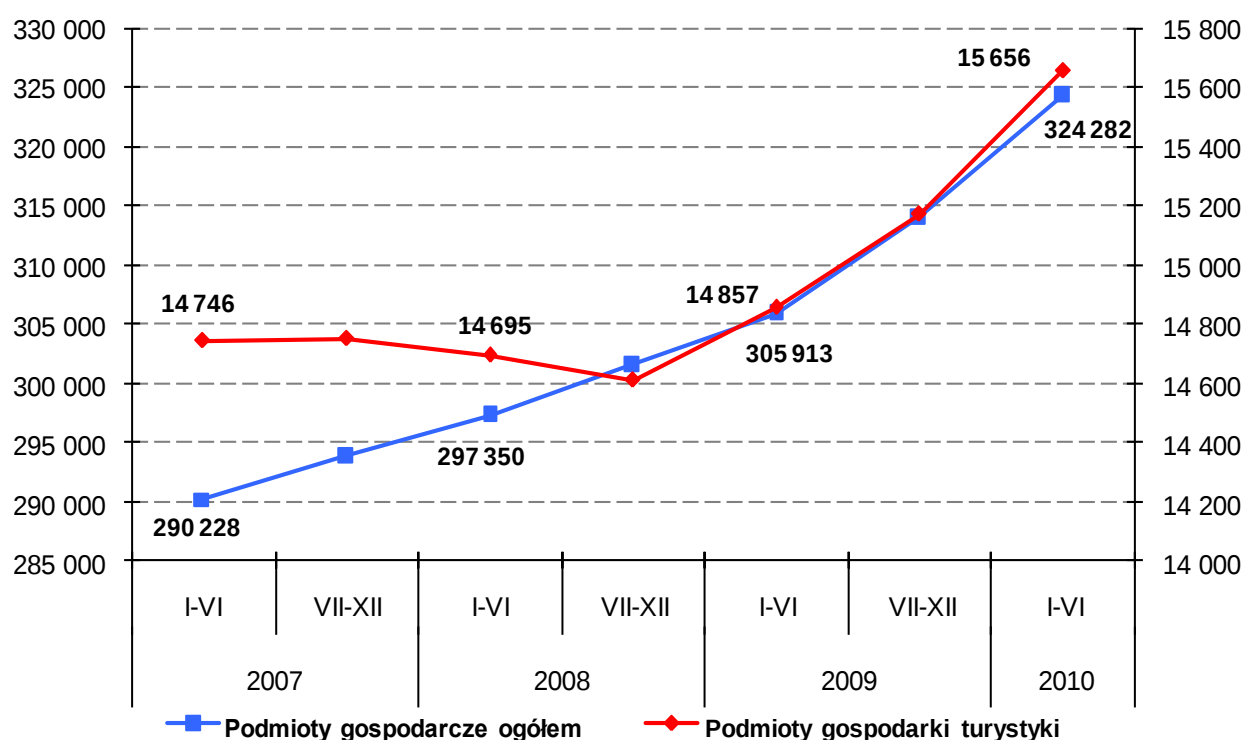
Tabela 23. Podmioty działające i zlikwidowane z obszaru gospodarki turystycznej w Krakowie

Grupa	2007		2008		2009		2010	Bilans I-VI 2007- I-VI 2010
	Półrocze							
	I-VI	VII-XII	I-VI	VII-XII	I-VI	VII-XII	I-VI	
	PODMIOTY DZIAŁAJĄCE							
01 Rękodzieło, sprzedaż detaliczna	3949	3876	3687	3564	3531	3570	3619	-330
02 Hotele	528	549	575	584	621	641	677	149
03 Restauracje	2809	2783	2784	2783	2876	2990	3148	339
04 Transport	4323	4330	4431	4545	4675	4918	5064	741
05 Biura podróży, przewodnicy	734	765	812	827	864	1069	1100	366
06 Kultura	782	805	834	848	892	958	1001	219
07 Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej	1621	1644	1572	1461	1398	1028	1047	-574
Razem	14746	14752	14695	14612	14857	15174	15656	910
	PODMIOTY ZLIKWIDOWANE							Suma
01 Rękodzieło, sprzedaż detaliczna	126	129	159	97	91	125	130	857
02 Hotele	3	10	10	16	7	15	12	73
03 Restauracje	63	42	63	61	46	76	94	445
04 Transport	31	28	48	61	30	88	76	362
05 Biura podróży, przewodnicy	5	5	9	19	14	23	17	92
06 Kultura	19	12	25	16	8	25	36	141
07 Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej	11	17	11	17	14	32	31	133
Razem	258	243	325	287	210	384	396	2103

Analizując powyższą tabelę można stwierdzić, że liczba działających podmiotów w obszarze gospodarki turystycznej w okresie od I półrocza 2007 roku do I półrocza 2010 roku wzrosła o około 6%. Odnotowano w pierwszej i drugiej połowie 2008 tendencja spadkowa została w 2009 r. skutecznie zahamowana.

Począwszy od I półrocza roku 2009 liczba podmiotów zaliczanych do obszaru gospodarki turystycznej rosła w każdym kolejnym okresie, podobnie jak ogólna liczba podmiotów w rejestrze REGON w Krakowie. W każdym półroczu lat 2007-2010 podmioty z obszaru gospodarki turystycznej stanowiły około 5% wszystkich zarejestrowanych.

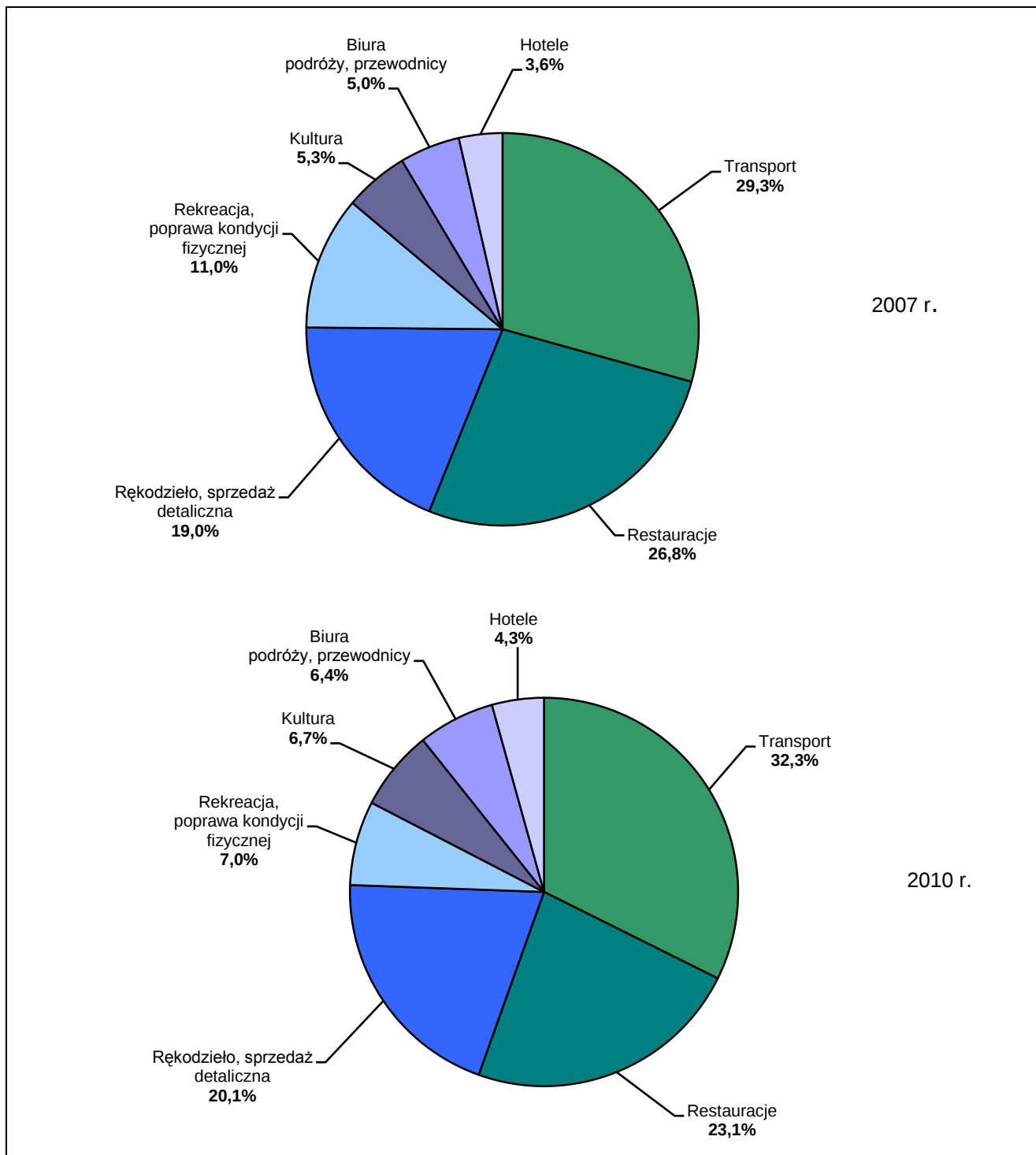
Wykres 17. Podmioty gospodarki turystycznej na tle ogółu zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w Krakowie w latach 2007 - 2010

Spośród wszystkich grup tworzących gospodarkę turystyczną największą liczbą działających podmiotów wyróżniał się „Transport” (ok. 32%) oraz grupy: „Restauracje” (ok. 23%) i „Rękodzieło i sprzedaż detaliczna” (ok. 20%). Grupy: „Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej”, „Kultura” oraz „Biura podróży, przewodnicy” podzieliły między siebie niemal równy udział na poziomie ok. 7%. Najmniej podmiotów występowało w grupie „Hotele” (ok. 4%). Procentowy udział poszczególnych grup podmiotów był podobny zarówno na początku, jak i pod koniec badanego okresu. Największe zmiany nastąpiły w obrębie grup: „Restauracje” i „Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej”, których udział od roku 2007 zmniejszył się o ok. 3 pkt. proc. oraz w obrębie grupy „Transport”, której udział zwiększył się o podobną wielkość. Grupy: „Biura podróży, przewodnicy”, „Kultura” oraz

„Rękodzieło, sprzedaż detaliczna” w badanym okresie zwiększyły swój udział o nieco ponad 1% (wykres 18).

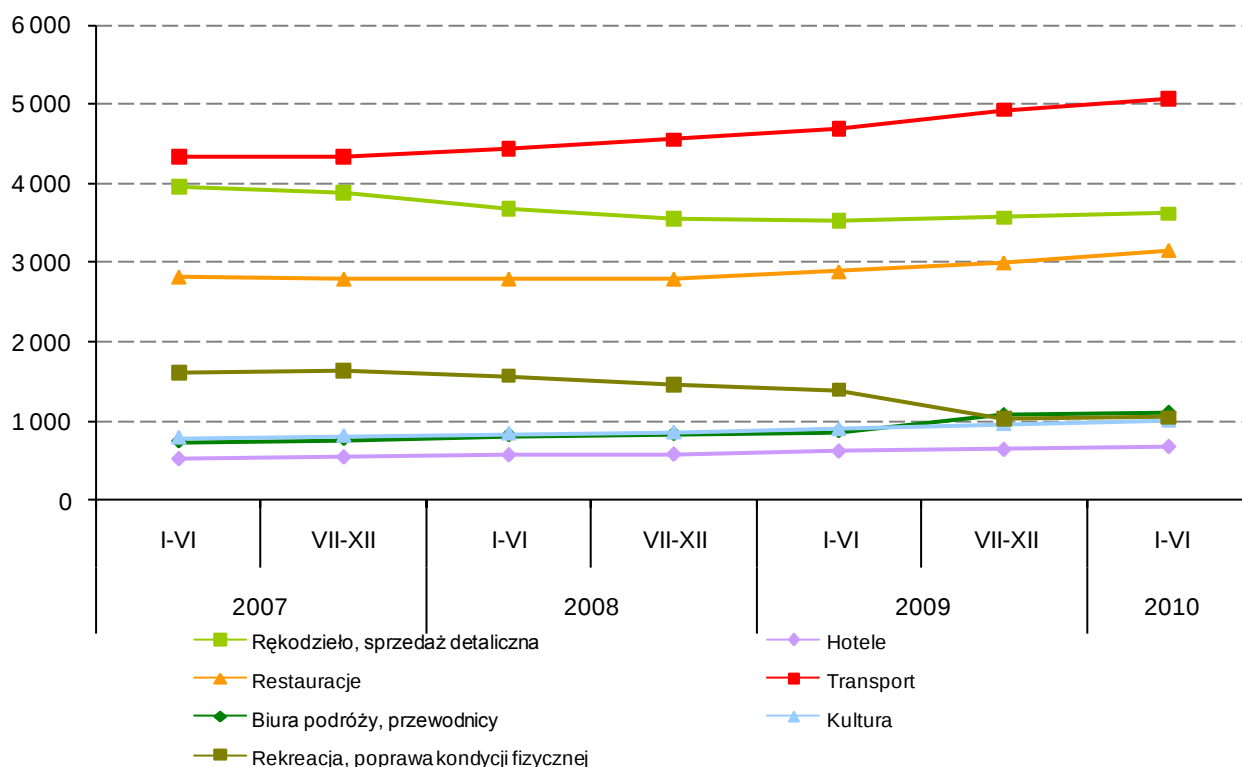
Wykres 18. Obszar gospodarki turystycznej Krakowa według grup branżowych na koniec I półrocza 2007 roku oraz I półrocza 2010 r.

Wykres 19 przedstawia liczbę podmiotów według grup z obszaru gospodarki turystycznej działających w latach 2007 – 2010. W okresie tym cztery grupy podmiotów: „Hotele”, „Transport”, „Biura podróży, przewodnicy” i „Kultura” wyróżniały się stałym wzrostem liczby działających

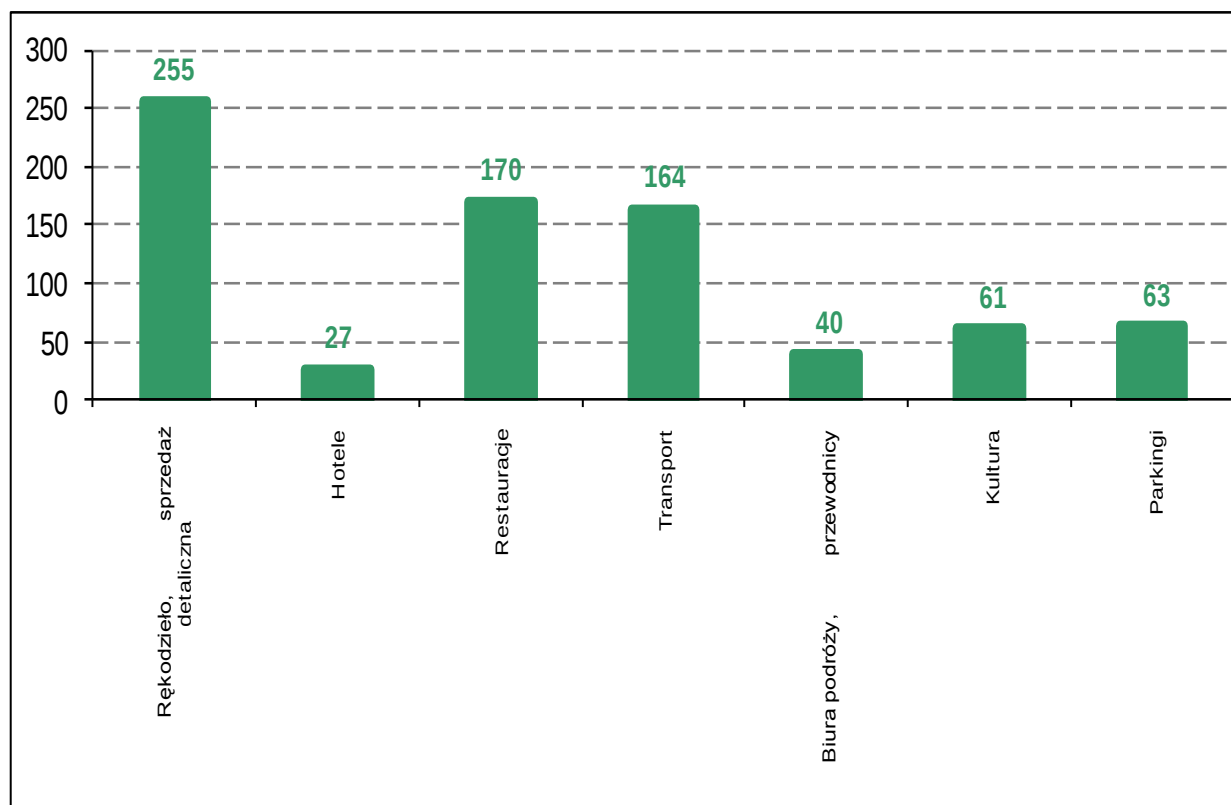
podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON. W grupach „Rękodzieło i sprzedaż detaliczna” oraz „Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej” liczba podmiotów malała natomiast co najmniej przez 4 kolejne półrocza badanego okresu. W grupie „Restauracje” występowały jedynie niewielkie wahania w liczbie działających jednostek.

Wykres 19. Liczba podmiotów gospodarki turystycznej zarejestrowanych w rejestrze REGON według grup branżowych w latach 2007-2010

W pierwszym półroczu 2010 roku liczba działających podmiotów w grupie „Biura podróży, przewodnicy” w stosunku do I półrocza 2007 roku wzrosła o ok. 50% (366 podmiotów), a w grupach „Hotele” i „Kultura” o ok. 28% (odpowiednio 149 i 219 podmiotów). Mniejsze wzrosty odnotowano w grupach „Transport” (ok. 17% - 741 podmiotów) i „Restauracje” (ok. 12% - 339 podmiotów). W pozostałych dwóch grupach wystąpił spadek – liczebność podmiotów w grupie „Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej” spadła o ok. 35% (574 podmioty), a w grupie „Rękodzieło, sprzedaż detaliczna” o ok. 8% (330 podmiotów).

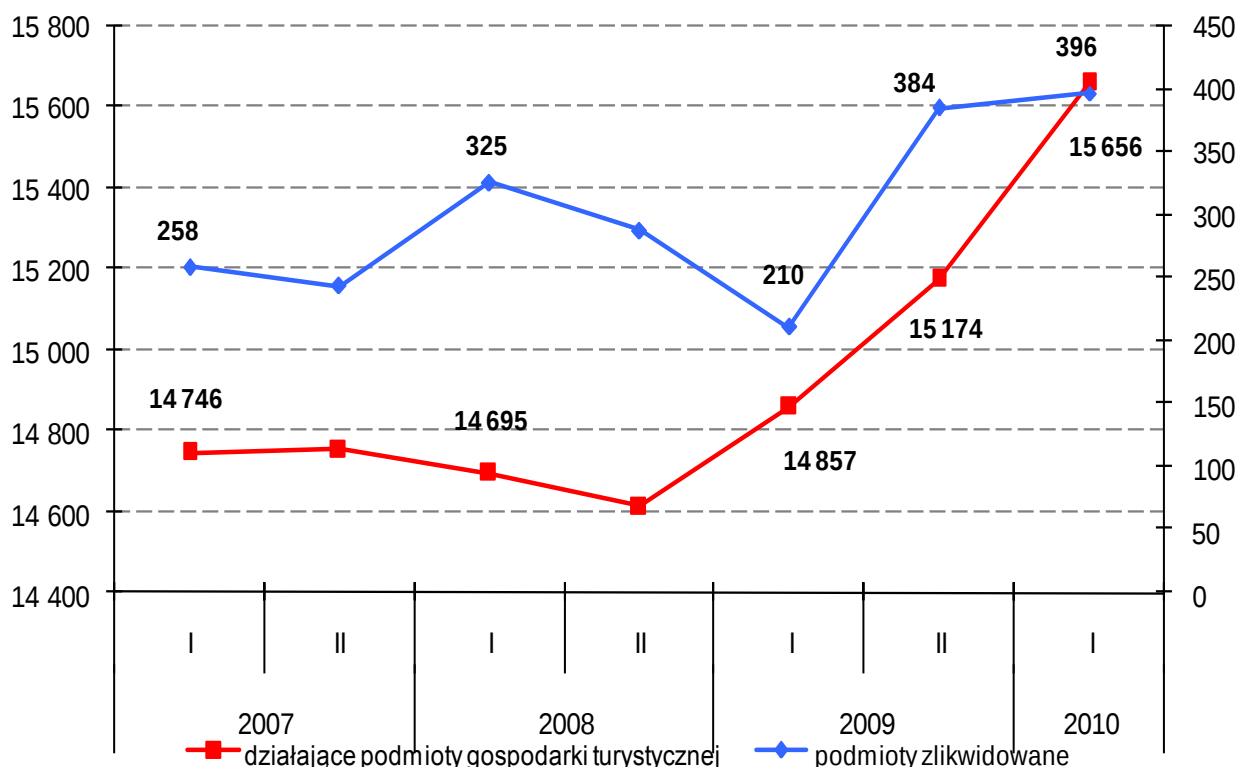
Wykres 20. Jednostki zlikwidowane w II półroczu 2009 r. i I półroczu 2010 r. wg grup branżowych

W II półroczu 2009 r. i I półroczu 2010 r. najczęściej podmiotów zlikwidowało swoją działalność w grupie „Rękodzieło, sprzedaż detaliczna” (255) oraz grupach: „Restauracje” (170) i „Transport” (164), co stanowiło odpowiednio ok. 33%, ok. 22% i ok. 21% ogółu zlikwidowanych podmiotów. Podobna tendencja rysuje się także w łącznej liczbie podmiotów zlikwidowanych w całym okresie 2007 – 2010. Ok. 41% wszystkich podmiotów zlikwidowanych w tym czasie mieściło się w grupie „Rękodzieło, sprzedaż detaliczna” (857 podmiotów), ok. 21% pochodziło z grupy „Restauracje” (445 podmiotów), a ok. 17% z grupy „Transport” (362 podmioty).

Liczba podmiotów zlikwidowanych w poszczególnych półroczach lat 2007 - 2010 wahała się od 258 w I połowie 2007 r. do 396 w I połowie 2010 r., a najniższy poziom (210) osiągnęła w I połowie 2009 r. W całym badanym okresie udział podmiotów zlikwidowanych w ogólnej liczbie podmiotów działających w obszarze gospodarki turystycznej mieścił się w przedziale od 1,4% do 2,5%, przy czym najwyższe wartości tego wskaźnika odnotowano w II półroczu 2009 r. i I półroczu 2010 r. Średni udział podmiotów zlikwidowanych wyniósł 2,0% (wykres 21).

Wykres 21. Działające i zlikwidowane podmioty gospodarki turystycznej w latach 2007 - 2010

Udział podmiotów zlikwidowanych w ogólnej liczbie działających podmiotów najwyższy był w grupie „Rękodzieło, sprzedaż detaliczna”, gdzie w poszczególnych półroczach badanego okresu osiągał poziom od 2,6% do 4,3% (średnio: 3,3% w całym badanym okresie), najniższy z kolei w grupie „Transport”, gdzie wynosił od 0,6% do 1,8% (średnio: 1,1% w całym badanym okresie).

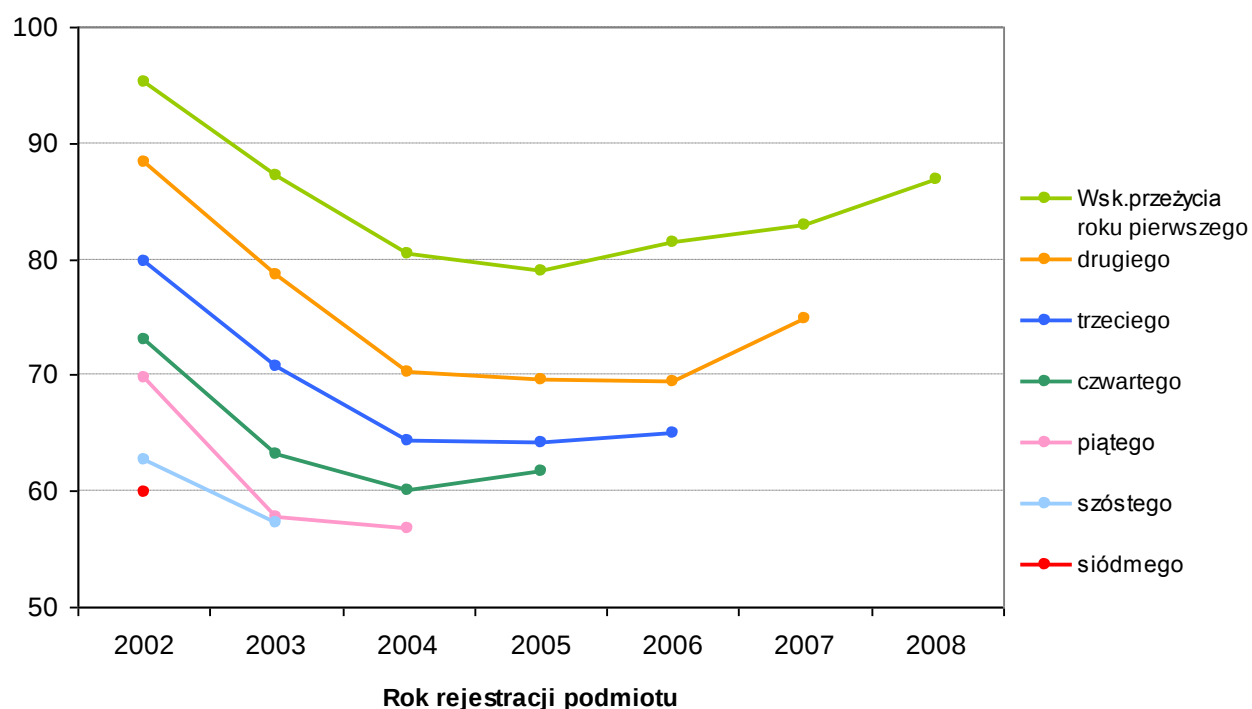
Dla podmiotów działających w Krakowie w obszarze gospodarki turystycznej obliczony został **wskaźnik przeżycia** kolejnych lat. Przy naliczaniu wskaźnika przyjęto zaklasyfikowanie podmiotów według cech w momencie rejestracji bez względu na to, czy uległy one zmianie w roku badania. Wskaźnik przeżycia pierwszego roku dla 2009 r. dla gospodarki turystycznej wynoszący 86,9% oznacza, że spośród wszystkich jednostek nowozarejestrowanych w 2008 r., po roku działalności w 2009 r. aktywnych jest nadal 86,9% jednostek.

Tabela 24. Przeżywalność podmiotów gospodarki turystycznej w Krakowie w kolejnych latach aktywności na rynku w latach 2003-2009

Podmioty nowozarejestrowane	Wskaźnik przeżycia w %						
	pierwszego roku	drugiego roku	trzeciego roku	czwartego roku	piątego roku	szóstego roku	siódmego roku
2002 747	2003 95,3	2004 88,4	2005 79,8	2006 73,1	2007 69,8	2008 62,7	2009 59,9
2003 957	2004 87,1	2005 78,7	2006 70,7	2007 63,1	2008 57,7	2009 57,3	
2004 980	2005 80,5	2006 70,3	2007 64,3	2008 60,0	2009 56,7		
2005 1146	2006 78,9	2007 69,6	2008 64,2	2009 61,6			
2006 1280	2007 81,4	2008 69,4	2009 64,9				
2007 1050	2008 82,9	2009 74,9					
2008 1118	2009 86,9						

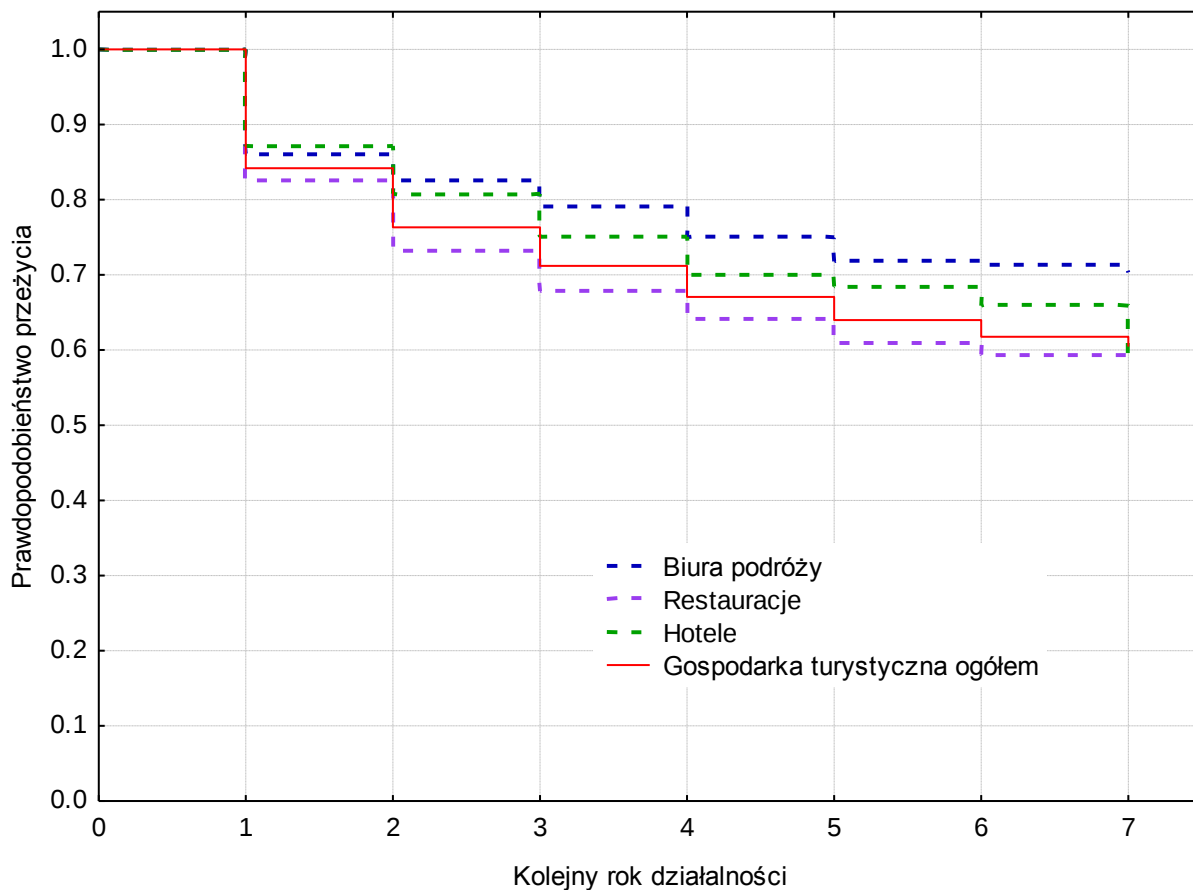
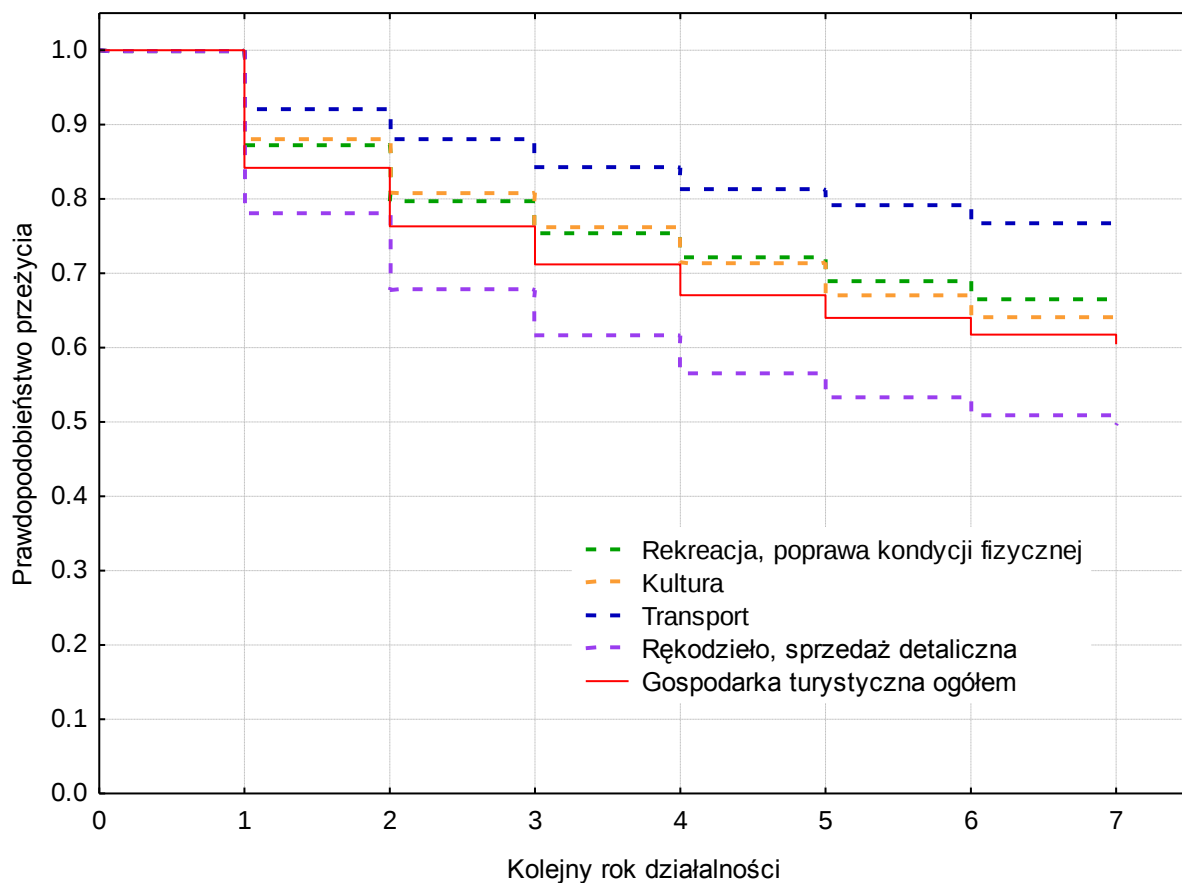
Patrząc na wskaźnik przeżycia przedsiębiorstw z obszaru gospodarki turystycznej w Krakowie można wyróżnić dwa okresy. W latach 2003-2006 wskaźnik przeżycia pierwszego roku był coraz niższy. Od roku 2007 widać, że stosunkowo łatwiej jest przedsiębiorstwom przetrwać pierwszy rok działalności. Z podmiotów zarejestrowanych w 2002 r. po pierwszym roku zlikwidowanych zostało zaledwie 5%, w kolejnych latach działalności coraz większy odsetek był likwidowany (po drugim roku kolejne 7% przestało działać, po trzecim jeszcze 9%). Wśród podmiotów zarejestrowanych od 2004 roku najwięcej zlikwidowanych zostało po pierwszym roku działania, a w kolejnych latach działalności odsetek przedsiębiorstw likwidowanych był coraz mniejszy. Szczegółowe zestawienie zawiera wykres 22.

Wykres 22. Wskaźnik przeżycia podmiotów z obszaru gospodarki turystycznej w Krakowie

Funkcja przeżycia podaje prawdopodobieństwo tego, że podmiot będzie obecny na rynku przynajmniej daną liczbę lat. Funkcja przeżycia podmiotu z obszaru gospodarki turystycznej na rynku, przedstawiona na wykresie 23, została oszacowana metodą Kaplana-Meiera, która umożliwia wykorzystanie danych uciętych, czyli podmiotów, które w dalszym ciągu są na rynku (koniec 2009 roku).

Wykres 23. Funkcja przeżycia podmiotów z obszaru gospodarki turystycznej w Krakowie wg grup branżowych

Z wykresu funkcji przeżycia można odczytać prawdopodobieństwa czasu „przeżycia” podmiotu na rynku dla obszaru gospodarki turystycznej Krakowa ogółem oraz dla poszczególnych grup branżowych. Powyższy wykres wyraźnie potwierdza, że dla przedsiębiorstwa decydujące są pierwsze lata działalności. W przypadku podmiotów z obszaru gospodarki turystycznej Krakowa po 3 latach aktywności 29% podmiotów nie jest już obecnych na rynku, w kolejnych 3 latach, czyli po 6 roku działalności przedsiębiorstw jest zaledwie o kolejne 9% mniej.

Różne jest prawdopodobieństwo przeżycia w poszczególnych grupach branżowych. Największe ryzyko niesie za sobą prowadzenie działalności w grupie Rękodzieło, sprzedaż detaliczna. Z kolei największe prawdopodobieństwo przeżycia kolejnych lat na rynku mają podmioty z grupy Transport.

Po 5 latach od rozpoczęcia działalności 64% podmiotów gospodarki turystycznej ogółem było nadal aktywnych na rynku. W poszczególnych grupach aktywnych było odpowiednio:

79% podmiotów grupy Transport

72% podmiotów grupy Biura podróży, przewodnicy

69% podmiotów grupy Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej

68% podmiotów grupy Hotele

67% podmiotów grupy Kultura

61% podmiotów grupy Restauracje

53% podmiotów grupy Rękodzieło, sprzedaż detaliczna.

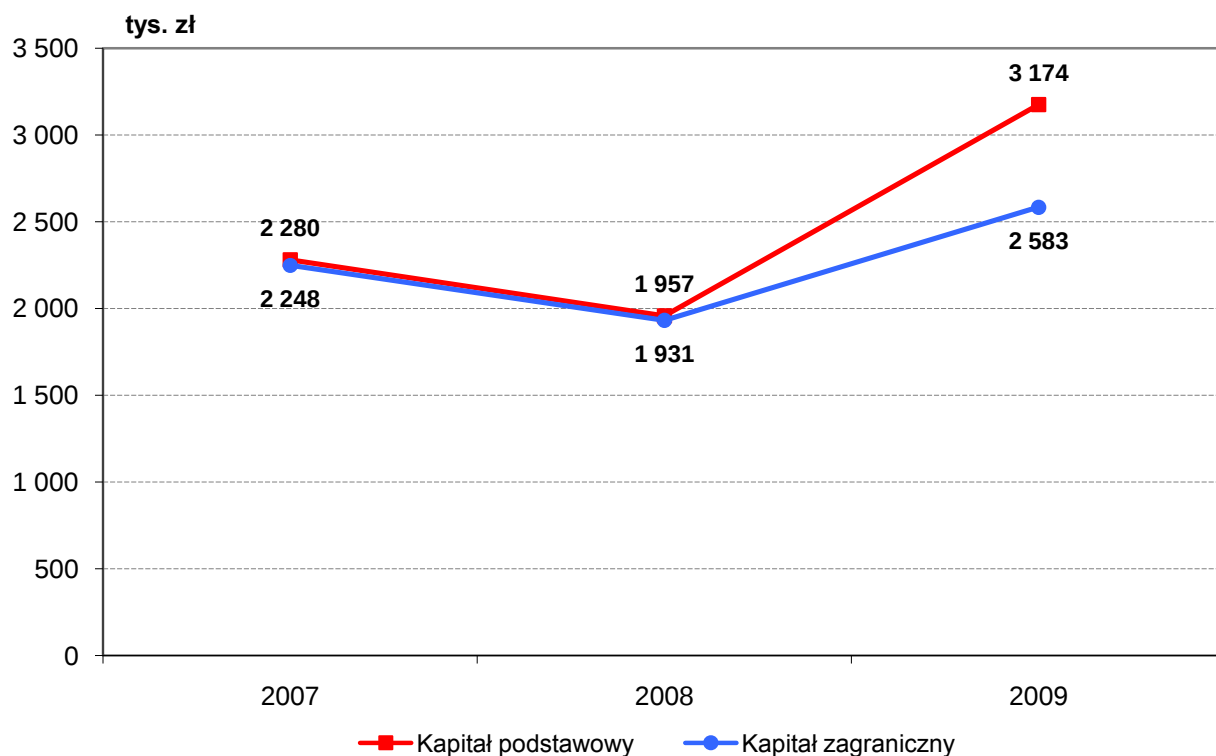
2.2. Podmioty z udziałem kapitału zagranicznego, wartość kapitału podstawowego i zagranicznego

Źródłem danych, które wykorzystano do scharakteryzowania zbiorowości podmiotów, w których udziały posiadali inwestorzy zagraniczni było roczne sprawozdanie statystyczne dla podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego. Badaniem objęto podmioty, w których w końcu roku ulokowany był kapitał zagraniczny, niezależnie od ich formy prawnej i wielkości.

Kapitałem (funduszem – dla jednostek Skarbu Państwa) **podstawowym (zakładowym)** jest oznaczona kwota pieniężna stanowiąca sumę udziałów wszystkich wspólników, a zarazem będąca pierwotnym majątkiem przedsiębiorstwa. Jest to wartość majątku, którą przedsiębiorstwo w interesie wierzycieli zobowiązuje się utrzymywać w całości i nie rozdzielać między wspólników. Kapitał podstawowy stanowi podstawę odpowiedzialności spółki wobec wierzycieli i gwarancję jej wypłacalności, ma także znaczenie przy ubieganiu się o kredyty bankowe.

W 2008 roku liczba podmiotów gospodarczych z udziałem kapitału zagranicznego, które złożyły sprawozdania, w całym obszarze gospodarki turystycznej wzrosła w porównaniu z rokiem 2007 z 43 do 57, rok 2009 przyniósł jej spadek do 54. W roku 2009 w porównaniu do 2008 największy przyrost liczby jednostek z udziałem kapitału zagranicznego nastąpił w grupie „Restauracje”. Spadek ilości podmiotów zanotowano natomiast w grupach „Rękodzieło i sprzedaż detaliczna” oraz „Hotele”.

Wykres 24. Wartość kapitału podstawowego i zagranicznego przypadająca na 1 podmiot gospodarki turystycznej z udziałem kapitału zagranicznego w latach 2007-2009

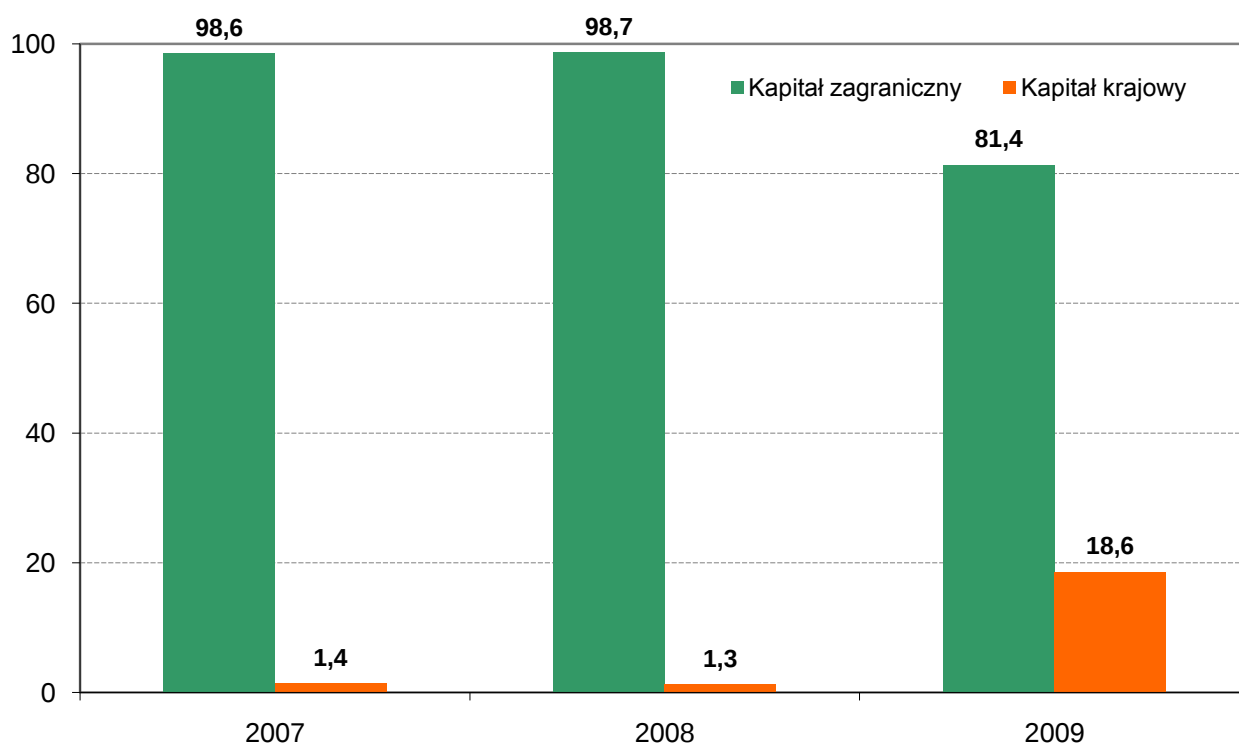
Wartość kapitału podstawowego przypadająca na jedną jednostkę w omawianej grupie podmiotów w końcu 2007 r. wynosiła 2,3 mln zł. Udział kapitału zagranicznego w kapitale podstawowym w 2007 r. wyniósł aż 98,6%. W roku 2008 nastąpił spadek wielkości kapitału podstawowego do poziomu 2 mln zł, jednak nadal kapitał zagraniczny stanowił blisko 99% kapitału zakładowego. Na wykresie 24 widać, że w 2009 r. nastąpił wzrost kapitału podstawowego w porównaniu zarówno do roku 2007 jak i 2008 r. (wyniósł 3,2 mln zł). Widoczne jest również zwiększenie wartości wkładu zagranicznego, przy czym jego udział w kapitale podstawowym spadł do poziomu 81,4%.

Tabela 25. Odsetek kapitału zagranicznego w kapitale podstawowym przedsiębiorstw z udziałem kapitału zagranicznego gospodarki turystycznej Krakowa według wybranych grup branżowych

Nazwa grupy	2007	2008	2009
	%		
Rękodzieło, sprzedaż detaliczna	99,6	99,9	99,0
Hotele	99,4	98,9	98,8
Restauracje	91,2	98,5	98,4
Transport	86,3	79,7	16,2
Biura podróży, przewodnicy	96,7	99,6	100,0
Kultura	14,0	18,9	20,4

W 2009 r. najczęściej kapitału zagranicznego ulokowane byłowgrupie „Rękodzieło, sprzedaż detaliczna” (44,4% kapitału zagranicznego ulokowanego w całym obszarze gospodarki turystycznej) oraz „Hotele” (37,3%). Najmniej kapitału zagranicznego znajdowało się w grupie „Transport”(4,2%), „Biura podróży, przewodnicy” (2%) oraz „Kultura” (0,04%). Udział kapitału zagranicznego w kapitale podstawowym w podmiotach z udziałem kapitału zagranicznego w 2009 r. był najniższy w grupie „Kultura” (20,4%) oraz „Transport”(16,2%).W pozostałych grupach udział ten kształtował się na poziomie ponad 98%.

Wykres 25. Podział kapitału podstawowego w przedsiębiorstwach z udziałem kapitału zagranicznego w obszarze gospodarki turystycznej Krakowa w latach 2007 – 2009

2.3. Pracujący i wynagrodzenia

Informacje o liczbie pracujących i wynagrodzeniach dotyczą podmiotów gospodarki narodowej oliczbie pracujących powyżej 9 osób, bez rolnictwa indywidualnego, osób zatrudnionych poza granicami kraju (z wyjątkiem liczby pracujących), zatrudnionych w organizacjach społecznych, politycznych, związkach zawodowych i in. oraz zatrudnionych w działalności w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Dane o pracujących i wynagrodzeniach zostały przedstawione dla okresu od I półrocza 2007 r. do I półrocza 2010 r.

Do pracujących zaliczono osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy, właścicieli, współwłaścicieli oraz pomagających im członków rodzin, agentów, osoby wykonujące pracę nakładczą i członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych. Dane o wynagrodzeniach dotyczą wynagrodzeń brutto.

Liczba pracujących

Udział liczby pracujących w Krakowie w obszarze gospodarki turystycznej w liczbie pracujących ogółem wahał się w badanym okresie między 6,0% a 6,9%. Największy wzrost liczby pracujących w Krakowie ogółem w porównaniu do I półrocza 2007 r. przypadł na pierwsze półrocze 2010 r. (4,4%). W okresie od II półrocza 2007 r. do I półrocza 2009 r. liczba pracujących w przedsiębiorstwach w Krakowie ogółem spadła poniżej poziomu z początku badanego okresu, czyli I połowy 2007 r. Od II półrocza 2009 r. można zaobserwować wyższy poziom liczby pracujących ogółem w Krakowie w odniesieniu do I połowy 2007 r.

W II półroczu 2007 r. oraz w II półroczu 2008 r. zanotowano spadek liczby pracujących w gospodarce turystycznej w Krakowie w stosunku do początku badanego okresu (I połowy 2007 r.) odpowiednio o 0,8% i 2,2%. Począwszy od II kwartału 2009 r. można zaobserwować wzrost liczby pracujących w odniesieniu do I półrocza 2007 roku, który wyniósł 15,1% w II połowie 2009 r. oraz 15,6% w I połowie 2010 r. i stanowi on jednocześnie najwyższą wartość w analizowanym okresie.

Tabela 26. Pracujący w obszarze gospodarki turystycznej Krakowa oraz w Krakowie ogółem w latach 2007-2010

GRUPA	2007		2008		2009		2010
	I-VI	VII-XII	I-VI	VII-XII	I-VI	VII-XII	I-VI
	Średnia liczba pracujących						
Obszar Gospodarki Turystycznej w Krakowie	16378	16249	16517	16012	16781	18843	18939
Miasto Kraków	268839	266441	263126	265749	267249	271330	280581
Udział liczby pracujących w gospodarce turystycznej w liczbie pracujących w Krakowie ogółem	%						
	6,1	6,1	6,3	6,0	6,3	6,9	6,7

Wykres 26. Liczba pracujących przypadająca na 1 podmiot w gospodarce turystycznej w Krakowie w latach 2007-2010

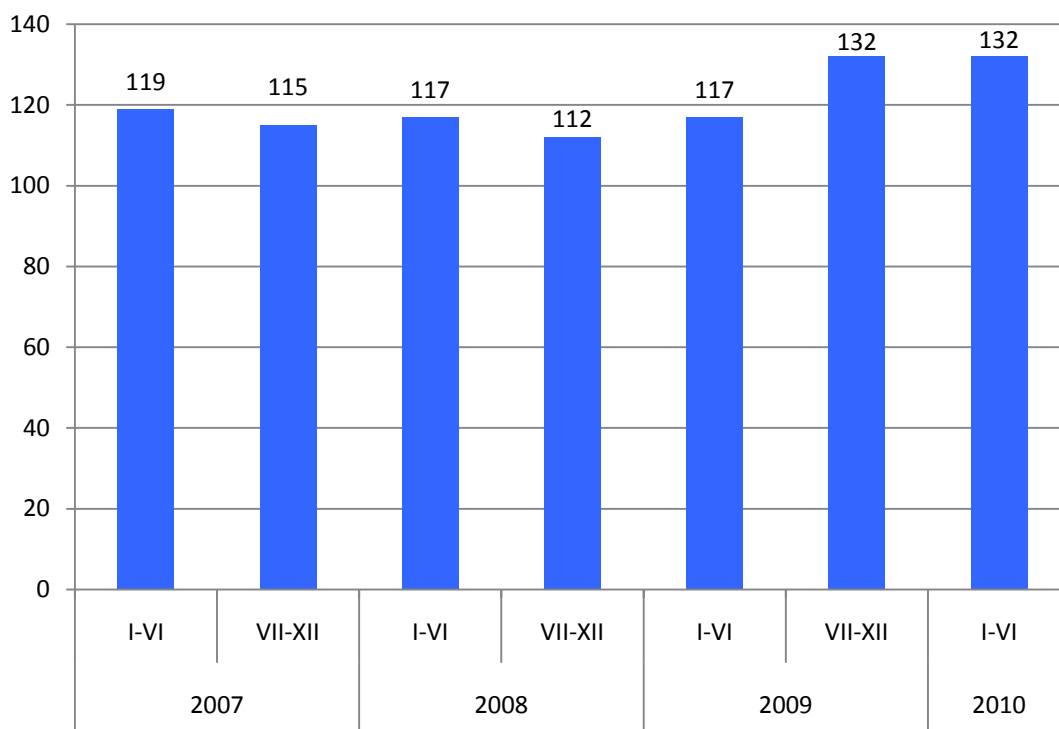
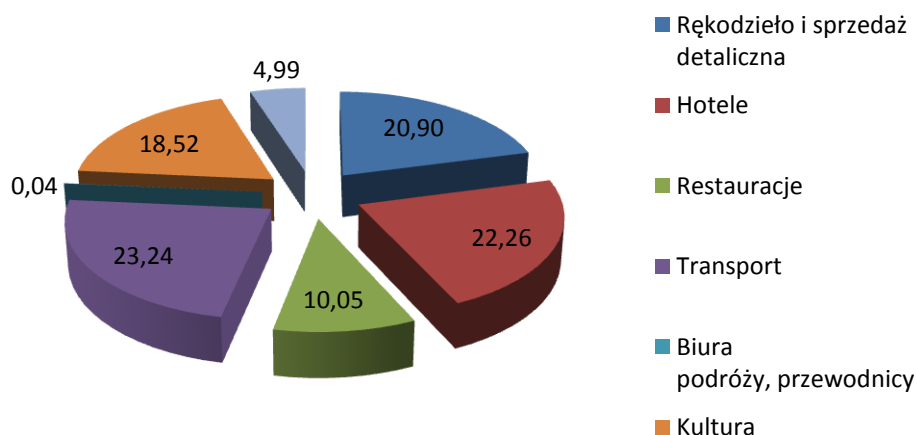

Tabela 27. Średnia liczba pracujących przypadająca na 1 podmiot w obszarze gospodarki turystycznej Krakowa według grup branżowych

GRUPA	2007		2008		2009		2010
	I-VI	VII-XII	I-VI	VII-XII	I-VI	VII-XII	I-VI
Rękodzieło, sprzedaż detaliczna	151	149	157	144	192	186	189
Hotele	111	105	103	94	91	91	89
Restauracje	87	72	82	83	85	87	84
Transport	363	374	381	376	372	587	526
Biura podróży, przewoźnicy	13	15	17	13	6	6	8
Kultura	118	118	116	115	114	113	114
Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej	45	44	40	40	42	44	45

Wykres 27. Pracujący w gospodarce turystycznej w Krakowie według grup branżowych w 2009 r.

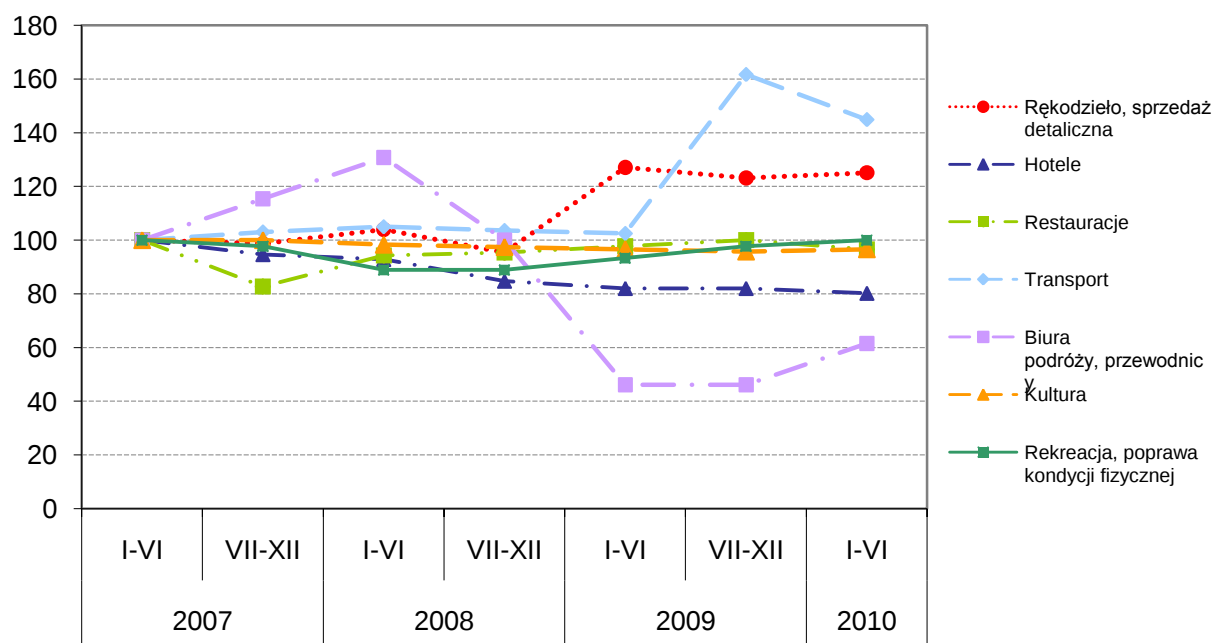

W obszarze gospodarki turystycznej w Krakowie w 2009 r. najwięcej osób (23,2%) zatrudnionych było w grupie „Transport”. Kolejnymi grupami zatrudniającymi najwięcej osób są „Hotele”(22,3%) oraz „Rękodzieło i sprzedaż detaliczna”(20,9%). Najmniej osób pracowało w grupie „Biura podróży i przewodnicy”(0,04%).

Procentowy spadek liczby pracujących w I półroczu 2010 r. względem analogicznego półrocza 2007 r. zanotowano w grupie „Hotele” (o 19,2%). W pozostałych grupach zanotowano wzrost liczby pracujących, przy czym największy w grupie „Biura podróży, przewodnicy” (o 134,6%). Grupa „Hotele” jest jednocześnie jedyną grupą, w której liczba pracujących w I półroczach 2008, 2009 i 2010 r. w odniesieniu do I połowy 2007 r. malała odpowiednio o 3,4%, 13,5% oraz 19,2%.

Porównując pierwsze półrocza lat 2010 i 2009 należy zauważyć, że tylko w dwóch grupach nastąpił spadek liczby pracujących, były to „Hotele” oraz „Kultura”. W analizowanym okresie znaczący wzrost liczby pracujących zanotowano w grupie „Transport” (o 75%).

Wykres 28. Dynamika liczby pracujących w poszczególnych grupach obszaru gospodarki turystycznej w Krakowie w latach 2007-2010 (podstawa stała: I półrocze 2007=100)

Przeciętne wynagrodzenie w obszarze gospodarki turystycznej

Średnie miesięczne wynagrodzenie w gospodarce turystycznej w Krakowie od I-VI 2007 do I-VI 2010 r. wzrosło o 14%. Dla porównania przyrost przeciętnego wynagrodzenia w Krakowie wyniósł 24%. Wykres 29 pokazuje, że po II półroczu 2008 r. poziom płac w obszarze gospodarki turystycznej spadał. Natomiast w obrębie całego Krakowa po wzroście przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II połowie 2009 r., w I półroczu 2010 r. zanotowano jego spadek.

Wykres 29. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w obszarze gospodarki turystycznej w Krakowie oraz ogółem w Krakowie w latach 2007– 2010

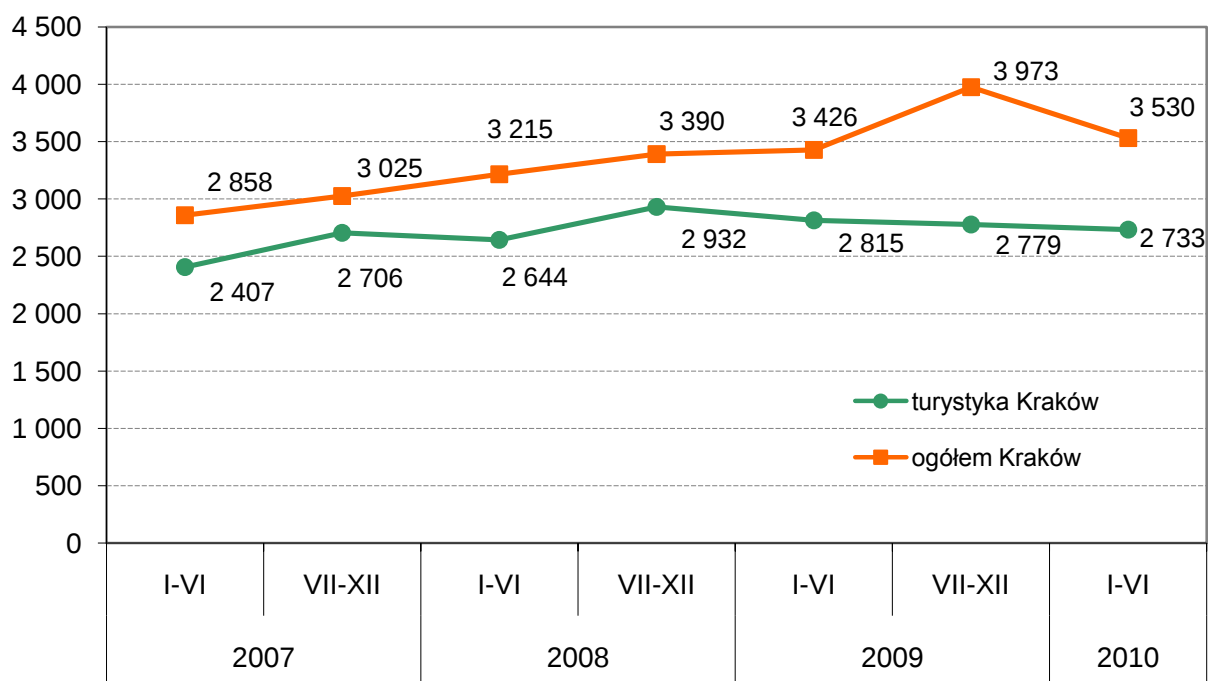

Tabela 28. Dynamika przeciętnego wynagrodzenia w obszarze gospodarki turystycznej w Krakowie oraz ogółem w Krakowie

Wyszczególnienie	I-VI 2008	VII-XII 2008	I-VI 2009	VII-XII 2009	I-VI 2010
	Analogiczny okres roku poprzedniego = 100				
Turystyka Kraków	110	108	106	95	97
Ogółem Kraków	113	112	107	117	103

Największy procentowy wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia zanotowano w grupie „Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej”, który w okresie I-VI 2010 r. w stosunku do I-VI 2007 r. wyniósł 42%. W analizowanym okresie najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenie otrzymywały osoby pracujące w grupie „Hotele”, w stosunku do I półrocza 2007 r. ich dochody wzrosły o 19% w I półroczu 2010 r. Pomimo, iż w grupie „Transport” od II półrocza 2009 r. widoczny jest spadek przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, wielkość ta nadal pozostaje na poziomie wyższym od średniej dla całej gospodarki turystycznej Krakowa.

W pierwszej połowie 2010 r. najwyższy wzrost wynagrodzeń nastąpił w grupie „Hotele” oraz „Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej” w porównaniu do I półrocza 2009 r. W grupie „Biura podróży, przewodnicy”, począwszy od I półrocza 2009 r., obserwuje się spadek wartości płac. W I połowie 2010 r. pracownicy tej grupy otrzymywali wynagrodzenie o prawie 208% niższe

w porównaniu do I półrocza 2007 r. Natomiast grupy: „Restauracje” oraz „Rękodzieło, sprzedaż detaliczna” w całym analizowanym okresie cechowały się przeciętnymi miesięcznymi wynagrodzeniami niższymi od średniej wartości dla całej gospodarki turystycznej Krakowa.

Wykres 30. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w obszarze gospodarki turystycznej w Krakowie według grup branżowych w latach 2007-2010

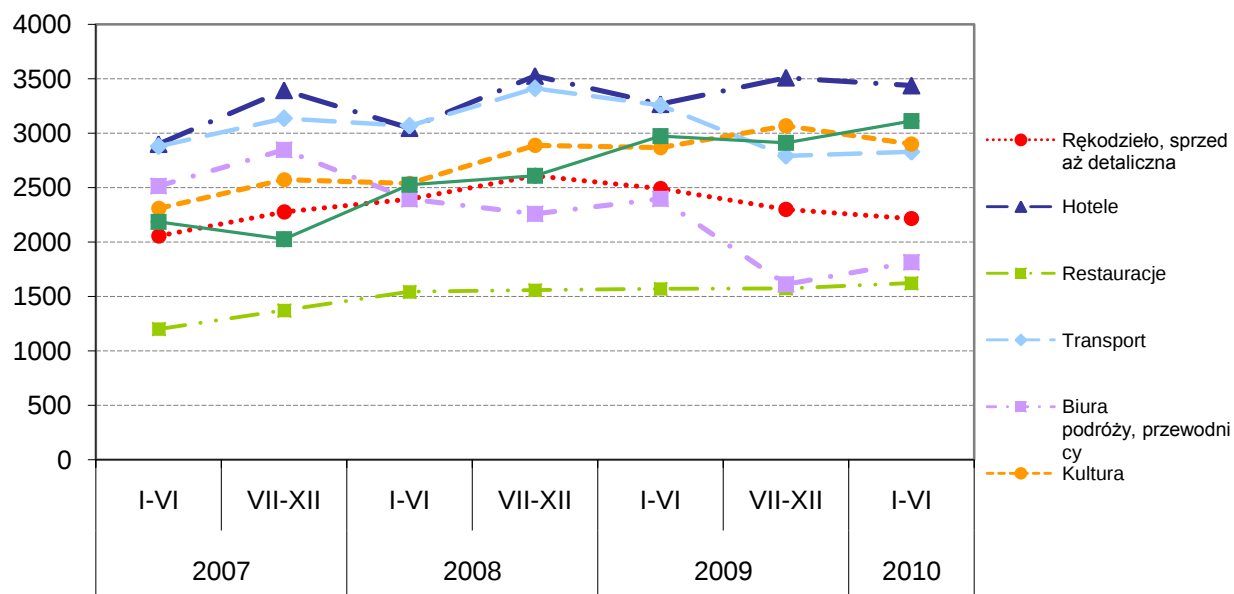

Tabela 29. Dynamika przeciętnego wynagrodzenia w poszczególnych grupach obszaru gospodarki turystycznej w Krakowie

Wyszczególnienie	I-VI 2008	VII-XII 2008	I-VI 2009	VII-XII 2009	I-VI 2010	I-VI 2010
	Analogiczny okres roku poprzedniego = 100					I-VI 2007=100
Turystyka ogółem	110	108	106	95	97	114
Rękodzieło, sprzedaż detaliczna	117	115	104	88	89	108
Hotele	105	104	107	100	105	119
Restauracje	129	114	102	101	103	135
Transport	107	109	106	82	87	98
Biura podróży, przewodnicy	95	79	100	71	76	72
Kultura, rozrywka	110	112	113	106	101	126
Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej	116	129	118	112	105	142

2.4. Wolne miejsca pracy

Dane o wolnych miejscach pracy pochodzą z kwartalnego, reprezentacyjnego badania popytu na pracę, które obejmuje podmioty gospodarki narodowej o liczbie zatrudnionych 1 lub więcej osób.

Wolne miejsca pracy – to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowoutworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone,
- 2) pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,
- 3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

Uzyskane z badania popytu na pracę dane wykorzystano do obliczenia średniej liczby wolnych miejsc pracy przypadającej na 1 podmiot w poszczególnych kwartałach. Obliczeń dokonano w trzech następujących kategoriach: obszar gospodarki turystycznej w Krakowie, sektor przedsiębiorstw w Krakowie oraz sektor przedsiębiorstw w województwie małopolskim.

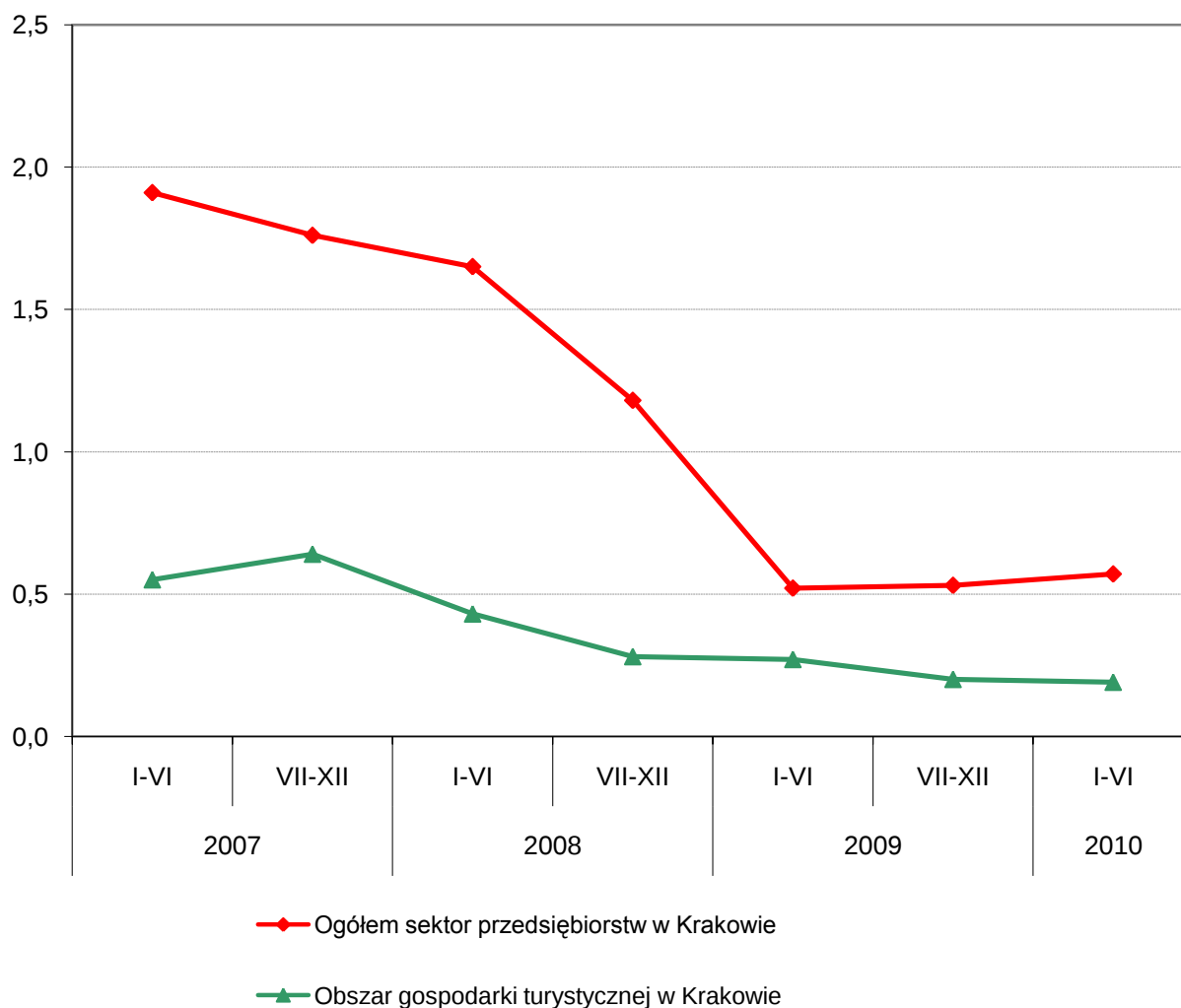
W obszarze gospodarki turystycznej największa średnia liczba wolnych miejsc pracy występowała w II półroczu 2007 r. W kolejnych okresach liczba ta stale spadała, jednak największy jej spadek widoczny jest w II połowie roku 2008, kiedy to liczba wolnych miejsc pracy przypadająca na jeden podmiot była niższa nie tylko w stosunku do analogicznego okresu roku 2007, ale również I połowy 2008 r.

W sektorze przedsiębiorstw ogółem w Krakowie oraz w Małopolsce najwyższa średnia liczba wolnych miejsc pracy przypada na I półrocze roku 2007. Począwszy od I półrocza 2009 r. można zaobserwować, że tempo spadku średniej liczby wolnych miejsc pracy przypadającej na 1 podmiot w tych dwóch sektorach wyhamowało. W sektorze przedsiębiorstw ogółem zanotowano niewielki wzrost wartości wskaźnika w II półroczu 2009 r. oraz w I półroczu 2010 r. w stosunku do I półrocza roku 2009 dla Krakowa. Szczegółowe dane zawarte są w tabeli 30 oraz na wykresie 31.

Tabela 30. Średnia liczba wolnych miejsc pracy (etatów) przypadająca na 1 podmiot w poszczególnych półroczach

Wyszczególnienie	2007		2008		2009		2010
	I-VI	VII-XII	I-VI	VII-XII	I-VI	VII-XII	I-VI
Obszar gospodarki turystycznej w Krakowie	0,55	0,64	0,43	0,28	0,27	0,20	0,19
Ogółem sektor przedsiębiorstw w Krakowie	1,91	1,76	1,65	1,18	0,52	0,53	0,57

Wykres 31. Średnia liczba wolnych miejsc pracy przypadająca na 1 podmiot w poszczególnych półroczach lat 2007 – 2010

Po rozbiciu badanego obszaru gospodarki turystycznej na grupy w analizowanym okresie – w pierwszej połowie 2010 r. w stosunku do pierwszej połowy roku 2007 - największy spadek liczby wolnych miejsc pracy przypadających na jeden podmiot nastąpił w grupie „Transport” (o 2,4 miejsca) - wskaźnik osiągnął wartość równą zero. Liczba wolnych miejsc pracy przypadająca na jeden podmiot spadła również w grupach: „Hotele” (o 0,6 miejsca), „Biura podróży, przewodnicy” (o 0,1 miejsca) oraz „Kultura” (o 0,1 miejsca). Liczba wolnych miejsc pracy nieznacznie wzrosła w grupie „Restauracje” (o 0,1 miejsca przypadającego na jeden podmiot), zaś w grupie „Rękodzieło, sprzedaż detaliczna” oraz „Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej” pozostała na niezmiennym poziomie.

Najwięcej wolnych miejsc pracy w I półroczu 2007 r. przypadało na „Transport” (2,4 miejsc przypadających na jeden podmiot). W drugiej połowie 2007 r. zapotrzebowanie na pracowników wzrosło do poziomu 3,5, a w kolejnych półroczach zmniejszyło się poniżej poziomu 0,8.

W pierwszej połowie 2010 r. najwięcej wolnych miejsc pracy na jeden podmiot przypadało na podmioty z grupy „Restauracje” (0,5 miejsca), „Kultura” (0,2 miejsca), „Hotele” (0,1 miejsca), Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej” (0,1 miejsca). Natomiast wolnych miejsc pracy w I półroczu 2010 r. nie odnotowano w grupach „Rękodzieło, sprzedaż detaliczną”, „Transport” oraz „Biura podróży, przewodnicy”.

Tabela 31. Średnia liczba wolnych miejsc pracy (etatów) przypadająca na 1 podmiot według grup branżowych obszaru gospodarki turystycznej Krakowa w latach 2007 - 2010

Wyszczególnienie	2007		2008		2009		2010
	I-VI	VII-XII	I-VI	VII-XII	I-VI	VII-XII	I-VI
Rękodzieło, sprzedaż detaliczna	0,0	0,0	0,0	0,1	0,5	0,0	0,0
Hotele	0,7	0,6	0,8	0,4	0,2	0,1	0,1
Restauracje	0,4	0,4	0,5	0,3	0,3	0,4	0,5
Transport	2,4	3,5	0,2	0,1	0,7	0,2	0,0
Biura podróży, przewodnicy	0,1	0,1	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Kultura	0,3	0,4	0,3	0,4	0,2	0,1	0,2
Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej	0,1	0,1	0,3	0,3	0,4	0,4	0,1

2.5. Finanse

Prezentowane w tej części dane przedstawiają wyniki finansowe przedsiębiorstw dużych i średnich. Źródłem danych było sprawozdanie o przychodach, kosztach i wyniku finansowym oraz o nakładach na środki trwałe sporządzane przez podmioty prowadzące księgi rachunkowe. Podmioty gospodarcze, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób, tzn. jednostki duże, sporządzają to sprawozdanie kwartalnie. Podmioty, w których liczba pracujących wynosi od 10 do 49 osób, tzn. jednostki średnie, sporządzają sprawozdanie za pierwsze i drugie półrocze. W odniesieniu do grupy „Kultura, rozrywka” wykorzystano dane pochodzące z rocznych sprawozdań o finansach instytucji kultury. Sprawozdanie to sporządzają instytucje kultury posiadające osobowość prawną.

Z analizy sprawozdań finansowych przekazanych przez podmioty gospodarcze duże i średnie za lata 2007-2010 wynika, że spośród podmiotów działających w Krakowie i prowadzących działalność w obszarze gospodarki turystycznej większość stanowią podmioty należące do następujących grup działalności:

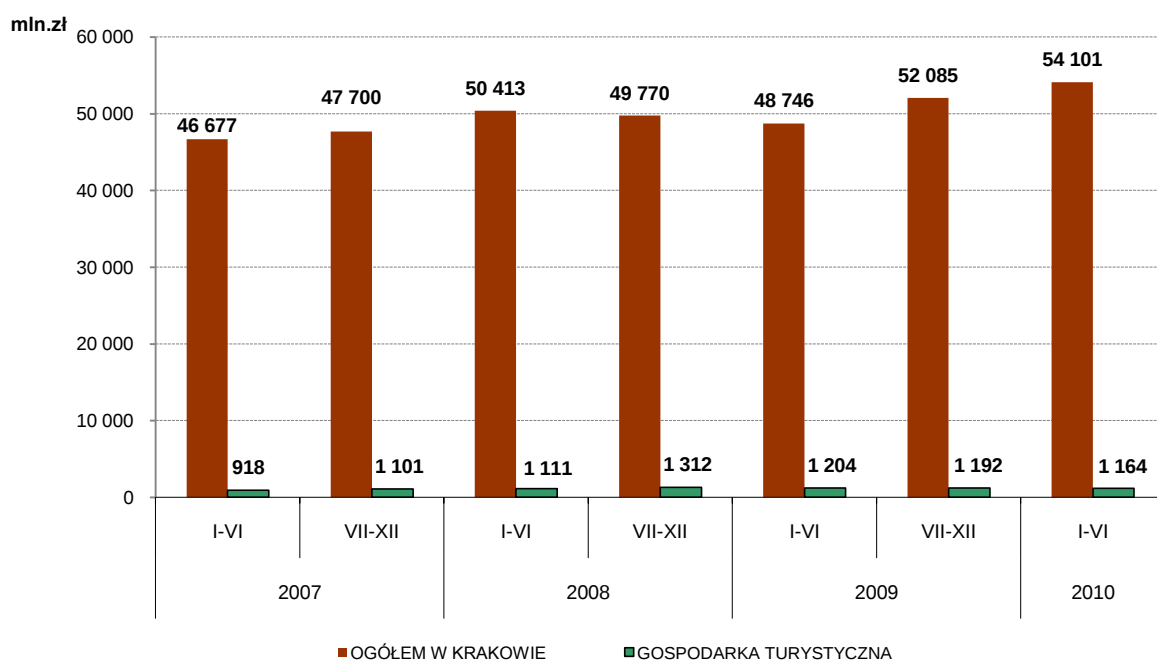
- „Rękodzieło i sprzedaż”,
- „Hotele”,
- „Restauracje”,
- „Transport”,

oraz „Biura podróży, przewodnicy” w odniesieniu do zbiorowości jednostek średnich.

W zakresie działalności należących do pozostałych grup dane przekazały pojedyncze podmioty gospodarcze. W związku z tym w niektórych agregacjach dane nie występują lub ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej nie mogą być zaprezentowane.

Wynik finansowy – różnica pomiędzy przychodami a kosztami ich uzyskania obliczona dla określonego przedsiębiorstwa w wybranym okresie sprawozdawczym. Dodatni wynik finansowy jest nazywany **zyskiem**, zaś ujemny **stratą**. Wynik finansowy przedsiębiorstwa obliczony na podstawie rachunku zysków i strat tworzonego zgodnie z ustawą o rachunkowości oraz z uwzględnieniem ustaw podatkowych stanowi podstawę naliczenia podatku dochodowego.

Wykres 32. Przychody przedsiębiorstw dużych i średnich w Krakowie ogółem oraz z sektora gospodarki turystycznej Krakowa w latach 2007 -2010

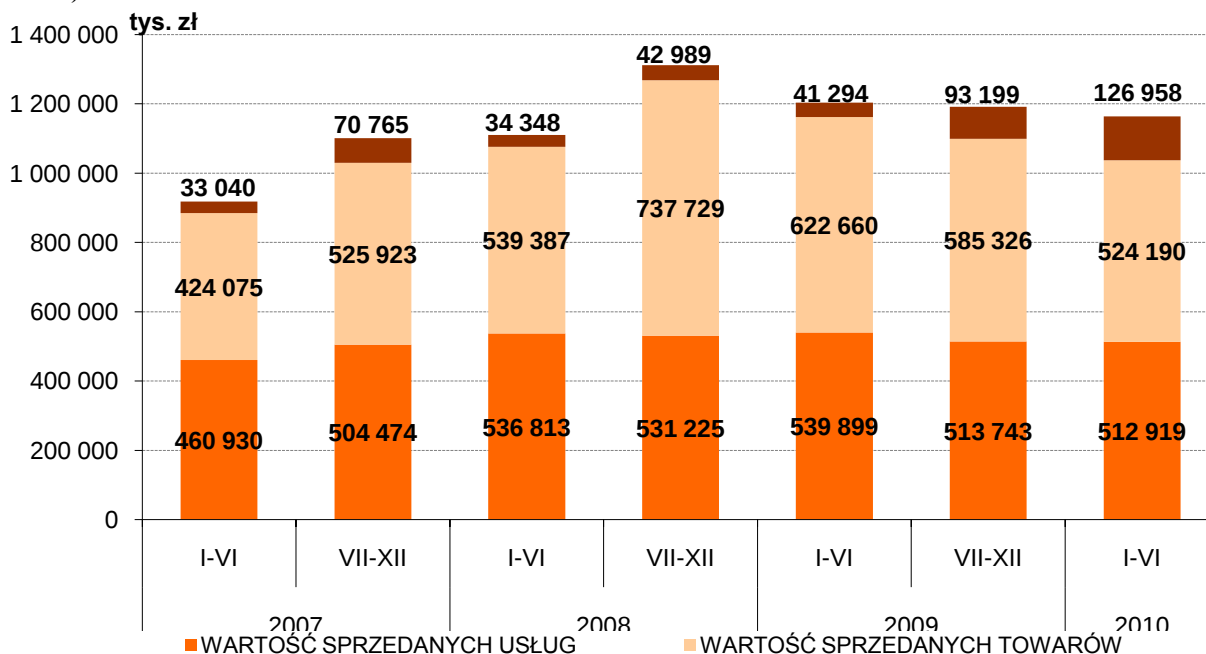
Wykresy 31 i 32 prezentują przychody z całokształtu działalności przedsiębiorstw (dużych i średnich) działających w Krakowie oraz działających w obszarze gospodarki turystycznej. Analizowane przychody z całokształtu działalności obejmują:

- przychody netto ze sprzedaży usług i towarów,
- pozostałe przychody operacyjne,
- przychody finansowe.

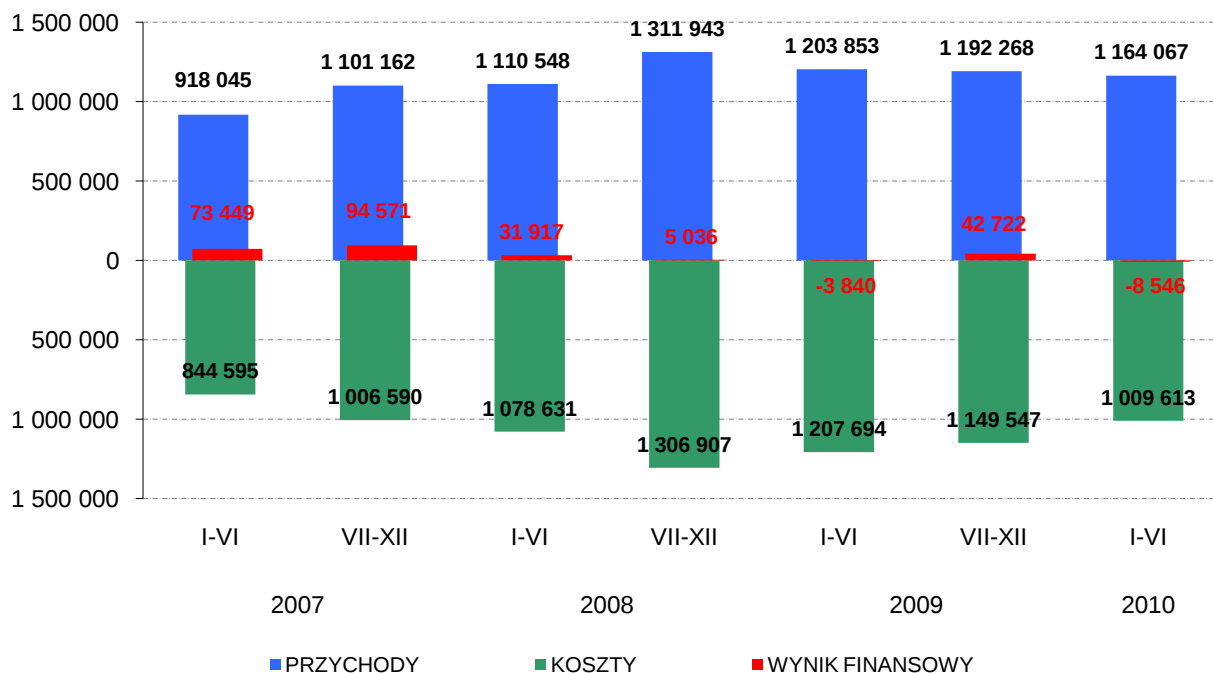
Przychody podmiotów z wyodrębnionego obszaru gospodarki turystycznej stanowią średnio około 2% przychodów krakowskich przedsiębiorstw ogółem. Dla krakowskich firm najlepszy był okres od VII-XII 2009 oraz I-VI 2010 roku, kiedy przychody stale rosły. Natomiast przychody z obszaru gospodarki turystycznej najwyższy poziom osiągnęły w drugiej połowie 2008 oraz w pierwszym półroczu 2009 roku. W okresie VII-XII 2009 oraz w I-VI 2010 roku w przychodach przedsiębiorstw gospodarki turystycznej widać pewne spowolnienie. W dalszym jednak ciągu są one wyższe od tych z okresu I-VI 2007 roku, gdy ich wartość była najniższa. W 2009 roku przychody z obszaru gospodarki turystycznej, w przeciwieństwie do pozostałych analizowanych lat, były wyższe w pierwszym półroczu.

Na wykresie 33 widać, że w latach 2007-2008 oraz w drugim półroczu 2009 roku przedsiębiorstwa z obszaru gospodarki turystycznej osiągały dodatnie wyniki finansowe (mimo, że w 2008 są one z półrocza na półrocze niższe, to nadal dodatnie). Zarówno pierwsza połowa 2009 jak i 2010 roku przyniosły ujemne wyniki finansowe w obszarze gospodarki turystycznej.

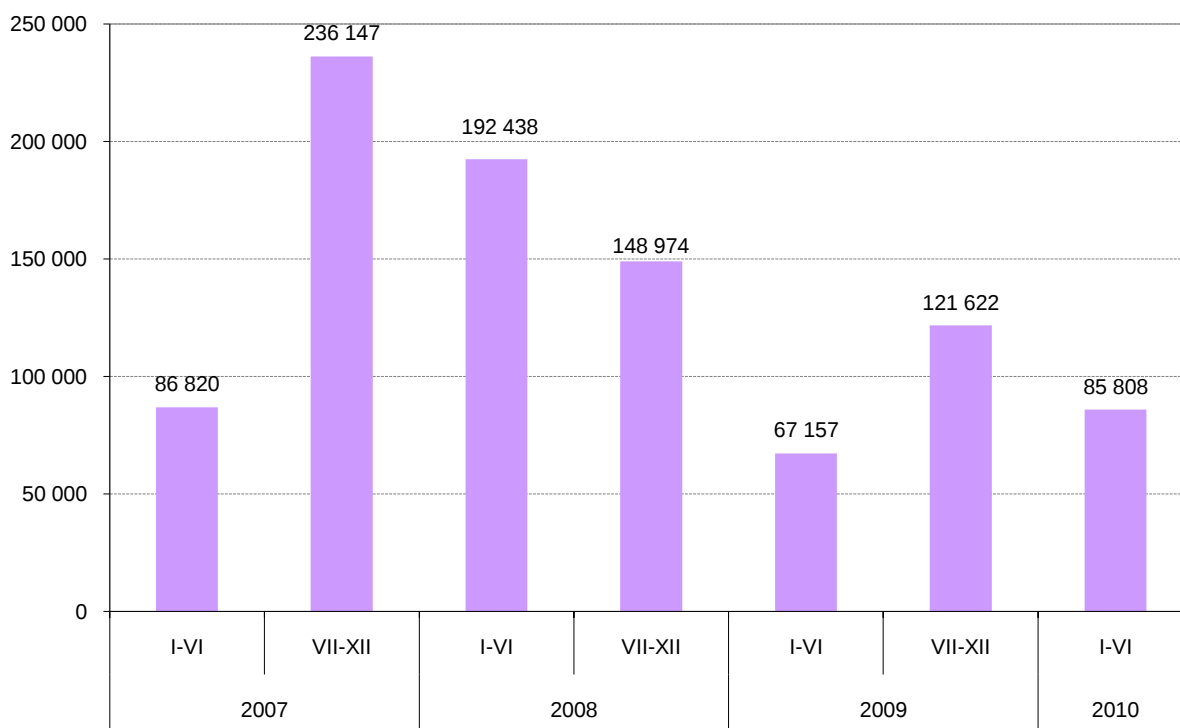
Wykres 33. Wartość sprzedanych usług i towarów przedsiębiorstw gospodarki turystycznej Krakowa (dużych i średnich) w latach 2007 – 2010

Wykres 34. Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw (dużych i średnich) gospodarki turystycznej Krakowa w latach 2007 -2010

Wykres 35. Nakłady na środki trwałe wśród przedsiębiorstw (średnich i dużych) gospodarki turystycznej Krakowa w latach 2007 - 2010

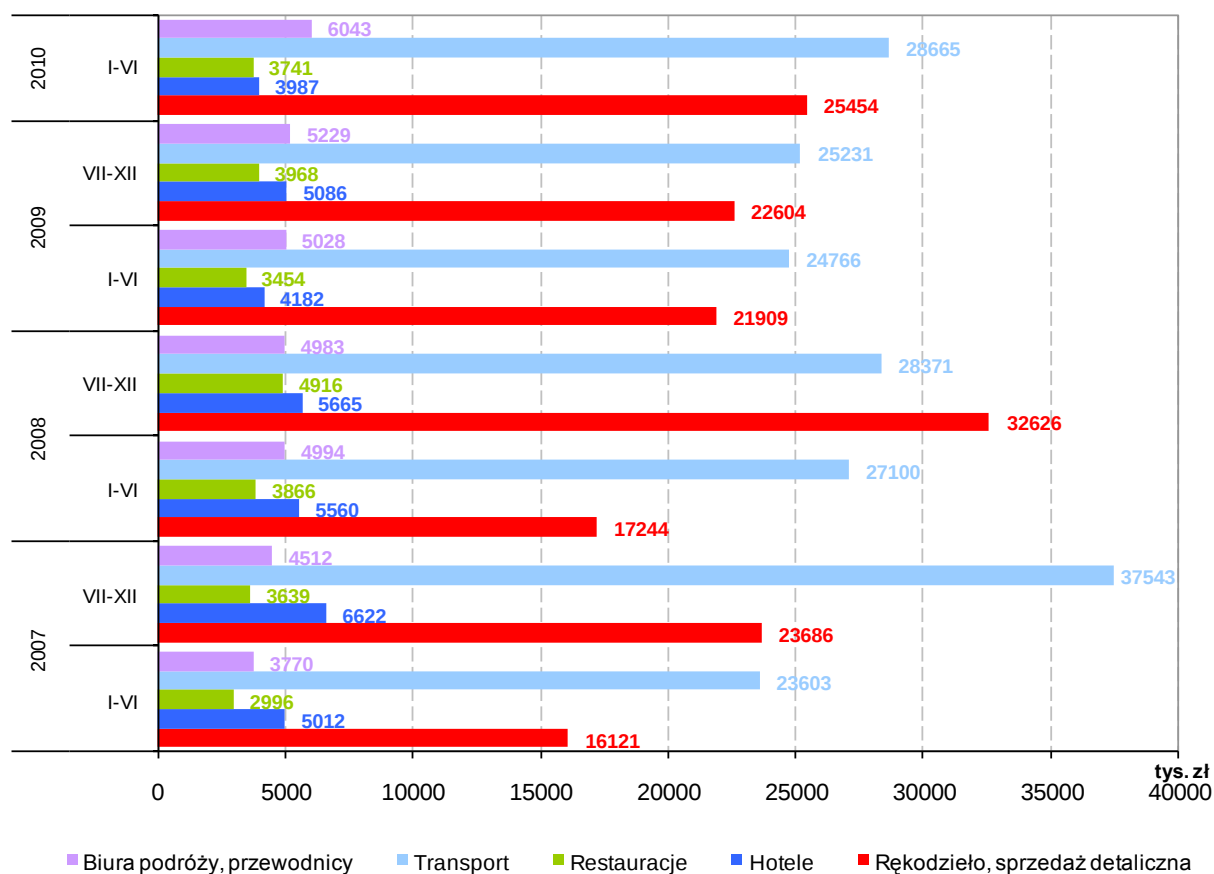
Ze względu na obowiązującą tajemnicę statystyczną dane finansowe o przedsiębiorstwach w poszczególnych grupach branżowych gospodarki turystycznej przedstawione są jako wskaźniki – średnie wartości przypadające na jeden podmiot.

Najwyższy wskaźnik przychodów z badanych półroczy w okresie 2007 – 2010 osiągała grupa „Transport”, notując najlepszy wynik w drugim półroczu 2007. Mimo spadku przychodów w roku 2009, w pierwszym półroczu 2010 roku odnotowano jego wzrost, porównywalny z wartością z okresu VII-XII 2008. Wyjątek pod względem wskaźnika przychodów miał miejsce w drugim półroczu 2008, kiedy to najlepszy wynik spośród wszystkich uzyskała grupa „Rękodzieło, sprzedaż detaliczna”, która w pozostałych półroczach zajmowała drugie miejsce.

W grupie „Hotele” najwyższy wskaźnik przychodów odnotowano w okresie VII-XII 2007, a więc w roku najlepszym pod względem turystów korzystających z noclegów w turystycznych obiektach zakwaterowania. W kolejnych półroczach roku 2008 i 2009 przychody w tej grupie podmiotów zaczęły maleć i w pierwszym półroczu 2010 roku osiągnęły najniższą wartość w analizowanym okresie.

W grupie „Restauracje”, podobnie jak w przypadku grupy „Rękodzieło, sprzedaż detaliczna”, najlepsze było drugie półrocze 2008 roku, kiedy to odnotowano najwyższą wartość wskaźnika przychodów. Jednak już następne półrocze (I-VI 2009) okazało się jednym z najsłabszych dla tej branży (gorsze było tylko pierwsze półrocze 2007 r.).

Wykres 36. Wartość przychodów przypadająca na 1 podmiot wśród przedsiębiorstw (dużych i średnich) w wybranych grupach branżowych obszaru gospodarki turystycznej w latach 2007 – 2010

Patrząc na wskaźnik wyniku finansowego przedsiębiorstw z poszczególnych grup branżowych gospodarki turystycznej zaprezentowany na wykresie 37 widać, że najlepsze wyniki osiągają przedsiębiorstwa z grupy „Rękodzieło, sprzedaż detaliczna”. Przedsiębiorstwa te osiągając drugie co do wartości przychody potrafiły jednocześnie ograniczyć koszty i wypracować zysk w niemal każdym z badanych półroczy. Ujemny wynik finansowy zanotowano dopiero w pierwszym półroczu 2010 roku, podobnie jak w przypadku wszystkich pozostałych podmiotów z obszaru gospodarki turystycznej.

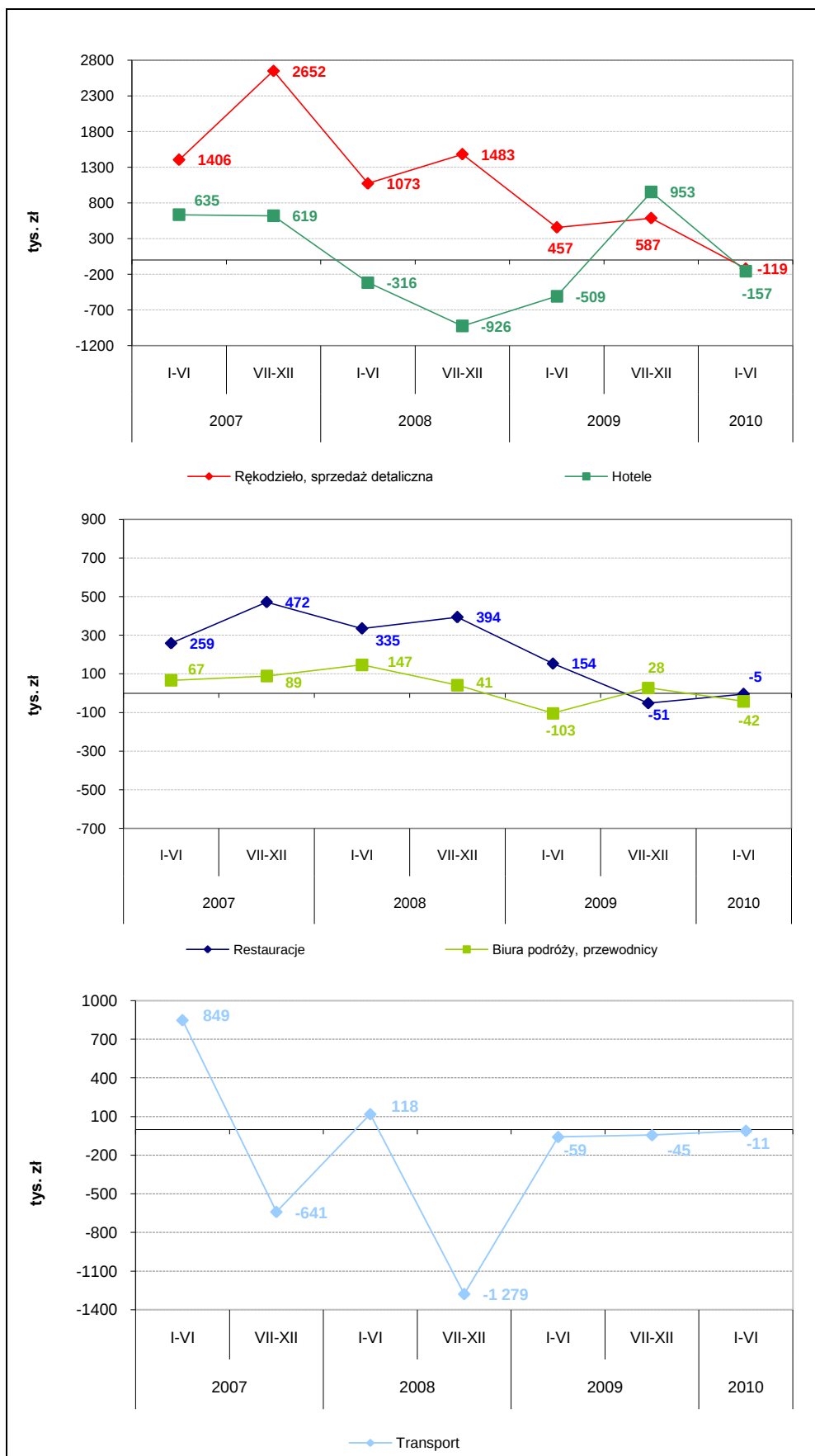
Dodatnie saldo wyniku finansowego przez okres I-VI 2007 – I-VI 2009 utrzymywały przedsiębiorstwa z grupy „Restauracje”, notując w pierwszym półroczu 2009 najniższy dodatni wynik finansowy, który już w następnym półroczu był ujemny.

Po dobrych wynikach w 2007 roku (zarówno w I jak i w II półroczu) grupy „Hotele” w późniejszym okresie notowała ona ujemne wyniki, oprócz drugiego półroczu 2009, kiedy był on dodatni i jednocześnie była to najwyższa wartość w całym analizowanym czasie. Największe straty odnotowano w okresie VII-XII 2008 r.

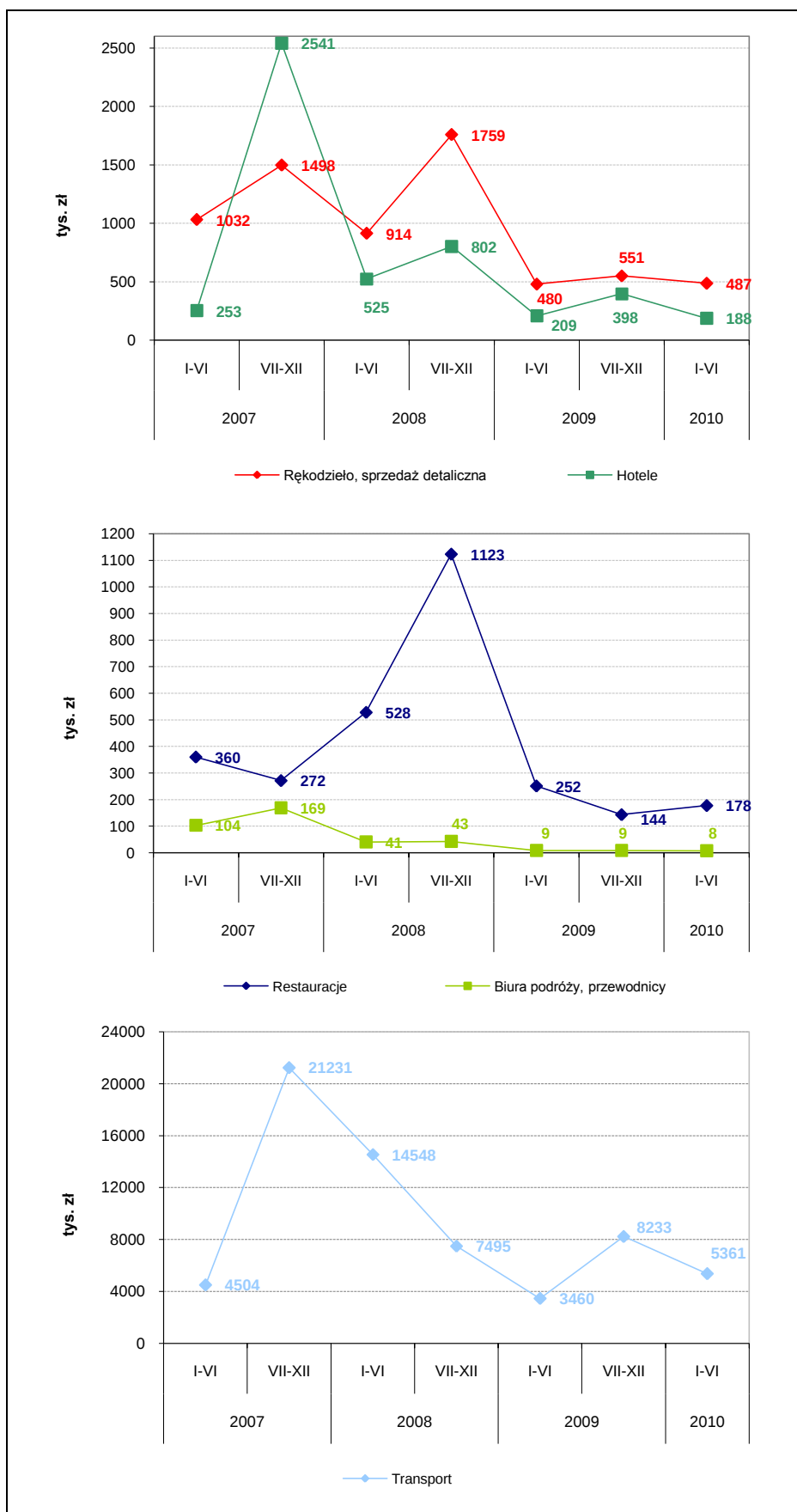
Grupa „Biura podróży, przewodnicy” 2007 i 2008 rok zakończyła dodatnim wynikiem finansowym, uzyskując najwyższy zysk w pierwszym półroczu 2008 roku. Pierwsze półrocze 2009 zakończyło się stratą i mimo poprawy sytuacji w drugim półroczu, kiedy grupa osiągnęła zysk, okres I-VI 2010 zakończył się stratą.

Na tle pozostałych grup najslabiej pod względem wyników finansowych wypada grupa „Transport”. Jedynie w pierwszym półroczu 2007 i analogicznym czasie 2008 roku udało się jej osiągnąć zysk. Pozostałe półrocza analizowanego okresu zakończyły się stratą, najwyższa miała miejsce w drugim półroczu 2008. Od okresu I-VI 2009 do I-VI 2010 mimo utrzymywania się ujemnego wyniku finansowego, można zauważyć zmniejszanie się strat jakie odnotowują przedsiębiorstwa działające w tej grupie.

Wykres 37. Wynik finansowy przypadający na 1 podmiot wśród przedsiębiorstw (dużych i średnich) w wybranych grupach branżowych obszaru gospodarki turystycznej Krakowa w latach 2007- 2010

Wykres 38. Wartość nakładów inwestycyjnych przypadająca na 1 podmiot wśród przedsiębiorstw (dużych i średnich) w wybranych grupach branżowych obszaru gospodarki turystycznej Krakowa w latach 2007 - 2010

Patrząc na wskaźnik nakładów inwestycyjnych (wykres 38) widać, że największe nakłady ponoszą podmioty z grupy „Transport”. Ponoszone nakłady podmiotów z tej grupy są coraz niższe. Inwestują one pomimo notowanych ujemnych wyników finansowych. Świadczyć to może o istniejącej w tej branży silnej potrzebie modernizacji i podniesienia jakości usług transportowych oferowanych pasażerom.

Wysoki wskaźnik nakładów inwestycyjnych wykazują także podmioty z grupy „Rękodzieło, sprzedaż detaliczna”. Najkorzystniejsze było drugie półrocze 2008, późniejszy okres charakteryzował się dużo niższymi nakładami inwestycyjnymi.

Grupa „Hotele”, podobnie jak „Transport” największe nakłady poniosła w II półroczu 2007. Pomimo ujemnych wyników finansowych podmioty kontynuują inwestycje w bazę noclegową, jednak w każdym półroczu nakłady są niższe od tych w okresie I-VI 2007 i w pierwszym półroczu 2010 były najniższe w analizowanych latach.

Nieco niższe od „Hoteli” nakłady inwestycyjne ponoszą podmioty z grupy „Restauracje”, nakłady rosły przez trzy kolejne półrocza, począwszy od drugiej połowy 2007 roku, by w okresie VII-XII 2008 osiągnąć najwyższą wartość, która w kolejnych półroczach notowała niższe wyniki.

Tabela 32. Dane finansowe przedsiębiorstw (dużych i średnich) z obszaru gospodarki turystycznej według grup branżowych w latach 2007 - 2010

GRUPA	OKRES		WARTOŚĆ SPRZEDANYCH USŁUG	WARTOŚĆ SPRZEDANYCH TOWARÓW	PRZYCHODY	KOSZTY	WYNIK FINANSOWY	NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE
			Przypadające na 1 podmiot (w tys. zł)					
Rękodzieło, sprzedaż detaliczna	2007	I-VI	2278	13369	16121	14715	1406	1032
		VII-XII	3098	19337	23686	21034	2652	1498
	2008	I-VI	1384	15653	17244	16172	1073	914
		VII-XII	3402	28719	32626	31143	1483	1759
	2009	I-VI	1559	19181	21909	21452	457	480
		VII-XII	1299	19940	22604	22018	587	551
	2010	I-VI	1050	21672	25454	21879	-119	487
Hotele	2007	I-VI	3871	715	5012	4377	635	253
		VII-XII	4936	923	6622	6003	619	2541
	2008	I-VI	4361	814	5560	5875	-316	525
		VII-XII	4485	591	5665	6591	-926	802
	2009	I-VI	3442	502	4182	4691	-509	209
		VII-XII	3790	321	5086	4133	953	398
	2010	I-VI	3309	334	3987	3862	-157	188
Restauracje	2007	I-VI	1791	1235	2996	2737	259	360
		VII-XII	2498	911	3639	3167	472	272
	2008	I-VI	2158	1606	3866	3531	335	528
		VII-XII	2638	2161	4916	4523	394	1123
	2009	I-VI	1686	1869	3454	3300	154	252
		VII-XII	1474	2193	3968	4019	-51	144
	2010	I-VI	1597	1815	3741	3365	-5	178
Transport	2007	I-VI	21946	963	23603	22754	849	4504
		VII-XII	35552	291	37543	38184	-641	21231
	2008	I-VI	24906	994	27100	26982	118	14548
		VII-XII	27056	177	28371	29649	-1279	7495
	2009	I-VI	22807	1023	24766	24825	-59	3460
		VII-XII	23320	1038	25231	25276	-45	8233
	2010	I-VI	24572	589	28665	23997	-11	5361
Biura podróży, przewodnicy	2007	I-VI	3710	4	3770	3703	67	104
		VII-XII	4416	4	4512	4424	89	169
	2008	I-VI	4953	23	4994	4847	147	41
		VII-XII	4858	27	4983	4942	41	43
	2009	I-VI	4894	16	5028	5131	-103	9
		VII-XII	5141	17	5229	5201	28	9
	2010	I-VI	5171	0	6043	4820	-42	8

W latach 2007-2009 w grupie „Kultura i rozrywka” w Krakowie widoczny jest systematyczny wzrost przychodów z całokształtu działalności z 245 475 tys. zł w 2007 roku do 328 292 tys. zł w roku 2009. W 2007 roku koszty z całokształtu działalności osiągnęły poziom 99,1% przychodów z całokształtu działalności (243 227 tys. zł). Natomiast w 2008 r. koszty przewyższały przychody o 0,4% (289 713 tys. zł). W 2009 r. ponownie przychody z całokształtu działalności były wyższe od kosztów i wynosiły 97,8% przychodów (321 095 tys. zł). Poniższa tabela prezentuje wybrane

dane finansowe krakowskich teatrów, muzeów i galerii, ponieważ mają one największy udział w przychodach z całokształtu działalności grupy „Kultura”.

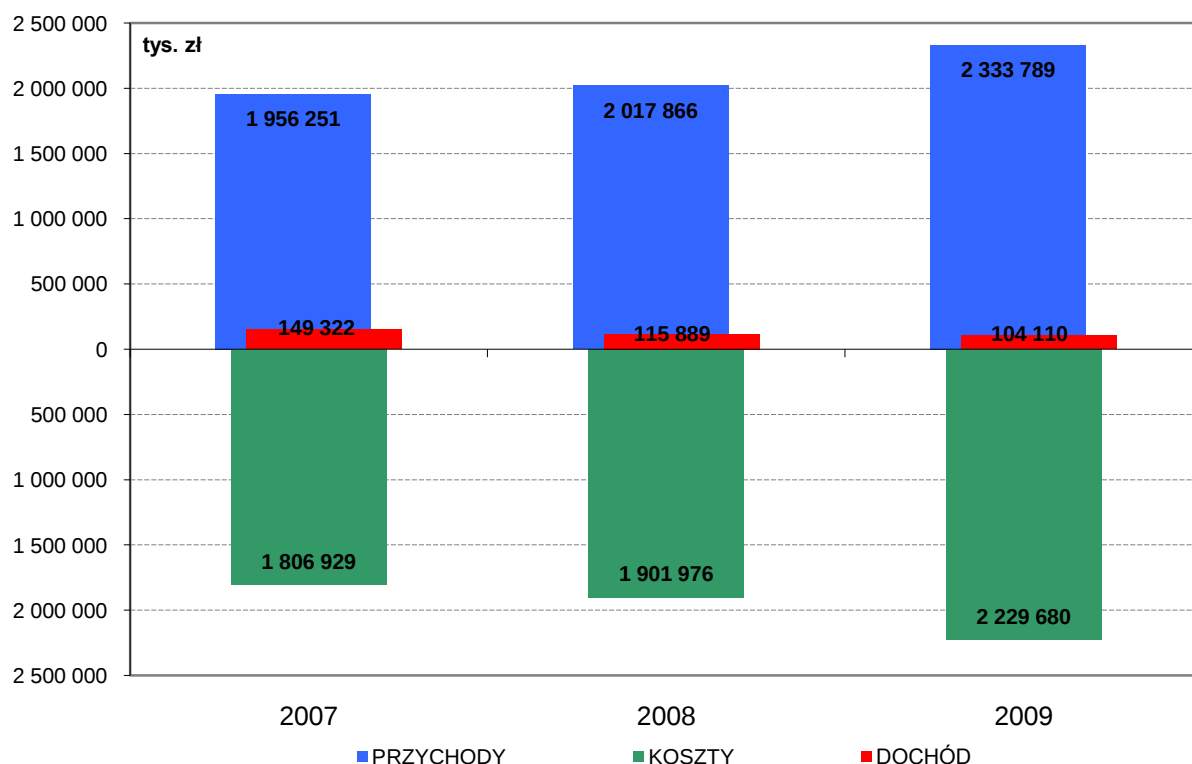
Tabela 33. Teatry i muzea w Krakowie-wybrane dane finansowe za lata 2007 - 2009 (w tys. zł)

Wyszczególnienie	2007	2008	2009
TEATRY			
Przychody z całokształtu działalności	87 947	103 443	122 551
Koszty z całokształtu działalności	86 235	105 303	125 894
MUZEA			
Przychody z całokształtu działalności	85 019	93 762	102 379
Koszty z całokształtu działalności	84 209	93 955	100 087
GALERIE			
Przychody z całokształtu działalności	51 345	57 778	58 966
Koszty z całokształtu działalności	52 207	57 158	51 652

Finanse małych przedsiębiorstw

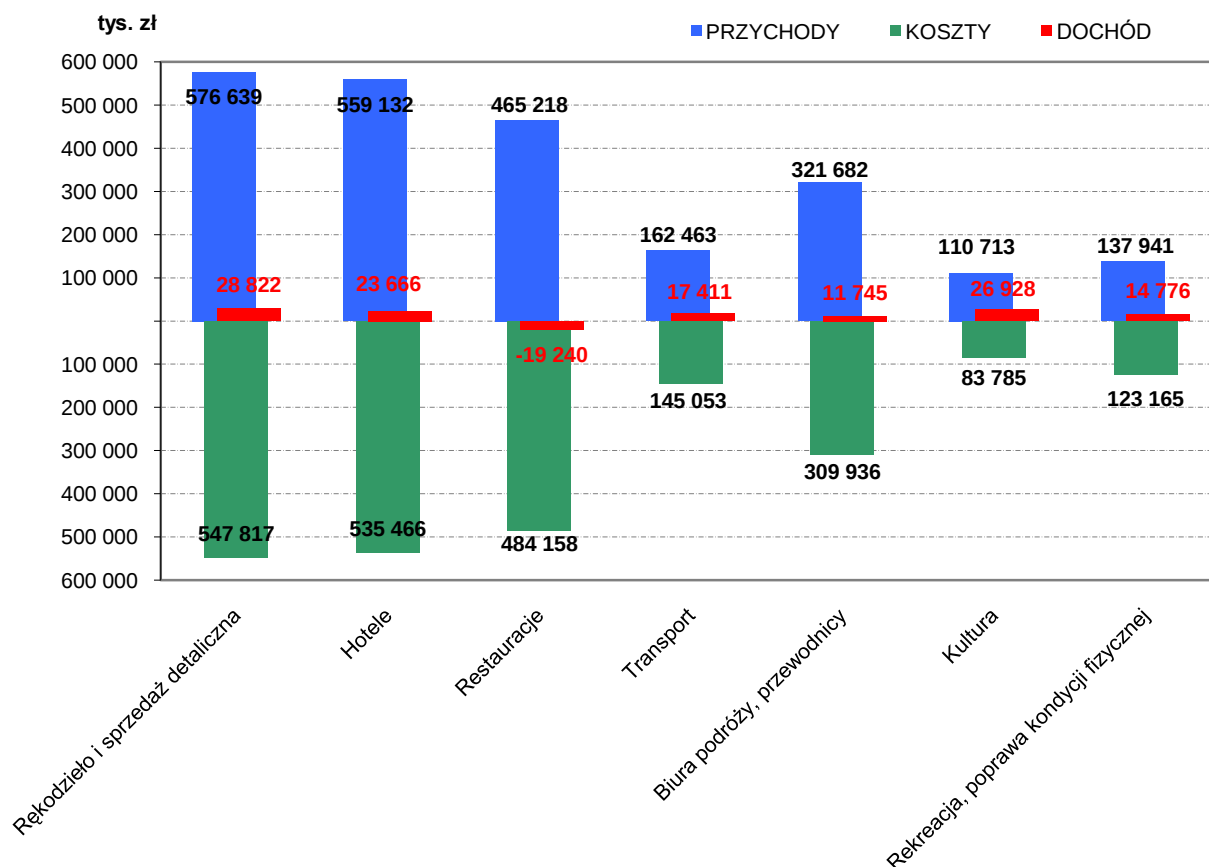
Prezentowane w tej części dane z lat 2007 – 2009 pochodzące z rejestrów administracyjnych Ministerstwa Finansów przedstawiają finanse małych przedsiębiorstw tj. podmiotów zatrudniających do 9 osób.

Wykres 38. Przychody, koszty i dochód małych przedsiębiorstw gospodarki turystycznej Krakowa w latach 2007-2009

W analizowanym okresie przychody małych jednostek rocznie wzrastały (o 3,1% w 2008 r. i 15,7% w 2009 r.), osiągając swoją najwyższą wartość w roku 2009. Jednakże z roku na rok wrastały także koszty, które charakteryzowały się wzrostem nieco szybszym, niż wzrost przychodów (wzrost o 5,3% w 2008 r. i 17,2 w 2009 r.). Skutkiem coraz wyższych kosztów wykazanych przez jednostki był roczny spadek dochodu, który zmniejszył się w stosunku rocznym odpowiednio o 22,4% w roku 2008 i 10,2% w roku 2009.

Wykres 39. Przychody, koszty, dochód małych przedsiębiorstw gospodarki turystycznej w roku 2009 według grup branżowych

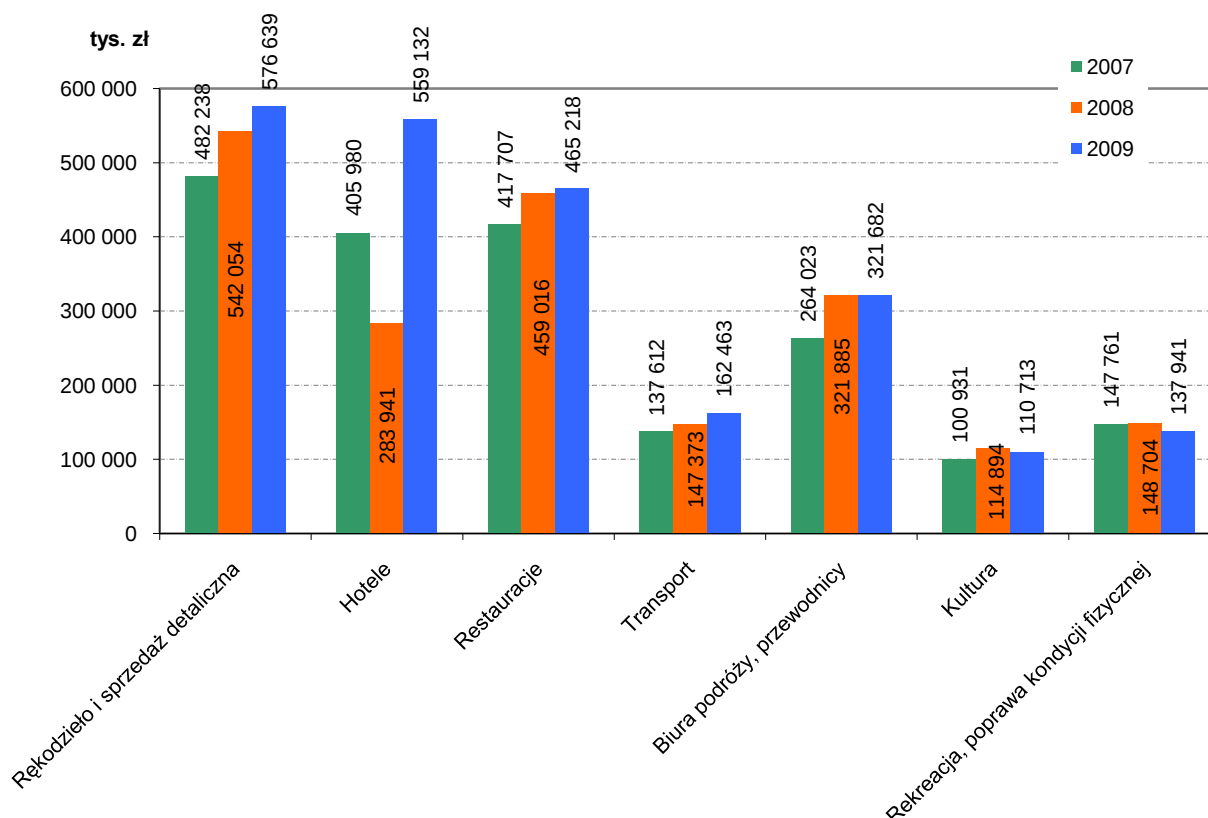
Najwyższe przychody w 2009 roku osiągnęły podmioty gospodarcze z grupy „Rękodzieło i sprzedaż detaliczna”, „Hotele” oraz „Restauracje”. Podmioty w tych samych grupach generowały także największe koszty. Grupa „Rękodzieło i sprzedaż detaliczna” dominowała także pod względem poziomu dochodów w 2009 r. Niewiele mniejszy dochód odnotowano w grupie „Kultura”, a kolejną pod względem dochodowości grupą okazały się „Hotele”. Jedyną grupą, która odnotowała stratę były natomiast „Restauracje” (wykres 39).

Z analizy poziomu przychodów małych podmiotów w kolejnych latach wynika, że w 2009 r. największy spadek przychodów i to zarówno w relacji do roku 2007 (o 6,6%) jak i do roku 2008 (o 7,2%) odnotowały podmioty z grupy „Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej”. Poza tą grupą w odniesieniu do roku 2007 nie stwierdzono spadków przychodów. W odniesieniu do roku 2008 natomiast, poza grupą „Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej”, spadki przychodów stwierdzono jeszcze w grupach: „Kultura” (o 3,6%) i „Biura podróży, przewodnicy” (o 0,1%).

Największy wzrost przychodów w roku 2009 zanotowano z kolei w grupie „Hotele”, gdzie po spadku dochodów z roku 2008 nie tylko udało się odrobić straty, ale i poprawić wynik (wzrost

przychodów odpowiednio o 37,7% w stosunku do roku 2007 i 96,9% w stosunku do roku 2008). Kolejne najbardziej znaczące wzrosty przychodów względem roku 2007 to te w grupach „Biura podróży, przewodnicy” (21,8%), „Rękodzieło i sprzedaż detaliczna” (19,6%) oraz „Transport” (18,1%), a względem roku 2008 - w grupach „Transport” (10,2%) oraz „Rękodzieło i sprzedaż detaliczna” (6,4%). Należy przy tym zaznaczyć, że te dwie ostatnie grupy wraz z grupą „Restauracje” zanotowały w badanym okresie stały wzrost przychodów mierzony rok do roku (wykres 40).

Wykres 40. Przychody małych przedsiębiorstw gospodarki turystycznej wg grup branżowych w latach 2007-2009

2.6. Sprzedaż detaliczna i infrastruktura handlowa

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej pochodzą z rocznego sprawozdania o sieci handlowej sporządzanego przez jednostki o liczbie pracujących 10 osób i więcej.

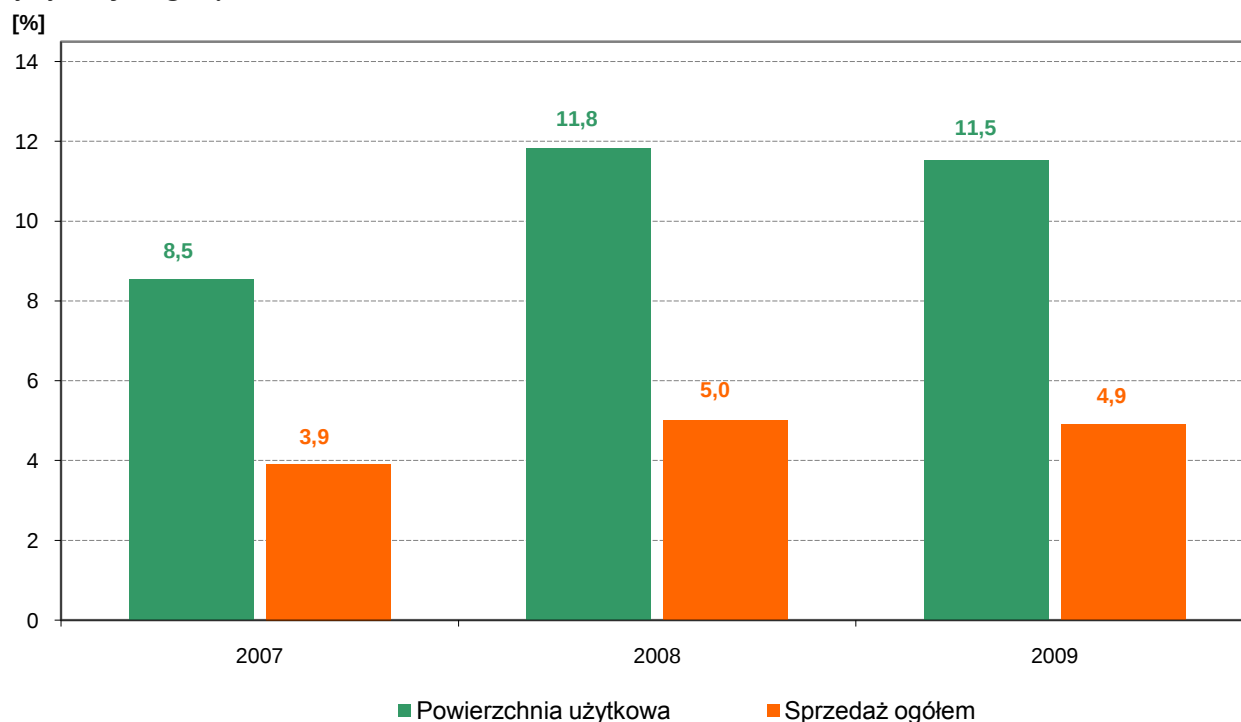
Wartość sprzedaży detalicznej podmiotów działających w obszarze gospodarki turystycznej (jednostki duże i średnie) w 2007 roku wyniosła 160,6 mln zł i była prowadzona na 18,4tys. m² powierzchni sprzedażowej. W 2008 roku nastąpił wzrost sprzedaży o 28,5% do wartości 206,4 mln zł, zaś w kolejnym, 2009 r. wartość sprzedaży wzrosła o dalsze 29,0% osiągając

poziom 266,3 mln zł. Sprzedaż w 2008 roku prowadzona była na większej niż rok wcześniej powierzchni sprzedażowej (22,8 tys. m²). Jeszcze większy wzrost powierzchni sprzedażowej widoczny był wraz ze wzrostem wartości sprzedaży w 2009 r. – w roku tym sprzedaż prowadzono już na 25,9 tys. m². Porównanie powyższych danych przedstawia tabela 33.

Tabela 33. Powierzchnia i wartość sprzedaży podmiotów działających w obszarze gospodarki turystycznej w Krakowie w latach 2007 - 2009

Rok	Powierzchnia sprzedaży (m ²)	Wartość sprzedaży (tys. zł)
2007	18 357	160 621
2008	22 759	206 429
2009	25 929	266 307

Wykres 41. Udział wartości sprzedaży i powierzchni użytkowej podmiotów działających w obszarze gospodarki turystycznej w ogólnych wartościach w Krakowie w latach 2007 - 2009

Udział wartości sprzedaży uzyskanej przez podmioty z obszaru gospodarki turystycznej stanowił w 2006 roku 8,5% wartości sprzedaży deklarowanej przez wszystkie podmioty w Krakowie. W kolejnym roku udział ten wzrósł do 11,8%, by w 2009 r. nieznacznie spaść do poziomu 11,5%.

Podobnie wyglądały na przestrzeni ostatnich lat zmiany udziału powierzchni sprzedażowej zajmowanej przez podmioty z obszaru gospodarki turystycznej: zanotował on wzrost z poziomu 3,9% w roku 2007 do poziomu 5,0% w roku 2008, by w 2009 r. nieznacznie obniżyć się do wartości 4,9%. Można zatem powiedzieć, że zarówno wzrost wartości, jak i powierzchni sprzedaży

w obszarze gospodarki turystycznej następował nieco wolniej niż we wszystkich rodzajach działalności ogółem.

Pomimo odnotowanego w 2009 roku spadku udziału powierzchni sprzedaży, przeciętna wartość sprzedaży przypadająca na jeden podmiot działający w gospodarce turystycznej w Krakowie z roku na rok rosła (wzrosty o odpowiednio 15,4% w 2008 r. i 10,3% w 2009 r.), co obrazuje wykres 42. Powierzchnia użytkowa przypadająca na 1 podmiot utrzymywała się z kolei na mniej więcej stałym poziomie, oscylującym nieco powyżej 140 m² (od 142 m² do 146 m² w latach 2007-2009).

Wykres 42. Przeciętna wartość sprzedaży rocznej przypadająca na 1 podmiot działający w gospodarce turystycznej w Krakowie w latach 2007 - 2009

